

שער הבטחון

לסחרות ולמלאכות. ומי שמוצא במדותיו ומכעו כוסף אל מלאכה מהמלאכות ויהיה גופו ראוי לה ויוכל לסבול את מרחה יחזר עליה וישים אותה סיבה להבאת מזונו ויסבול מתקה ומריחותה ואל יקוץ כשימנע ממנו המרף בקצת העתים אך יבטח באלהים שיוספיק לו מרפו כל ימי חייו ויכוין במרדת לבו וגופו בסיבה מן הסיבות והסבוב עליה לעמוד במצות הבורא שצוה האדם להתעסק בסיבות העולם בעבודת האדמה והרישתה וזריעתה כמו שכתוב (נלמט"ג ז) ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה. ולהשתמש בשאר בעלי חיים בתועלותיו ומזוניו ובגן המדינות והכנת המזונות. ולהשתמש בנשים ולבעול אותן להרבות הרוע ויהיה נשכר על כונתו בהם לאלהים בלבו ומצפוניו בין שיוגמר לו הפצו בין שלא יוגמר לו הפצו כמ"ש (תהלים קמ) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך ואור"ל וכל מעשיך יהיו לשם שמים ויהיה במחננו באלהים שלם ולא יזיקנו הסיבוב על הסיבות להבאת מרפו בהם מאוסה כשהוא מכין בהם בלבו ומצפוניו לשם שמים. ואל יחשוב כי מרפו מועמד על סיבה ידועה ושואם תמנע הסיבה יהיא ממנו לא יבא בסיבה אחרת. אבל יבטח על האלהים במרפו וידע כי הסיבות כלן אצל הבורא שוות ימריפהו במה שירצה מהן ובעת שירצה מאיזה ענין שירצה כמו שאמר הכתוב (ש"א יד) כי אין לה' מעצור להושיע ברב או במעט ואמר (דנכ"ח ח) כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל ואמר (זכריה ד) לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות:

פרק ד אבל הדברים שחייב המאמין לבטוח בהם על הבורא יתעלה כוללים אותם שני מינים. אחד מהם דברי העוה"ז. והשני דברי העוה"ב. ודברי העוה"ז יחלקו לשני חלקים. אחד מהם לתועלות העולם ותועלות העוה"ב. ועניני העולם לתועלות העוה"ז יחלקו לנ' חלקים. אחד מהם תועלות גופו בלבד. והשני תועלות מרפו וסיבות הונו ומיני קניינו. והשלישי תועלות בני ביתו ואשתו וקרוביו ואוהביו ואויביו ומי שהוא למעלה ממנו ולמטה ממנו מכתות בני אדם. ועניני העולם לתועלות העולם הבא יחלקו לשני חלקים. אחד מהם חובות הלכבות והאכברים שהוא מתיחד בהם לבדו ואין מעשהו יוצא בהם להנאת זולתו ולא להזיקו. והחלק השני חובות האכברים אשר לא יוכל לעשותם אלא בהשתתפות זולתו עמו בפעל ובהפעל כצדקה וגמילות חסדים ולמוד החכמה ולצוות בטוב ולהזהיר מן הרע. ועניני העולם הבא

מרפא לנפש

בעזרת הצדקה כסף נותנים עושה כבוד ומועיל לזרוף כך שיטת רשמי צדקה זו: ויסבול מתקה ומריחותה בין שסוף מסוקס לו ואלוהו במלאכה ומזמינ שנתר בו בין סכום מר נעניו נעריך להשיגו כס או שאין מלאכה נכ לפעמים אל יקוץ צ: אך יבטח באלהים בו יכוין במרדת לבו בו' לחול אחר איזה כנס לפנסתו: והסבוב עליה למס הוא מסבוב עליו: לעבוד במצות הבורא לקיים מצוה סי: שצוה את האדם להתעסק בר שאל לחסוד בראש לשנת יצרים: ויהיה בטחוט באלהים שלם ר"ל איש שמסבוב לפעוה מלאכה ומזימ לטרפו לא יזימ לו זמח להחזיק נעמון כנס וכלגד שיכוין לנו לשמים: כי אם ברוחי בלזוט:

פרק ד למעלה ממנו שם השונים וגדולים ממנו: בפעל ובהפעל מסוקס כסוד עושה הפעולה ואזמים מקלים פעולתו:

פת לחם

סרתמנות יתקח מן אומנות הסבובות וכן אמרו ולא סקסון עמלד וכדומה כשאל מדות: ויהיה גופו ראוי לה כי כוננו על סכונת אכרי גופו ד' מי ששנינו רכות ירחיק עלנו ממלאכת סליד וסרקתה ועל כח סגוף אחר ויכול לסבול עמסה: יחזירו עליה יסדר לפשיג האומנות הסוד: ויסבול מתקה ומריחותה שיקבלנו ענוו כן שסתיס מסוקס לו או שסתיס מרס לפעמים:

ולא יזיקנו הסבוב על הסבובות וכו' מה שהוא מתחנל מתורחו ומעבודת ה', שחף זה יתשב לו לזדקק ולעבודת: מועמד על סבה ידועה שמלוי דוקא במלאכתו ועסקו אשר צינר נעמד למחיה ולכלכלה:

פרק ד ומי שהוא למעלה ממנו ולמטה ממנו ר"ל מי שגדול ממנו או פחות ממנו. כשיבטח הפן מהס או הס יבטח איזה חפץ ממנו איך יזימ דרך הנעמון כס, וכמו שיבא לקמן: מתיריד ברהם לבדו איזם שייכים רק לגופו כמו מילה ותפילין וליזים ומזוזה ודומיהם: בפעל ובהפעל שיהיה אומנו האחר עושה הפעולה כמו למוד החכמה והסודות עמו. או שיהיה מקבל הפעולה ממנו. והוא מנמן הפעל שהוא

יחלקו לשני חלקים. אחד מהם הגמול הראוי. והשני שהוא מסוד הכבודא יתעלה על החסידים והנביאים לעוה"ב. והנה כל הדברים שבטוחים בהם על הכבודא יתברך שבעה חלקים. אחד מהם עניני נוף האדם בלבד. והשני עניני הונו וסיבות מרפו. והשלישי עניני אשתו ובניו וקרוביו ואוהביו ואויביו. והרביעי חובות הלבכות והאברים שהוא מתיחד בתועלותם והוקתם: והחמישי חובות האברים שתועלתם והוקתם מתעברות אל זולתו. והששי נמול העוה"ב אשר יהיה כפי המעשה בעוה"ז. והשביעי נמול העוה"ב אשר יהיה מהכבודא יתברך ע"ד ההסד על סגולתו כמ"ש (ספסלס לא) מה רב כוונך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כך נגד בני אדם. וכיון שפירשתי ההקדמות אשר בעבורם יתכן הבטחון מן הבוטח באלהים יתעלה יש עלי למסוך להן פירוש אופני יושר הבטחון בכל אחד מהשבועה דברים אשר בהם יבטח כל בוטח על אלהים ועל זולתו אחד אחד. ואומר בפירוש ההלק הראשון מהם והוא בעניני נוף האדם בלבד והם חייו ומותו ומרפן מוזנו לעצמו ומלבושו ודירתו ובריאותו וחליו ומדותיו ואופני היושר בבטחון על אלדום בכל ענין מהם שישליך את נפשו בהם להליכות הנזר אשר נזר לו הכורא מהם ותכטח נפשו באלהים יתברך וידע כי לא יגמר לו מהם אלא מה שקדם בדת הכורא שהוא הנכון לעניניו בעוה"ז ובעוה"ב ויותר טוב לאהריתו ושהנהגת הכורא לו ככלם שוה אין לשום בריה בהם עצה ולא הנהגה אלא ברשותו ונזרתו ודינו. וכמו שאין ביד הברואים חייו ומותו וחליו ובריאותו כן אין בידם מרפן מוזנו וספוקו ולבושו ושאר עניני נופו ועם בירור אמנותו כי עניני מסוד אל גזרות הכורא יתעלה ושבחירת הכורא לו היא הכחירה הטובה הוא חייב להתנצל לסיבות תועלותיו ולבחור הטוב כנראה לו מן הענין, והאלהים יעשה מה שקדמה בו גזרתו. והדומה לזה כי אדם אע"פ שקצו ומדת ימיו קשורים בגזרת הכורא יתברך יש על האדם להתנצל לסיבות החיים במאכל ובמשתה ומלבוש ובמעון כפי צרכו ולא יניח את זה על האלהים שיאמר אם קדם בגזרת הכורא שאחיה ישאיר נפשי בגופי סכלי מוון כל ימי חייו ולא אמרח בבקשת

מרפא לנפש

אשר בהם יבטח ועל אלהים ועל זולתו וליינו אל מחמה סבה ואמנעם עינו ויון כפי' וטכס שלוחם תחל יתברך כמו שיתברך: בפירוש החלק האי' כו' ומדותיו כמו שמתח והטעום כו' כלשך וככס כפי' משער הוה ע"פ: ועם בירור אמנותו כו' חייב להתנצל לסיבות תועלותיו ר"ל אע"פ שאמנעם זו גזר אלו סכל עניניו כו' כוה חייב לנשום

טוב הלבנון

פרק ד עניני אשהו ובניו כו' כנאן קדיים אשתו לנשו לנשו לפי קדושתו טומן כשרי לכותי כלשהו וטיפולה קדושים למנחת הכנים וטיפולם: מתעבירות אל זולתו ויולות ממנו ועוברת וולתו כו' מה רב טובך אשר צפנת כו' פעלת כו' וכוהיא הכוה סכלל סכלל על שני מיט נמול כול: פירוש אופני יושר הבטחון כו' לפרש אופני הכטחון סכלל אחד ע"פ מה שזכר הסכל כוסר ויאי יושב הכטחון: מה שקדם בדת הכורא שהוא הנכון כו' ויותר טוב כו' מה שכבודא יתברך ודע מקודם טוה דיכר כוה כניון לעיטו וכי ואף כשראל לעין שזינו טוה לעצמו כוהיא כוה איה טוה לאהריתו: ושהנהגת הכורא מוכס על מלה וידע שדע סכנתה סכרלו לו כולס טוה ככל הדברים הטכיים טוה סכנתה כוהיא כוה שך כוה מיחוטלו לו שאין לטוה כוה: אמאי כשרו ובגזרתו כו' שיתכן שמועיל לו ענה איה אלס וכוהטוה אלס חסי ע"פ רשות כוהיא יתכן וגזירתו כו': ברשותו ובגזרתו ודינו כו' כוהיא חולס ככך אמרו שכן רשות מי רותל לרשותו וכוה טענוה כוהיא כוה כוה רשות כוהיא ית על עיני כללו ומלוקק לכו גזירת כוהיא גזר שימכס חולי זו סם ודו כמאמרס ז' ע"פ פלוני וסס פלוני וזה מלוקק טוה

על מקבל הטעולה ע"י אמוני נקרא בערך המפעיל, הטעל, כמו שהוא דקק שיעקר המעלה שימו ע"י האחרים שלא ידע אומנו המקבל וכו"ל מח"ל: מהסוד הכורא להוסיף שכרם ממחמה האהבה והדנקות אשר להם כה"ל: פירוש אופני יושר הבטחון וכו' אשר בהם יבטח כל בוטח על אלהים ועל זולתו. כל' יכרס כליח דרך הוא הכטחון המיושר הנקרא בוטח פ"פ בשלכות או שיתערב בטחון ענין זולת אלהים לנדו כמו הבוטח ג"כ כליח סבה שאין זה בטחון יכרס ודק: אחד אחד כל' יכרס כל' לנדו: בפירוש החלק הראשון והוא החלק האי' מה"ל חלקים שבעתי עליס לתועלת עוה"ז: ועם בירור אמנותו בליוף שיחא אמונתו כוהיא: הוא חייב וכו' האלס חייב לנכס המועיל והסוד לו והאלהים יולה דרכו: ובמעון

ועל חלוקת כרס אל יקן אלס לנכס לו ועלכס נדו לו סכניג חוטו כדך רע וככשילו כוהיא ממנו יקי מיון כדיון זו וליון זו לא עלסה לו כן: עם בירור אמונתו כו' הוא חייב כו' כלומר ואף סוה ממיון כלפוסה כרורס ככל מה שאלמרנו דיכוינו שטענו סבור וכו' ושבחירת כוהיא כו' אע"פ כוה חייב להתנצל לתועלותיו כו' כלומר ככך ולסכס סכות לתועלותיו ולכרו לו הסכס סכנוס כפי סכנלו לו והקק ממנו להנצל כגשון ממשל ולל אמר לנגל לפי שאלו מדברים כלפס סכמאמיו סכל סמוטויו סכוריס נד כוהיא וסס סוה עוש איהו דכר לוינו סוה סעולה רק כמסעל ממנו יקי כגרון כיד סחוסו כו: שקעו ומדת ימיו ססס לשון ככוכו סודיעטו כ' קפי ומדט יכו' וכו' (ספסלס לט): לסיבות החיים במאכל כו' לסיבות נלמנו חייס ע"י סיסכלל ויסעז וכ: בבקשת

שער הבטחון

המרקף ועמלו. וכן אין ראוי לאדם להכנס בסכנות בבטחונו על נזירת הבורא וישתה סמי המות או שיסכן בעצמו להלחם עם הארי והחיות הרעות ללא דוחק או שישליך עצמו כים או באש והדומה לזה סמה שאין האדם בטוח בהן ויסכן בנפשו. וכבר הזהירנו הכתוב מזה כמה שאמר (דברים ו) לא תנסו את ה' אלהיכם וגו' כי איננו נמלט בזה מאחד משני דברים, או שימות ויהיה הוא הממית את עצמו והוא נתבע על זה כאלו המית וולתו מכני אדם אע"פ שמתו על הדרך ההוא בניזרת האלהים וכרשותו וכבר הזהירנו שלא להמית שום אדם בשום נגלול באמרו (שמות כ) לא תרצח וכל אשר יהיה המומת קרוב אל הממית יהיה העונש יותר ראוי כמ"ש (שמות ה) על רדפו בחרב אחיו ושחת רחמי וגו'. וכן מי שהמית את עצמו יהיה עונשו גדול בלי ספק מפני שמשלו בזה כעבד שצוהו אדוניו לשמור מקום לזמן ידוע והזהירו שלא יפרד ממנו עד שיבא שליח אדוניו אליו וכיון שראה שכושש השליח לכא נפרד מן המקום קודם בואו וקצף עליו אדוניו והענישו עונש גדול וכן הממית את עצמו יוצא מעבודת האלהים אל המרותו בהכנסו בסכנת המות ועל כן אתה מוצא שמואל ע"ה אומר (שמואל ה טו) איך אלך ושמע שאול והרגני ולא נחשב לו לחסרון בבטחונו על האלהים אך היתה התשובה מאלהים לו כמה שמורה כי וריותו בזה משובחת ואמר לו (סו) עגלת בקר תקח בידך ואמרת לזבוח לה' באתי ושאר הענין. ואילו היה זה קצור בבטחונו היתה התשובה אליו אני אמית ואחיה וגו' או הדומה לו כמ"ש למשה ע"ה עת שאמר לו (שמות ד) כי כנס פה וכבד לשון אנכי מי שם פה לאדם וגו'. ואם שמואל עם תום צדקתו לא הקל להכנס בסיבה קמנה מסיבות הסכנה אע"פ שהיה נכנס בה במצות הבורא יתברך כשאמר מלא קרנד שמן ולך אשלחך אל ישי בית הלחמי כל

מרפא לנפש

אם שלו להסתפק בזהו סכס לסונו כי מל"ט נמטן ויכרך סי אלסוך נכל אכר תעסע: מסני שמשלו בזה שלל חלמר שעל עמנו ויכל למחול. הל"ג: כי וריותו בזה משובחת מס ססיס שמואל וריו ושכר לשאל מחלו ויחנך חוך ויגל מכף שאל סיס לו

שוב הלבנון

ובמעון היר: ללא דוחק לאסוקי אם כבר נכנס בסכנה אפי' חרב חדה מונחת על גולתו אל ימנע עמנו מן הרחמים כמלאמר חו"ל: נתבע נעם על זה: אע"פ שמתו ע"ד ההוא בגזירת האלהים ר"ל שאל"פ שמה שזה מה בהכנסו בסכנה כבר נעזר מן השמים שימות בסכנה זו ונעת היות. אע"פ נעם כמו המנגלל מיתח אדם אחר אע"פ שהלדס היות נעזר עליו המיתה מן השמים עכ"ל היות חייב: המומת קרוב אל הממית ר"ל שהממית הוא יותר קרוב אליו ממשפתו: על רדפו בחרב אחיו ושחת רחמי שאלך שהיה ראו שירחם על אחיו והוא לא רחם עליו ונחשב זה לחסוק גדול. ומכ"ל שהממית עמנו ואינו מרחם על עמנו: שמשלו בזה כעבד וכי' ר"ל שאין לממית עמנו הסגלות משפטו והתקרב לע"כ: ועל כן אתה מוצא שמואל ר"ל אפי' במקום מזהו חסור להכניס עמנו בסכנה במקום שההיקף שיהי כי אין זה עבודה' רק מני ועון כמלאמר שמואל שהיה נתיירל ללכת במצות ה' מפני הסכנה שלא יסגנו שאלו ולא נחשב מסרון בבטחונו שחלמ שח"י לא היה בו הבטחון כדלוי לו וכ"ל שלא במקום מזהו: היתה התשובה אליו אני אמית ואחיה כל' הלא בידי החיים והמות והכל גלוי לפני ואפי' אחר להליך. וכמו שהשיב למשה מי שם פה לאדם.

ר"ל הלא לפני גלוי שכבד פה אהה ולאכי אהיה עם אם לא במקום הדוחק וכאן היה אפשר שיקח בידו עגלה בקר: עם תום צדקתו והיה כדלוי לנס: כ"ש

פת לחם

בבקשת השרף ועמלו על המסדר ותמטף איה ככה להשיג על דם עיטו אמר נבקשם סערף ועל שי שהסכה מוכנה לו כמו זאמן כמלאכמו אמר ועמלו שהוא עמל ויגע כמלאכמו: ללא דוחק שבוטלי אם פגס דוב שכול בלתי או זכאי ערבות הקרוב והתננו בו לבלע ולהסחית הוא מוכרת ללחם נגדם להלל עמנו: לא נחשו בו' שלם יסכן נעמנו מי נחשונו ויסול כרע אולי ח'ו יתכר כוא או ח'ו אחרים לומר מבלתי יבולג וכי זכאי סרי הוא כלאו סרו ממש ח'ו וכלנו ימי: וזאת נתבע על זה כיו סוא יסיה נחבע על זה דין שמים: אע"פ שבתו על הדרך ההוא כיו כלומר אע"פ שיונה שהיתה נזירת סבורה שימות בזה סומן אע"פ הוא נעם על שסכב מותו נעמנו: ולא נחשב לו לחסרון לא נחשב לו ויראו זהו לחסרון נמדה העטון: כי וריותו בה כיו מה שהוא מודרו נוס לנפק תחננו ללכל מן המות סוא משונתם שכי בלמה הטלנו לו תחננו כמזנו עגלת בקר כו': כמו שאמר למשה רבינו ע"ה כיו שם פה כיו ולא חלמר למה נחשב נחשב לנזר ולשמואל לא נחשב שהסנה בזה שאמר שאלו ח'ו י' לנפש לך והכרת כודאי יתן כסיו כח סדור כולו דבר כמלאמו כי סף אלהס אולס כשמואל אין שאלנו על מניעת הדבר כמלוכ שכי יתכן שיעשה לווי ותמטף אלו דוד אמנם אפי' ייעט שאלו סדור ויכניסו כמו שמתלנו כחורכוס סגנו וכוכריס וכישעיה כשי קבלת חו"ל ואלו ממנו ימי' אם יעשה תחננו ללולנו: בספרה קמנה כו' שחלמה סיס סדור רחוק שיהרגו שאלו שמתמ ממנו למך וסיה אפי' זיק גם סודא סיהס די כל גזילי סמלמית עמו לסילנו ולא סיה נוס רק תעס רחוק: שהיה נכנס בה במצות הבורא ויס לומר בזה שגויה מזה אין מוקין אע"פ

נ

שער הבטחון

שכן שיהיה זה מנונה מזולתו מבלתי מצות הבורא יתעלה . או שינצל בעזרת הבורא יתברך לו ויאבדו זכויותיו ויפסידו שכרו כמ"ש רח"ל בזה הענין לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה ויאמר שעושין לו גם שמא אין עושין לו גם ואם עושין לו גם מנבין לו מזכויותיו ואמר יעקב אע"ה (נלאמתי לו) קמתני מכל החסדים וגו' ואמר המתרגם בפירושו זעירין זכותי מכל חסדן ומכל טובון . וכמו שאמרנו בחיים ובמות כן נאמר בחיוב תביעת סיבות הבריאות והמוזן והמלכוש והדירה והמדות הטובות ולהרחיק שכנגדם עם בירור אמונתו . כי הסיבות אין מועילות אותו בזה כלום אלא בזורת הבורא יתברך כאשר יש לבעל האדמה להרוש אותה ולנקותה מן הקוצים ולרועה ולהשקותה אם (ס"ה אם לא) יודמנו לו המים (ס"ה הגשמים) ויבטח על הבורא ית' להפרותה ולשמרה מן הפגעים ותרבה תבואתה ויברך אותה הבורא ואין ראוי לו להניח האדמה מבלי עבודה חריעה בבטחונו על גזירת הבורא שתצמיח האדמה בלתי זרע שקדם לו . וכן בעלי המלאכה והסוחרה והשכירות מצווין לחזר על המרף בהם עם הבטחון באלהים כי חמרף בידו ורשותו ושהוא ערב בו לאדם ומשלימו לו באיוו סיבה שירצה ואל יחשוב כי הסיבה תועילתו או תיפקהו מאומה . ואם יבא לו מרפו על פנים מאופני הסיבות אשר הועסק בהם ראוי לו שלא יבטח על הסיבה הריא וישמח בה ויחסף להחיק כה ויטה לבו אליה כי יחלש בטחונו באלהיו . אך אין ראוי לו לרייזוב כי תועילנו יותר ממה שקדם בדת הבורא ואל ישמח בהודבקו בה וסוכבו עליה אך יודה הבורא אשר המריפו אחר יניעונו ולא שם עמלו ומרחקו לריק כמ"ש (תהלים קכח) יניע בפיך כי תאכל אשריך וטוב לך . ואמר אחד מן החסידים אני תמיה ממי שנותן לחבירו מה שנזר לו אצלו הבורא ואח"כ יזכיר לו טובתו עליו בו ויבקש להודות אותו עליו ויותר אני תמיה ממי שקבל מרפו ע"י אחר מוכרה לתתו לו ויבנע לו ויפייסהו וישבחהו

מרפא לנפש

לרחות כי סכר שמואל נעשות ארס מחנכס של חסיד סכנה ולא יתפרק טסס יתפרק טעשות טס נחמס : או שינצל כח סוף לחד מהסני דכיס דמי ענגנס ככנסס או סימות כיל . או שינצל כח : אם יודמנו לו המים וס"ה יסירסס חס לא יודמנו לו טנשמיס : ואמר אחד מן החסידים בו כי הטשיר סוף אטוטרוטוס טל עני עני עני לחזר עמך חיי ורנסנסו טל לחזר טעש עמך כוף כנו טינכרל לעטע טפי חק טעני : ויותר אני חמיה כו' מוכרה לתתו לו ויבנע לו כו' ר"ל שאינו נותן טנה ויחלס לכס' טחמון פרנסוס ע"ז ועשע אוקו אטוטרוטוס טליו רק נכנע ללרסס זס לכדו ומחטטו כלילו סוף נתן לו מכלו ויטכרל דרס זס נסירוס חק כו' בלוקו ומסס טפין ג"כ מה שאמר מוכרת לתתו לו טסוף קת קטס טכירי לרנסק סוף מייע פתוח הפתח טמן וכן טמן כמס אורכוס טל הרנסק אך נאמר שרסס מוכרה לתתו לו וכ"כ עוד קטמן כס' ח"כ וטלע

פת לרחם

לא יקבל משום דמיסה חיזקא כמו שאמרנו ז"ל כוס : או שינצל כח הכס למעלה חמר טחכניס טלמו ככנסס לא ימלט מחמד משני דכיסו דסינו או סימות ככנסס זו או סימלט והמשך דכנו ע"כ כחלוקס לרנסוס ונכסיו טחחלל כחלוקס טעס : ושעס טעסס שרברו נכחינת פעולת טענות טעמן טעסס חמר שרברו ממנו ולא טחכנס לו עוד נכחינת טמול עטסס חמר ונכסיו טכרו : שמו א"י עושין כו' ואמר עושין כו' סיי טכרו טכסיו טחלוקוס : כטנכרו כו' ואמר המתרגם בפירושו כו' לא טכירוס מפרנסוס חרסיס טטירוס חקן חלי נדל כל ככחינס וטכמו חרס כו' וכן סינל סינול טתוס טההרנס לטולל טפירוש'ס חאהריוס : בדיוב תביעות סיבות

שוב הלבבון

כ"ש שהיה זה כגונה מזולתו משאל כי חס פסימכו על זכויות : או שינצל וטחי' חס ינלל בעזרת הל' ט"י נס : עם בירור אמונתו כלומר אע"פ שאלמונו כדורס טחכל נגיריס הבורא עכ"כ חייב לסדר חרס סיבות טענות ומוטעילות : להפרותה להליח כה סינות : כה שנזר לו אצלו הבורא ר"ל מהס' סיסה חומנט פרנסוס זה חליס חמקבל . והטמן חליט רק טעיל דכנס : מוכרה לתתו לו ר"ל ודלי טסוף מוכרה

כו' שחלס מחויב לטכנו כלומר לרדוס ונכנס כסות ככילוח וטחמן כו' טס כירור אמונתו כליו חף שאלמונו כירורס כי סכנסס חיינס מוטעילס כו' מחויב סכנ ככנס סכנסו ככיל : ולטכרות מן חסכניעס כמו טפסדון וטכירוקן כיל : יריבה תבואתה ויברך אותה חמר ירכס טכוחסס כקמס וחכ"כ יברך אותס ככרי כחחמרס זל כוכנס למוד רגנו חומר כרון טכולת כרכס ככרי סוס וכי : ושהוא ערב בו כו' טכנר נחמר נותן להס לכל ככר כי לעולס חסדו : ומשלימו לו ונתנו לו ככליטתו סיחוק כפי הנידן : באיחה קבה שירצה סוף ימי : שלא יבטח בו וישמח בה כו' טלל יתלס טענע קרפו ככנס סיהא וטחי' יתמס כס וויכין להחקס כס נחס טענדו ממנט ויעס לבו חליס להטע חרסס ציטר שחח כי ע"כ יחלפ טטמונו וכי' : כי רועיעלבו יחר בו טל חטכס טיענע על די סכנס מן טעוכס יותר טטיפור שקדס דחמו וס' להטיב לו : ולא שם עמלו וטרוור לריק עטלו ככיריב גופו וטכרו כענדח לכנס : אשכרל כטוב לך וחמר שסוף כענדח כוס כירך לטכודנו לו וי' על זס : מוח טטוב לך אלל הבורא כו' טמס סוף נותן להטקבל חיינו נותן לו כלוס טעל : רק כוף מט כנור טכורל להטקבל סחקידו אלל טטון סוס ח"כ מט טגור לו חללו מעל לו סכנסט על מכלל סוף להטקבל חמי' טענות טכחס ממנו טליו טעוב סטוף טטכניס לו : ויותר אני תמיה כו' טפתימס על הטקבל יותר מעל כטוקי כן טוקול טענות רוחיס סוף דיקע' יסס לומר כח וטענס די וכי ומטענע שרסס להטנאות על זולתו ונכנס מעטת טחלס חרולס למה יודס מהקבל כוס כי חף טפענע שרסס לטכנע נחמס : על י' אחר מוכרה כו' חמר מלח טטוף כין חמד לטוכנע כדכדו לקר' : ויבנע לו בלבו ויפייסהו כדכריס

שער הבטחון

ואם לא יבואו המרדף על הפנים אשר סבב עליהם אפשר שמרדף יומו כבר קדם אצלו והוא ברשותו או שבא לו על פנים אחרים ועל איוה פנים שיהיה ראוי לו להתעסק בסבות ואל ירפה מחזור עליהם כשהם ראויות למדותיו ולגופו כאשר קדמתי ויבטח עם זה על אלהיו שלא יעזבוה ולא ירפהו ולא יתעלם ממנו כמ"ש (נחום ב) טוב ה' למען ביום צרה וגו'. וכן נאמר בענין הבריאות והחולי כי על האדם לבטוח בכורא בזה ולהשתדל בהתמדת הבריאות בסיבות אשר מטבעם זה ולדחות המדוה סיבות הבריאות והחולי שהן מועילות או מזיקות אלא ברשות הבורא. וכאשר יבטח בכורא ירפאהו מחליו בסיבה ובלתי סיבה כמ"ש (הסליס קו) ישלח דברו וירפאם וגו' ואפשר שירפאהו בדבר המזיק הרבה כמו שידעת מענין אלישע במים הרעים שרפא היזקם במלח וכן (שמות טו) ויורהו ה' עץ וישלך אל המים ואמרו הקדמונים שהיה עץ של הרדופני וכמוהו (ישעיה לח) ישאו דבלת תאנים וימרחו על השחין ויחי וכבר ידעת מה שהיה מענין אסא כשבטח על הרופאים והניח בטחונו באלהים בחליו ואמר הנתוב (איזנ ס) כי הוא יבאבי ויחבש וגו' :

ופירוש החלק השני הוא בעניני קניני האדם וסיבות טרפו ואופני עסקיו כמ"ש הטרפא לנפש

השכילו בנינו כי אין יכולת ולא כחם לא לתת ולא למעוט למי שגור כבוד אלנם לא היו מקיים ולגוהו כו'. וכי עוד כמה פעמים ובאמת דבר מבורך הוא שאלמד משגח על כל עניניו ויבטח בענין טרפמו ולגור ולכאורה סותרים זה אל זה ולגיש הענינים האדם ג"כ הוא כפי מה שכתבתי כמ"ש משער השלישי ע"פ וסוף כפי הנחת המחבר בנחם מקומות משער הוא ונבטח כפי ח"ד ע"ש שגמר על כל דבר אין ביד האדם רק הנמורה וההסתכמה לדבר והס"י הוא הגומר והמטעם של כל הדברים איך נוכל לומר שכן הוא המדה שאלמד מחוייב לנחור ולהסכים ולפרוש מהונו ללדקדק כפי דרכת לבו לתת לעניים או לגנוי או ולכאשר ירצה הכורא לפרנס או עניני מן הדברים הכואו חומן לשודקף א' ויתכנן לזכ שגורם הכורא בן ולפעמים לאחר כפי מהמנום יתכנן או לא יאנו עוב לנפשו ומכילו כדכ"א שאינם מהונטם או שאר מניעם הכלל השיקר שהוא יתפלל לעשות אם על לתת לדקדק ולגמול חסד וכן יאנו רוב השער כזה בעניניו : כשהוא רואים למרותיו כמ"ש לעיל כמ"ד ומי שהוא מניח אדם חזק בנוסו כו' ע"ש : בסבות אשר מטבעם זה ר"ל יתקבל הליטע רענונו נדברים עסק בטבע שמתכנסים רענון כחם וירואו וכן לרפאות חולה נדברים שם שמתפאס בטבע ואל יאנו מתנהגים על עולם כתרפאות לו כמחלכות לעשות ספק הענין והמכרז ולבטחון על גב אע"פ שלפעמים כחם שגורן וכשיבטח כפי יתפאס אפי' נדבר המזיק סרבה לו חלל האדם בעלמו לא יעשה בן שהוא כפול מתעבר ונוטע כמ"ל : עץ של הרדופני מנחומם ס' טעמל :

שוב אלבנן

מוכרח מן המעשים שיתן לו אפשר שמרדף יומו ר"ל שלולא זה המהקל שם סבה לפרנסתו שכיבוע לזה האיש כדי לקבל ממנו משתח מאומה. אפשר שלולא זה כבר היה הקב"ה מזמין לו פרנסת יומו מלד שהטעם היה מוקדים לו הפרס לעשותו : לבורותיו ולרבוה לפי שכלו ולפי שכן : בסבות אשר מטבעם זה כלומר הסמים שיהיה כדושיים במחלכת הרפואות אשר יש בהם טעם דומה החולשה ולחפוקי העיניים שאין השכל גורר אותם ואין הטבע מסכים עמהם שאמור להתרפאות מהם משום דרכי אמרו. מלבד הבטולות הכרוצים כמ"ש או שהסכים עליהם הנסיון הרבה פעמים : דבלת תאנים וזה מוזק לשמין כמ"ש חו"ל : ומני

פת לרם

נדברים רבים וישנחו ולגוהו טלג כענין : כבר קדם אצלו ואלו עוד לא הסתקן בזה ולמי יודע ממנו : או שבא לו ב' אפשר שבה לו ע"פ סבות אחרות : שלא יעזבוהו כחסרון גורל כמ"ד ולא ראוי לדיק ענוב כיו ולא ירפאו כבירואת כורא ואל יתעלם ממנו באיזה צדק ענבל עליו : טוב ה' למעון ביום צרה וסוף הכסוב יודע על מוכי בן ורלש הכסוב מורס על שאינו מתעלם ממנו וסוף כולל גם נדברים שאינו עונו ולא מרסכו : בסיבות אשר מטבעם זה ע"ש נכת טעמם זה הדבר דכיוון הסמית הכירואת כמו ר"ל הקריות והקוות ולפעמים ולנעלי הדם ודומותם : במה שגורנו לרפואה לפי שאין גם נדברים כרוצים כ"כ שנוכל לסמוך שדבר פלוני יועיל בודאי למדוע פלוני רק אחר שגנוב בך דעמו של אדם שמוכח עליהם והוא לקוח מלי רז"ל באחרים הנכנסים דם אומר ובי רלון שיהיה עסק זה כיו שאין דרכם של בני אדם להתרפאות אלא שגנוב מד כאן נוכח במנהג האכונות כנומס או ליתן ענין על כקצת הנמנים בעסק רפואה ולא בן כשאר נדברים כמו בלקוחת ממון שאין מתפאסם שישול לו המזון לשבר כרענון אע"פ שגם כרענון והסדרי דומים למחלה ורפואה כמו שכתב בסמ"ס ז"ל לזכר אמר שאין דומה זה לזה שגם שם הכורא הדבר ביד האדם שאם יחלל בודאי יסבור רענונו ולספק אם לא יתק סמון בודאי ימות כרענו וברי לקיים סמון הוא הדבר הסלולה לשבר כרענון בודאי וישמש ביד האדם לדבר כנור ויתכן לקיות דרך בני אדם ומשאית בליקחת הכרואת שלא ידקף וירפאם דרך בני אדם שאיננה דרך סלולה ונעוזה ולא תעלה כפעולת אדם סגור כחם טעמים אין פעולת האדם ויעולת הכרואת נרפא פעמים נרפא המחלה בני שום פעולה ו"א שאלו דרך בני אדם להתרפאות אלא שכבר נאמר בני אדם כך וכומר לנו הדבר אולם הכרואת אמר לנקט ממני שהוא בעל הדבר הוא וכן : ישלח דברו וירפאם הרי שידבר ית' רדינו וירקונו הוא המתקבל על כהיכה : שריאם היזקם במלח ואין לך דבר המזיק למים ופוסקן שמתיית אדם מחלה : ויטרוהו ועל השחין : ואמרו רז"ל טעם כהנאל נלפאם ס' אסא כבירוא כ"ל השחין : והגרי' בבטחון באלהים שיחולו על שמשמם ס' ויבטחו ויבטחו טרפו ויטעלו דבר כנתינת כנעמון נטרף בעלמו שיכל לו בודאי באיזה סכס שיצטע ית' ונכלאן מדבר כנעמון כעסק סכסות

שער הבטחון

ומלאכה והליכות הדרכים ומגוי ושכירות עבודת המלכים וגזרות וקבלנות ואמנה וספרות ומיני העבודות והליכות המדברות והימים והדומה לזה מה שמתעסקין בו לקבץ כסון ולהרבות מותרו המחיה ואופני יושר הבטחון כהם על האלהים שיתעסק במה שישמן לו הבורא מהם לצורך ספוקו ומוזנו ולהגיע אל מה שיש בו די סן העולם . ואם יגזור לו הבורא בתוספת על זה תבואהו מבלי טורח ויגיעה כאשר יבטח על האלהים בה ולא ירבה לחור על הסיבות ולא יסמך עליהן בלבו ואם לא יגזור לו יותר מן הכסון אם היו משתדלים כל אשר בשמים ובארץ להוסיף עליו לא היו יכולים בשום פנים ולא בשום סיבה וכאשר יבטח באלהים ימצא מנוחת לבו ושלות נפשו כי לא יעברנו חקו אל זולתו ולא יקדים ולא יאחר מעתה הנגזר לו בו . ויש שסנהיג הבורא מרפי רבים מבני אדם על ידי איש אחד מהם להבחין בזה עבודתו לאלהים מהמרותו וישים את זה מן הסיבות החזקות שכסבות הנסיון וההסתה לו כמלך שהוא ממריף חילו ועבדיו . וכן השרים ורואי המלך והסננים אשר סביבותיהם כתות מעבדיהם ושמשיהם ופקידיהם ונשים וקרובים ומשתדלים בעבורם לחזור על סיבת קבוץ המזון מפנים טובים ורעים והסכל בהם יטעה בשלשה פנים . אחד מהם בקצו המזון כי הוא לוקח מה שגזר לו הבורא לקחתו על פנים טובים ורעים ואלו היה מבקש אותו על אופניו היה

מרפא לנפש

ופירוש החלק השני וכו' ומיני נחמה אלל א' לעשות לו נטינו : ואסנה מקבל כחירות או ממון כלאדם וכאפאי על נאמנות : ואם יגזור לו הבורא בחוספת עיו ריל ויהר מנדי ספוק : הבוראה מבלי טורח בודליה וינח סננו לו חף אם לא יטרח לכ' ולא יאמר שאין מהעשין עד שיערית סדנס וירכס לחזור אחר סכנות כי אין לס' מעזור וגוי : כי לא יעברנו חקו כי אין מעכירין ממנו חקו ודרכיהו וזה שאמר לו אל זולתו לחת לאדם אחר כי אין אדם נועט כמה שמזין לחבירו : ולא יקדים בו' ולא יבא לו מה שגזר לו אל קודם ולא לאחר זמנו רק לכל זמן ועת לכל חקן כלוחם טעם וכלוחם מוקס סננו ולא יגזור : ויש שסנהיג הבורא בו' ור"ל וכן מלאך כעולם שמשו ספי' אדם אחד כחן אטורופוס טעם וכלוחם ידו וזונו כמה ב'לא' לנחון אותו ספיס אם יתכנס בממונו כדת וכסותו לו אם ימרה דבר ס' אפי' האדם ע"ד וישמן וישיון ויעטע שמת כמות וגוי' : כי הוא לוקח אותו המזון : מה שגזר לו הבורא לקחתו שיקחנו אלל הוא לוקח אותו על פנים מגויים ורעים : על פנים

פת לחם

הסכות וסכן : ומיני כשמינו אוהו ללאים האמנות : ושכירות אם הוא עסק ללאים מלאכה : וגזירות אם נחמנו ליהוים סוכן על קניני שר או עשיר : וקבלנות שמקבל עליו מלאכת עבודה כקרקע או כצארי דברים ומלאכה שזכר למעלה כסכות עוסק בגולה : ואמנות הקפת סחורות : וספרות מלאכת כתיבה או הכוונה על מלאכת גלות עשרות הלאם : לקבץ מזון רב ולהרבות בו' שיש סמכותו בעסקיו רק לקצן המזון רב ואינו יודע להוציא ממנו רק מהספיק כמעט והוא קרבל אלל ז'ל עבכיה דשכירי ועל זה אמר לקצן ממון ויש אוכס להתעדר כהענונים ממזונו ועל זה אמר ולהרבות מותרו המסוס שאינו רוצה לחיות חיי האמנות : ולהגיע מה שיש בו די בו' שיחון בעסקיו להפיק על ידם מן עניני העולם מה שיש

שוב הלבנון

ומיני גזירות או נאמן על חיה עניים : ואמנה לקחת סחורה על נאמנותו : כותרת הסחיה שאינם הכרחיים לפירכמו רק מותרות : שיש בו ר"ל' אין ספוקי ההכרחי כגלד : כי לא יעברנו חוקו אל זולתו המוק הנגזר לו מהס' לא יעברנו אל ענין אחר למעט או להרבות ממנו וחיו אדם נועט כמה שמזין לחבירו : שבסכיות הבטחון וההסתה לו ר"ל הממלכה והסלטון והוא קבוץ גדול לבעלו ומיני שיש יכולת רב בידו והיחס (לזני מחשפה) מהרה לנסות אחר קבוץ המזון ביהר :

בו די לקיומו : ואם יגזור בו' אם יסיה לזון כבורא ויתכר להסוקו לו על די הסכנה ויבואו בודליה ממילא בלי טרח לבנו וכלי יעשה כלחדי גושו : כאשר יבטח בו' שנאמת טעם האדם מהתוק לקצן עירון נחמה על מה הסכנה שיהיה לנו מנכרנו על כל מה שצאה נחמתו כנס וכו' רק שאין לזדס לבנות זמנו בעסקיו על זה אמר שאיננו מן הסכנה רק נבטח בו' בימלא גם מה ששקונו כי לזון רחלו יעשה : ויא רבה לחזור בו' לא ירכס השתדלות לבדד להשיג סכות רבות נחמיה : ימצא סמכות רבו מהסכות העניים ואלו נפשו מענות ודלכס כספלו הוא היקר כדלמנ : כי לא יעברנו חקו אל זולתו חוק עשנו הנגזר לו אם יגזור אותו ליקן אל זולתו : שיערו הנגזר לו בו שגזר ביצלו לו הטקף בו נעט : ועבודתו באלהים בו' לנסות בעלל כהוא אם יכיר ומיני בעבודתו ותי ומחמיה : ואישים את זה חיי הבורא ויתכר משים זה דכר סכס חוקק לנסיונו והס ערטיס כל אחר עם גדוד המכר לידו נתיקוס מנכ הגדוד ושלושים עמיה למלחמה וירוא המלך אם סוכניס בעיר סמלוס עם המפקדים על קטיס : ובגיש וקרובים כלוי וכן נשים וקרובים אלל בני נדס : וישתחור על סבת קבוץ המסוכן להכר להשיג סכות שאפשר להקם : על ידם ממון : מהגנים טובים ורעים אינם מנדקדים מן סמלך לבטח לוים אפי' נכנס על נכסן ולעול וכו' ויז' רעים כגויה ורעים : על פנים מגויים ורעים טובים על מלות כהא לוקח ואחר מגויים על עסקים המגויים ונגוים כי מה שאחר רב לרב כהוא טעוס נבלח וכו' ולא אחרת כהנא חלל וכו' זה נאמר בודליה אחר הסכנה בגדול שלל מנאל לו ירוח אחר כעוס פנים ויז' לומר נאל טעס רב ככל לעס סננו ספרי ככר אמרו והתעלמות וכו' עמשים וכו' כגון זקן וליטו לכיכ הרי שמשאס החורס לכטר הכריות ושערס כגיננו ממ' ועל עקריס נלוטני חיבור אחר ורעים : על אופניו עיי' סלוטניס סמיתוים להסננו

שער הבחון

מניע אל חפצו ורצונו והיה מתקיים בידו ענין תורתו ועולמו ולא היה חסר לו כמה שגור הבורא מאומה. והשני כי הוא הושב שכל מה שהניע אליו מן המזון הוא מרף מזונו ולא יבין כי המרף מתחלק לשלושה חלקים. אחד מהם מרף מזונו והוא כלכלת גופו כלבד והוא המוכבט מן האלהים לבל אשר בו רוח חיים עד תכלית ימיו. והשני מרף מזון וזולתו מאשה ובנים ועבדים ומשרתים והדומה להם ואיננו מוכבט מן האלהים לבל הברואים אלא לסגולה מהם בתנאים מיוחדים והוא מקרה מזדמן בעת אחת ואין מזדמן בעת אחרת כפי שמחייבת הליכות דיני הבורא מן החסד והמשפט. והשלישי מרף קניין והוא המזון אשר אין בו תועלת לאדם והוא שומר עליו ונוצר אותו עד אשר יורישנו זולתו או שיאכר ממנו. והסבל יחשוב כל אשר נזר לו הבורא מן המזון שהוא מרף מזונו וכלכלת גופו והוא ממנה אליו ומשתדל לעלו ואפשר שיקבצנו לבעל אשתו אחריו ולחורגו (ס"ו ולהורגו) ולגדול שבשונאיו והשלישי שהוא נתון הטרפים לבעליהם כמו שגור להם הבורא על ידו והוא זוכר טובות להם בהם כאלו הוא המטריפים בהם וכלכל אותם והתחמד בהם עליהם ורוצה שיודוהו וישבחוהו הרבה עליהם וישעבדוהו בעבורם ויתנאה ויגבה וירום לכבו ויניה הורדתו עליהם ויחשוב שאם היה מונע

מראם לנפש

עוסק על פי סוף לוקה והוא כמשל האדם המזדמן כד' שהיה לפניו וידין לפאן. סריג: והשני כי הוא הושב כי הוא מרף מזונו וכשכל ק"י הוא קמין ועינו רעה לתת הכוונה לטוב אדם כי חושב תמיד שיתן לו לבדו: אחד מהם מרף מזונו כ' והוא המוכבט כ' כי מאלו דברים חיי ויבין מוסי: אלא לסגולה מהם מי שהוא טוב צעתי אלוים מהם עושם אלוים ממנו על החיים: בהנאים מיוחדים א"ש כי בו תלוי ידועים להשיי שראוי הוא לני: והוא שומר עליו על המזון כמין לו אלג אין לו סגולה ממנו: ולחורגו מן האדם: ויניה תוראתו עליהם ר"ל שאינו מודע ומשנה להם ויבדק על כל הסוכה שגמל אלוים ששאלו כזה להשיי לחיים. עיין מ"ס: ויחשוב שאם היה מונע אותם הבורא מהם כ' אפשר נאסר שהוא גם כן

שוב הלבנון

הוא מרף מזונו שחושב כל אשר השיג לו לבדו ימין: לסגולה מרף ר"ל שהתקדף הזה שהוא שפוט עשירות לא כל אדם זוכה לזה ולתו נגלה לפוט אדם מעט הדבר ושיבחו על השמחה בני אדם בזה בלתי לה' לבדו. כמו הסגולה שגאמרה על דבר שאין שבתו מוכנה: בתנאים מיוחדים ר"ל זה שזכרה כ' צעתי ובצנים ומשרתים אינו נמשך אחר הזקק והרע כי יש לדיק ורע לו רעע וזכר לו רק לפי תנאים מיוחדים גלויים וידועים לפניו ית' החייב מהם העשור והשני כלידיק כרעע. וכמו שזכר המחבר בס"ג מזה הכער: והוא מקרה כל' אינו הכרחי לאדם כמו כלכלת גופו שעליו ימיה והקב"ה מומין אותו עכ"פ. אך העקר לאדם אפשר שימיה ואפשר שיעדר. וגם יהיה בעולם אלוים ייעדר מנוכס: מזדמן בעת אחת ר"ל יש עמים שהעשור שביה. ולהיפך. וכן בלתי אחד פעמים ויש עת העשור ובעת אחר יעני והכל הולך אחר חיוב דיני הבורא: מרף קמין קונה נכסים ויוסף חלונות ממון: ולחורגו מן המזון: ויניה הורדתו עליהם

פת האדם

לכשתו ממנו ית' הם בודאי אלוים אלוים מן האלהים האדם מונעת להבין עמי עסקו בלתי אלוים נחומים: מאשה ובנים כ' כי כפיסק עסקו בלתי אלוים מני צויתוכו הם לערות נעמם כמאוס עסק: לסגולה מהם אלוים הנבחרים לעליו מכל כמאוס דבר שיהיה עמי חיוב כמחנה ית' הם נקראים סגולה לענין דבר הכוה: כאלו בהנאים מיוחדים כ' כי כמאוס כ' אינו מיוחדים לפי המחנה ית' שמי שימאלו בו הנעשים הם ישיג זה הדבר ולא לאלו לא ישיג: והוא מקרה מזדמן כ' כי כוונה שפך שהוא נבחרת הכוהה עומק הוא מקרה שמוזמן לעת אחת כ' שהדומות כ' סגולה כמאוס כמאוס המקרים לא יהיה: מן ההסדר והחשפט שבשני מדות אלו הטולם מהניג ומתקיים על ידם כי עולם חסד יגיה וחסד פי מלאה כאלו ונאמר מן המטעם ימיו אר: והוא שומר עליו ונוצר אותו עד אשר כ' כי כמאוס אינו דבר יז בו שתי נבחרת כחינה אהם ש"י שביחיתו הוא נבחר קיים להיות ממנו בעליו ובחינה שנית ש"י שביחיתו אין אחר בלתי בו די לנסות ממנו והנה נבחרת הראשונה נקרא שומר ובשנים נקרא נוצר כמדיא מלך חזרי ומזה נאמר וזל תאנה ואל כל פנים שביחיתו הם כוונה אלוים קודם כוונה זמן פניה של חסד מאיה מניח זה קוץ ונכחן דבר בשתי הכוונות שאל יהיה כוונה שיעורשם וילכו אי"כ אלוים כוונה כ' הוא כ' כמאוס עליו ואם יאכר ממנו אי"כ לא עלהם בידו רק כוונה של יכנס וזולתו ממנו ויקרא עול ויבין: ולכלכלת גופו סיפוק ככריס אחרים כמו מלכות ומעון: ממנה אליו ומשתדל עליו ממכר הוא מביחיתו הכוונה כ' בהתחנות בתחנות להשיג כוונה: לבעל אשתו אחריו ולחורגו שאינו ויפוט שפוטם והמזון יאכל עין החסד ויהי הכוונה לאלים שנתפס לו לחייו ויהי ויפוטו אחריו לבנו אש חלד עם ויקרא חורגו לפי שהוא בן אשתו והנה אחר לבעל אשתו כ' ולגדול שבשונאיו כ' שמי מלוקה כי בעל אשתו וחורגו הם מלוקה אהם כמו שפירשם והם נגד שני מיני גנוח שזכר שם הכוונות והשפלות כל אחד קקן אלוים שישאר אחי מוטו לבעל אשתו וחורגו אי"כ סיהם הכוונות אלו וממכר וכן לשערי מות ואם יבחר לגדול שבשונאיו אי"כ שהפלות והסתמכות עליו מנוכס מאלו והוא היקר ענין הטולם שכל אדם מתחכם להשיג לבונו ולקום ממנו כפי ענין האלויות והן מתחכם להשיג לו: והשלישי שכל האדם מן כלכלת עשיות היכל מי שהוא נותן הטרפים לבעליהם כמאוס למי שראוי ליתן לו שאותו אדם הוא נקרא בעליו והוא חושב בידו בחינת נקדון: שאוברר להם בהם מה שהשיג להם בטרפים: כאלו הוא המטריפים כ' כמאוס כלאו הטרפים כאלו ואחר כפיטיים כמין ואחר מכלל אותם כלומם כפיטיים כאלו והחמסד בהם כפיטיים: שיהיה וישבחהו וידו כ' כי כ' ויבנהו ויגבה וירום לברו ג' לשנות נגד כ' דברים שזכר כוללם ושם ועמדה והמנין יאמר אהם לחת: יניה הורדתו עליהם הוא מטייל בלבו של הכוונה לו: שאם היה מונע אותם

שער הבטחון

אותם הבורא מהם היו נשאים אצלו וכי לולא הוא היו נפסקים טרפיהם והוא העני אשר ייגע לריק בעולם הזה ויפסיד שכונו לעוה"ב. והמשכיל נוהג בשלשת הפנים על הדרך הנכונה לתורתו ולעולמו ובטחונו במה שיש ביד האלהים מטרפו וקנינו יותר חזק מבטחונו במה שיש בידו מהם מפני שאינו יודע אם הוא מרף טון או מרף קנין ויגיע לכבוד העוה"ז ואל הנמול המוב בעוה"ב כמ"ש (מסילס קינ) במזמור הללויה אשרי איש ירא את ה' עד סופו :

ויש מבני אדם כתות שאינם משתדלים לקנות הממון ולהרבות ממנו אלא לאהבת הכבוד מבני אדם ולעשות להם שם ואין מספיק להם ממנו שום דבר וזה סבלות מהם בסיבת הכבוד בעולם הזה ובעולם הבא. וגורם להם זה מה שרואים מכבוד עמי הארץ לאנשי הממון וכבודם להם לתקותם מה שיש אצלם ולמשוך מאשר בידם ואלו השכילו והבינו כי אין ביבולתם ולא בכחם לא לתת ולא למנוע למי שנוזר לו הבורא אצלם לא היו מקוים לזולתו ולא היה ראוי אצלם לכבוד לתת למי שיחדהו הבורא במעלות משוכחות ראוי בעבורו לכבוד הבורא ותעלה כמ"ש (שמואל א ג) כי מכבדי אכבד. ומפני מרפא לנפש

יודע שגורם הגורל הוא שיתעוררו אליו על ידו רק שחשב אליו לא היספ גורל המקום שהוא יתרים עינים הים הממון הרב שהוא נשאר אליו אבל טעה בחיובו שהעשיר הוא כמו משקף אם נשקף למטה שחוקין בו למעלה ואם נשקף למטה שחוקים לשון מלמעלה והפסד טעמו הוא ויכלול ויחזיק שאלו הים מונע אותם (סטונות) מהם היו נכארים אליו כו' : והמשכיל נוהג בשלשה הפנים על דרך הנכונה וראוי שהממון בדרך טוב וישר ואין אף לטעויר וגם אם יסיה לו ממנו ויקלקל לכל מי שאלו לחלק וסוף וסוף נמנו ואם נמנו אינו מתגאה בוה ואינו רואה ששכחוהו עליו והוא נמנו סתם והוא לא ישיש טעם אחרו למנוע על כמה אלושים :

ויש מבני אדם כו' ואין מספיק להם ממנו דבר כסותוין הם כל מה שיוסף להם ממון ויוספו להם כבוד : וזה סבלות מהם בבטת הכבוד ובעולם הבא ר"ל זה הסבלות שהיהיה אחר העשיר משי הכבוד כל לשם כסותוין כי יש לו ממון הרבה ראו לו הכבוד והגדולה בעוה"ז ובעוה"ב ואילו שחילו שאין לראוי לכבוד אלא כו' כמו שמשום : ומ"ה שיש בענין אחר עי"ש : וגורם להם זה שטעו בכך מה שרואים כו' : לתקותם מה שיש אצלם שיהיה מהם ולמשוך מהם שיש בידם שיחנה להם מהכנס וממנום : ואילו והשכילו כו' לא לתת ולא למנוע כו' אם נגזר לראש הים שלא יהיה פרנסתו מזה ואין ביבולת זה ששכיר לחה לו אש"ש כמ"ש ביד האדם הגזר אין ביד האדם כמ"ש לעול כנאור וכן אין בידו למנוע מזה אם נגזר שזה הממון היה שלא יסכך השיש שאיך ממנו או שחר סבות שיבא הממון ליד או לא ימות ממש כימה כמה מעשיות מכיוולת כזה עי"ש : לא היו מקוים לזולתו וזולת עי"ש : ומפני ששכילו ע"ה ומש הים סבלותם : בסבת הכבוד כסותוין שבעלי טוב הלבנות

שהוא מניח ועוזב מלהודות לאל שנתן לו טובה רבה שיוכל להשפיע על האדם והוא שליח בדבר ומקבל שכר על זה כמ"ש לעיל : והוא העני עני בדעת אשר ייגע לריק באספתו קנין שיתכלוהו האחרים. ועם זה מספיד שכונו בעוה"ב : במה שיש ביד האלהים השגחת האל ויכלתו להשפיע לו : במה שיש בידו מה שחפך כבר : מרף מרון הכרחי לו : שיש שזכר בחלק ב' : או מרף קנין מה שאין בו חועלת ויחוללה לזולתו ואילו לשולחו : ואין מספיק להם ממנו שום דבר כלו' אין מספיק להם מן הממון שום קיפון : וזה סבלות מהם בבטת הכבוד לזמור שהוא מפני ששכיל לא יבין הסבה הראויה להביא הכבוד בעוה"ז וסוף הכבוד לעוה"ב : לתקותם מה שיש אצלם ולמשוך מה שבידיהם ר"ל העמי החלק מוכדוין את העשירים מפני שמקוים להשקן מהם איזה ענין ממון והאמה המקיים : ואלו השכילו ר"ל עמי הארץ : אין ביבולתם ר"ל ביד בעלי הממון : לא לתת למי שלא גזר לו עי"ש : ולא למנוע למי שגזר עי"ש : שיתן לו : מקוים לזולתו וזולת הגורל יס' : בסבת הכבוד לזמור

עמי הארץ ואמר השמילו וכוונתו שדבר הכסותוין נרץ שום עונותם נמנע נחיים : ביבולתם ולא בכחם כנס כעשיר אף שאין סודר נכחו לננות עצמו ומה שהאדם יכול למסות יש שאין כוונתו שיכבדוהו הגורל יס' בעבור מדומים המזנותה

שער הבטחה

שסכלי עמי הארץ מכבדים בעלי הממון בסיבות הכבוד הוסיף להם הבורא סכלות *בסיבות בקשותם ונפלו בהשתדלות גדולה ויגיעה רבה כל ימיהם והניחו מה שהיו חייבין להשתדל בו ולמהר אליו בהשלים חובות הבורא אשר עליהם ולהודות על טובותיו מצלם ותהיינה בקשותם יותר קרובות אליהם בדרך הזה בלי ספק כמ"ש הכתוב (משלי ג) אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד ואמר (ד"ס ב יס) והעושר והכבוד מלפניך וכו'. ויש שיטעא בכלל מבקשי הממון מי שיגיע ממנו אל תכלית תאותו בדרך הסיבות אשר זכרנו ומהם מי שיגיע אליו בדרך הירושה והדומה לזה ויחשוב כי הסיבות חייבו לו את זה ולולא הם לא היה מגיע אליו ממנו ומשבח הסיבה מכלעדי המסככה. ובמה הוא דומה בזה לאדם שהוא בסדכר הכביד עליו הצמא ומצא מים שאינם מתוקים בכור אחד ושמה בהם שמחה גדולה ורוה מהם וכאשר הלך מעט ומצא מעין נובע מים מתוקים ודאג על מה שקדם משותתו המים הראשונים ורוותו מהם. וכן בעל הממון שהגיע אליו בסיבה ידועה אלו היתה נמנעת הסיבה ההיא ממנו היה משיג אותו בסיבה אחרת כאשר הקדמנו וכמ"ש (שמואל א יד) כי אין לה' מעצור להושיע ברב או במעט. וממה שראוי לבוטח על האלהים בטרפו בשיתעקב ממנו המרף יום מן הימים שיאמר בלבו כי אשר הוציאני אל העולם הזה ממין ידוע ועת ידועה ולא הוציאני אליו לפניהם ולא לאחריהם הוא שמעקב ממני בו מרפי לעת ידוע ויום ידוע לדעתו מה שהוא טוב לי. וכן כאשר יבואהו טרפו מצומצם לא יותר על מזונו מאומה ראוי לו לחשוב בלבו ולומר אשר הכין לי מזוני בשדי אמי בתחלת עיני כפי צרכי ודי בלכלתי יום יום עד אשר המיר אותו לי בטוב ממנו ולא הוסיף לי בואי בצמצום מאומה כן לא יזיק לי בוא המרף הזה אשר העתיק אותי אליו עתה

מרפא לנפש

הממון רלוויין לכבוד וכלילו אמר ומטי שסכלי עמי כשנה הכבוד מכבדים בעלי הממון כוסף להם כו' ככנסו בקשות שסחלד כגיטע רנה חלוי יגיעו גם כן לממון הכבוד ויכבדו להם גם כן (*בסיבות בקשותם פי שלא ידעו מתי נלקח להם מה' אם מתי אדם פי כס סומריים עיט נכת בני אדם לעולם ג' ר'): ומשבח המכה מלאכתו או מומי שלו: מכלעדי המסככה סוף סוף סוף מסכך כל כנסיה: למה הוא דומה בו ורוה מהם שהם סוף סוף סוף כדו כדו: ודאג על מה שקדם בו' ואלו העדו לו אדם נאמן שימלא עם כוודאי מים מחוקים כוודאי לא סוף סוף כ"כ לשתיה מים כרעים וכן ככל הממון שבעט לממון הכבוד על ידי סכה שליו ככונן להם לא יתן אל לנו אס עגור לו שיהיה לו כ"כ ממון חין לנשות סגורס כי ככר סוף מונעת שסכרסכס בא לכל אדם כ"ל תכא יכא כפיטס עוטיס: עד אשר המיר אותה לי בטוב ממנו ודסינו כמאלית

טוב הלבנות

כלומר חניס מניטס מה הם הספוטס הרלוויין להביא הכבוד: בסבות בקשותם מה שהם מבקשים קיבוץ הממון תמיד: ותהיינה בקשותם ר"ל נקשה הכבוד: מכלעדי המסככה ה"ש': ורוה מהם שהם עד סרוס למחוטו: בסבה ידועה כל' כמחיות יגיעו: וזמנת אפו: בסבה אחרת מה שהיא בלי עמל וסורה: לדעתו מפי שהוא ימי' ידוע: עד אשר המיר אותו לי בטוב ממנו ר"ל עד אשר הגיע העת שאוכל לקבל ממון וזו נתי לי מזון יוסר טוב כשפע. והממון הקדום לו משדי חמו לפי שלא היה מזוט כקביעות רק מקרה לפי הזמן ההוא שלא היה יכול לקבל מזונות טובים עדיין כן יחשוב שהמזונות אשר הם' ענין לו כגמלטס קן

פת להם

מאד שיהיה ראוי לכבוד הבורא ימי לום מביא רחיס מוסקוס פי מכדי אכנד: ומציא שסכלו בו' בסבות הכבוד כלומר סס מכבדים רוחס ככל מיני הכבוד: הוסיף להם הבורא בו' ככונס כמלוגס וז' שגרי ססס מתגדלים ומתסרסטים ומשפעטשטס ככבוד ססס מתגדלים מעמי סרררן מה שזא שני אלו ימי כי שופעס פי כל גבה לכ גם לפי סוס מורה ססס מדמיס סכסס ועוסק ידס בו' שלולו זמנת סיו מניטס שמשלסס נותטס להם ולא סיו מתגדלים עיטס לכן ודועה להם הבורא ימי' סלנות כסבות נקשטס כלומר שלא ידעו מכרס ע"י רוח סכה טניע כרסס כדני שילרטינו לנסות כמס כנסות: בהשתדלות גדולה ויגיעה רבה השתדלות ככונס על עורה סכלו ויגיעס על יגיעת סגור: שחללים רובות הבורא בו' מן עסק סלמנת חונת כבוד בו': על טובותיו אצלם ססס אלס: וההיינה בקשותם בו' אס סיו משלומים חונות ככורה נקשטס מונותו ומודס לו על טובותיו סיו נקשטס כלי' עקשטס כרססס יוסר ק'רונס לנא: אורך ימים בו' ואחריו ז"ל ככונס ככונס כגיטע אורך ימים וגם עובר וכבוד כשמאלס עובר וכבוד ולא אורך ימים: מכלעדי המסככה חניס משנחיס אס הבורא ימי' שזא סססכס כל ססככות: ורוה כרסס מנא רוס סונס כעברי על עכר כממון כמו שזמנת שבע סוף עכר כרענון וככונס לממון סססס כרסס וכו': ורוותר מהם כלי' אף שמשכר שלא יתכן לו- להסחרע לגמרי על סתייתו ממיס כרססטיס לפי ססרק או עליו מאד מה אמא ולא סיה לו כמכשרי למתמון אמנס כרסס סוף מתמרע על ססותו כ"כ כריניו עד סרוס וסיה לסתות רק מן ססס לשכר הסוקף שובלו לו למתמון עד סססס סלסס: היה כמשיג אחרת בסבה אחרת בו' א"כ כל מנירות כוניטס שיגע עמלו כסכס סיהא סוף לרסס פי סיה סו כספס קל ומסוק חס וזמנת למסל: כוסין ידוע ועת ידוע ומן נקרא סמכך סגולו ומת נקרא כוסין כקלר כמו סססס וסכונס על דדי ידוע ועל סנט ידוע: לרעהו סוף שררו טוב לי לפי שהוא יודע סו' כו': כפי' צרכי' כחוסס שבע ודי פלגלתי כמניחת קיומו: כמנו סמנו סוף סמכר אמרו עתין כתיקני יכול לכרע עד שיטעוס עמי ססס: בואי בצמצום עתין סמנו מתמקף כדדי אסס כמות רכ כפיא שיסטיק לו לנסן רכ רק סס סגלך לו לנחטס עטס: לא יזיק לי בו עולס

שער הבטחון

בצמצום כפי צרכי עד תכלית ימי מאומה ויהיה נשכר על זה כמו שאמר הכורא על אבותינו במדבר (שמות פ) ויצא העם ולקמו דבר יום ביומו ואמר (ירמיה ב) הלך וקראת באוני ירושלים וגו'. וכן אם יבואהו טרפו בסיבה מכלי סיבה ומקום מכלי מקום ועל ידי איש מבלתי איש אחר יאמר בלבו אשר יצרני על צורה ותכנית ותכונה ומדה מכלי שאר הצורות והתכונות והמדות לתקנת עניני הוא בחר לי שיבא טרפי על הפנים המפיקים לעניני מכלי שאר הפנים ואשר הוציאני אל העוה"ז במקום ידוע וע"י שני אישים ידועים מכלי שאר אישי העולם הוא בחר לי בו טרפי בארץ ידועה ועל ידי איש ידוע שם אותו סיבה לטרפי לטוב לי כמו שאמר הכתוב (תהלים קמ"ב) צדיק ה' בכל דרכיו:

אבל פירוש ההלך השלישי והם עניני אשתו ובניו ובני ביתו וקרוביו ואוהביו ואויביו ומיודעיו ומכיריו ואשר למעלה ממנו ואשר למטה ממנו מכתות בני אדם אופני יושר הבטחון על האלהים בהם כאשר אספר והוא שאין אדם נמלט כאחד משני דברים שיהיה נכרי או שיהיה בתוך משפחתו וקרוביו ואם יהיה נכרי יהיה צוותו באלהיו בעת השתוממותו ויבטח עליו בנרותיו ויעלה על לבו נרות הנפש בעוה"ז וכי אנשי הארץ כמו גרים בה כמ"ש הכתוב (ויקרא כ"ג) כי גרים ותושבים אתם עמדי ויחשוב בלבו כי כל מי שיש לו קרובים בו עד זמן מועט ישוב נכרי בודד ולא יועיליהו קרוב ולא בן ולא יתחבר עמו אחד מהם ויחשוב אח"כ בהסתלקות כובד משאם וחובתם מעליו ויחשוב זה טובה ממוכות הכורא עליו מפני שאם יהיה רודף אחר עניני העולם וצרכיו תהיה

מרפא לנפש

ובמקום שלא יתקן לוק עוד משיד אמו. מ"ס: ואמר הלך וקראת וגו' וזכרו לך חסד נעוריו וגו' לבקר אחרי במדבר בלך לא זכרתי וגו' וכן אם יבואנו טרפה בסבה מכלי סבה כו' וזאתה סבה לא אותה הליך רע שיעשו ונמשך אליו למחלות שיגיע לו מניסתו על ידיהם: ויאמר בלבו ואשר יצרני ר"ל סאלטס אחר ילד אחי כו'. זכרה הוא הלכך או שחזר וכיוצא בזה. ומכיתה הוא הוואר בחיתוך אכרסו. ומכסה הוא ענין המדות הנפשיות כגון הכזרון והמחשבה והתבונה והטובה והנאות וכל כיוצא בזה. ומדות ארוכות נקראו טוה והאכרס: ועל ידי שני אישים ידועים אני ואמי. למ"ס: אבל פירוש ההלך השלישי כו' ואם יהיה נכרי יהיה צוותו באלהיו כו' ר"ל שיחשוב בלבו שיהיה כו' הוא חוטא שאין לו קרובים ואוהבים שיוכל להשתעשע עמם וזכור לו ששום אח אלהיו לבקר ולרעו ויבטח עליו לבדו מחמת שאין לו מי שיעזב עליו ממתת גרומו. זאת לי חכר: ויעלה על לבו נרות הנפש כו' שאל יאסר אל לבו מה שהסא נר ומכדי שהכי כלנו

טוב הלבבון

כן יהיה עד תכלית ימיו עד אשר ימיר אותה הש"י בתענוגיו שה"כ: וירא בשכר על זה שיתלה במחוויו יתח בהקב"ה: ויצא העם וגו' ודרשו חז"ל הטעם כדי שיהיו חמוד מקיים אל הש"י דבר יום ביומו שיעדיפם לחמם: הלך וקראת וגו' לכתך אחרי במדבר שהיו חולים עמו שיעיהם ובעויותיהם לאל הש"ס שהיה יורד להם בלמנוס: בסבה מכלי סבה דוקא בסבה אחת ידועה או במקום ידוע או ע"י איש ידוע דוקא מה ששיגעו עמל וזכותה בשביל זה גם פרכסחו מתעמטת בשלל חושג דוקא ע"י ענין ידוע: והמפיקים לעניני המעלות עימי לפי מה שגזרה חכמת הש"י חע"פ שאלי אימי ידועה וזכותה הוא על איזה חסן היא סיבה טובתיה: השתוממותו מל' שממה: עד זמן מועט ישוב נכרי בודד כלו' לא יהא מן הענין שהלכה זה רק זמן מועט כי אם יאריך ימים יראה

כלו לא נכרח אלא לנאות לזו: בעת השתוממותו לשון הפחדות שהלך האדם יושב בדר וזכור בלי עסק הוא יושב שומם כמאמר חז"ל בעולם מביאם לידו ששמים: ויבטח עליו בגבורתו כלומר שלא ידלג מזה שהוא נכרי ואולי ימנעו עליו מניסיון ואין עזרו לו כי יבטח בגבורתו ימי שישענו מניסיון קמים ויושר נראה לגרום בגרותו במקום בגרותו: גרות הנפש בעוה"ז ומס יתחסי ולא יזאב כעניני משפחות זכרו שגם נפש כל אדם היא גרם ולתת כרסו הוא: וכי אנשי הארץ כו' גם חזכור שכל אדם הארץ אף כעניני המשפחות הם נקראים גרים כפי חרסו: קרובים כו' בעולם: עד זמן מועט ישוב נכרי בודד אין קרבתו רק עד זמן מועט ואחר מוחו ישוב אל עשרו ולא יסב נכרי ממשפחתו ובודד מתקומו ומפירו ונמשך לבדו ולא יועיליהו כו' וא"כ אם יפועל לו או יקרבנה ועל כיומו בודד אמר ולא יתחבר כו': בהסתלקות כובד כו' יאסר שיהא נכרי הוא לו כובד והשולט שם הוא לו כי קרובים ה' משלם מועל עליו וזיה ממויב להעניק להם מבכרתי ואולי לא היה יזאב ידי חובתו גנדס כובד ששם

שער הבטחון

יגיעתו יותר קלה עליו מכלי אשה ובנים וחסרונם מנוחה לו וזוהוה. ואם יהיה סבבך עניני אחריתו יהיה לכו יותר ריק ופניו בעת התבודדותו מכלי ספק. וע"כ היו הפרושים בורחים מקרוביהם ומבתיהם אל ההרים כדי שיפנו לבתים לעבודת אלהים. וכן היו הנביאים בזמן הנבואה יוצאים ממעונותיהם ומתבודדים לחובות הבורא עליהם כמו שידעת מענין אליהו עם אלישע שנאמר עליו (מלכים א' ח') שנים עשר צמדים לפניו והוא בשנים העשר. ובזמן שרמו לו אליהו במעט רמז הבין אותו ואמר אשקה נא לאבי ולאמי ולאכל אחריו ואמר ויך אחרי אליהו וישרתהו. ואמרו על אחד מהפרושים שנכנס למדינה אחת להורות את יושביה עבודת האלהים וימצאם לובשים צבע אחד במלבושיהם ותכשיטיהם וראה קבריהם אצל פתחי בתיהם ולא ראה ביניהם אשה. ושאל אותם על זה ואמרו לו מה שאנו לובשים צבע אחד שלא יהיה ניכר בנו העני מן העשירי ושלא יכל העשיר להתנאות ולהתפאר בעשרו ויבא העני להתכבות אצל עצמו ושירימה עיניו על האדמה כענינו תחתיה ונאמר על אחד מהמלכים שהיה מתערב בין עבדיו ולא היה ניכר ביניהם מפני שהיה נוהג מנהג השפלות בתכשיטיו ובמלבושיו. ומה ששמנו קברות מתינו אצל פתחינו כדי שנוכח מהם ונהיה נבונים למות ונזמן לנו הצדה המנעת אותנו למקום המנוחה. ומה שראית שפרשנו מן הנשים והבנים דע כי יחדנו להם קריה קרובה מאן כשיצטרך אחד ממנו על דבר מדבריהם ילך אליהם וישלים צרכו וישוב אלינו מפני שראינו במה שיכנס עליו מטרדת הלב ורוב ההפסד וגדול היגיעה והמורת בקרבתם והמנוחה מכל זה בהרחקתם לכתור בעניני העולם הבא ולמאום בעניני העוה"ז. וייטבו דבריהם בעיני הפרוש ויברך אותם ויאשרם בענינם. ואם יהיה הבוטח באלהים בעל אשה וקרובים ואוהבים יבטח באלהים בהצלחו

מרפא לנפש

ביום אנוהו שהנפש הוא חלק אלוה ממעל והוא כעולם הזה נר בארץ וכיום ונבאמת טיקר האדם הוא כנפש ח"כ כל אנשי הארץ גרים בו' ולא עוד כשזמן כשיסתלק מן העולם ואז יודעו יבב שם כדור בלא קרוב ונאלו וכו' ושירימה עיניו על האדמה כענינו תחתיה וסיבס דומה כשזמן חיו על האדמה שלא יתגלה כבודו ולא יבא עיניו כשסיבס המהימ תחת האדמה שם סעני והעשיר שיש: ונאמר על אחד מהמלכים כי כל זה מתנעת האלמים שיסיו לנשים ונע

פתר לחם

בניהם כמו לבס את מאל כל העם כיו ושאלו את וחויותם שהננת ממנו: והכרובים מנוחה לו וזוהוה מה שיהיה חסר מאלם וכו' וקרובים הוא מנוחה לו מכבוד משאל ועונם ומעור חיוס: ריק ופניו ריק ממחשבת משאל ופניו ממחשבת חיוס: ומתבודדים לחבת הבורא כו' מתבודדים ומפנים לבס לחצו כשנלו חויותם כנורא: להתנאות ולהתפאר להתנאות בלבו ולסתמר בלמרי פיו: ויבא העני בו' הוא טיקר שחי חלוקות כ"ל עניו הגאווה בלל אמר שיהיה עניו בלבו אלל עמו ויסיב עיניו נבלס ויבסי מעבודת כבודו ונדל התפארות כשה אמר שהעני יבסי נבלס ודומם כמו יורדי דומם שליו שירמם לו כשנמחו כמת וכו' ויסיב בשויו עניו ומיו כשהו על האדמה כמו אחר מופו כשיסיב המהי: כרי שנוכח מהם שנקבל מהם שיתנח מוסר: ונהיה נבונים לבות חכמו כבללו שאלנו ככויס כ"ל למות וע"ז זמניו לנו האדם שסם מלות כנורא שהוא האדם המנעת נפש האדם למקום מתוה: מטרדת הלב ורוב ההפסד כו' פער ר' תרניל כסודיקותו לבס מורו והוא מפסד מאל לבס האדם ונבאמתו כמו שכתב כסודים ז"ל בלילות דעות וע"ז אמר והתפסד וחסים האחרונים הם הטיקס ככלים מסוקו לרביסו כשני קרבתן מן מתעטות על עניוין ומתעטות ומק' דעות מופרות ומולדות שם חוקר לרבינו יגיעת סוקף כשהמולות לרביסו וטוח בלל מתעטת סוקף לרביסו וכבר אמרו יזר סינקו ולקסם הלא שאלל דומה ויטין מקרבת: לכבודו בעניני בו' ולמאום בו' שכסרקקין בלל מניו לחשוב בעיני עוסיב: נס ונכור סתות עוה"ז: וירברך אותם כפויס: ויאשר עיניהם

במיתת בניו וקרוביו וישוה משומם ובודד בלעז ואם לל ילרין מייס מה חמלו בקרוביו וזו קשה מן האלמוה: הבין אותו שפוזו אחריו כל עזודו: ועמד מחניו ומלמו וממחשבתו והלך אחר ללוה: בעניני תורהו בקבר שכל בני אדם מלנצבים שם ענין אחד: שנוכח מהם שגלה מהם חוכמת מוסר: ונהיה נבונים לבות חכמו כבללו שאלנו ככויס כ"ל למות וע"ז זמניו לנו האדם שסם מלות כנורא שהוא האדם המנעת נפש האדם למקום מתוה: מטרדת הלב ורוב ההפסד כו' פער ר' תרניל כסודיקותו לבס מורו והוא מפסד מאל לבס האדם ונבאמתו כמו שכתב כסודים ז"ל בלילות דעות וע"ז אמר והתפסד וחסים האחרונים הם הטיקס ככלים מסוקו לרביסו כשני קרבתן מן מתעטות על עניוין ומתעטות ומק' דעות מופרות ומולדות שם חוקר לרבינו יגיעת סוקף כשהמולות לרביסו וטוח בלל מתעטת סוקף לרביסו וכבר אמרו יזר סינקו ולקסם הלא שאלל דומה ויטין מקרבת: לכבודו בעניני בו' ולמאום בו' שכסרקקין בלל מניו לחשוב בעיני עוסיב: נס ונכור סתות עוה"ז: וירברך אותם כפויס: ויאשר עיניהם

נס ונכור סתות עוה"ז: וירברך אותם כפויס: ויאשר עיניהם

מהם וישתדל לפרוע מה שחייב להם ולעשות להם הפציהם ולהיות לבו שלם עמהם וירף ידו מהוקתם ויסבב על מה שיהיה טוב להם והיה נאמן בכל בעיניהם ויורם אופני תועלותם בעיני התורה והעולם לעבודת הכורא כמו שכתוב (ויקרא יט) ואהבת לרעך כמוך ואמר (סו) לא תשנא את אחיך כלבכך לא ליחל הגמול מהם ולא לקדם אצלם ולא מאהבתו בכבודם ושבחם ולא להשתרר עליהם אך לקיים מצות הכורא ולשמור בריתו ופקודיו עליהם. כי מי שתהיה דעתו בעשותו הפציהם על אחד מהדברים שזכרנו תחלה לא ישיג רצונו מהם בעולם הזה ויגיע לריק ויפסיד שכרו לעולם הבא. ואם הוא נוהג כזה לעבודת האלהים בלבד יעזרם האלהים לגמול אותו בעולם הזה וישים בפייהם שבתו ויגדל עינו בעיניהם ויניע אל הגמול הגדול בעולם הבא כמו שאמר האלהים לשלמה (מלכים א') וגם אשר לא שאלת נתתי לך וגו'. אבל אופני במהונו על אלהיו בעיני מי שהוא למעלה ממנו וכי שהוא למטה ממנו מכתות בני אדם הפנים הישרים לו כשיביא אותו הצורך לבקש חפץ ממי שהוא למעלה ממנו או למטה ממנו שיכטח בו על אלהיו וישים סיבה בהשלמתו כאשר ישים עבודת הארץ ורועתה סיבה למרפו ואם ירצה להמריו ממנה יצטח הרע ויפרה וירבה. ואין להודות הארץ על זה אך ההודאה לבורא לבדו ואם לא יחפוץ האלהים להמריו ממנו לא תצמיח הארץ או תצמיח ויקרה הצטח פגע ואין להאשים הארץ. וכן כשיבקש מאחד מהם חפץ שיהיה אצלו החליש והחזק מהם שוה בעשותו ויכטח בהשלמתו על האלהים יתברך ואם ישלים על יד אחד מהם יודה הכורא יתברך אשר השלים חפצו ויודה למי שנעשה על

מרפא לנפש

אחד: בהצלרתו מהם שיוכל להגלל מהם נפש עמוסה לטעם המועל עליו. כרמי: לא ליחל הגמול מהם שאינו רוצה שיגמלוהו על עולונו: ולא לקדם אצלם שיהיו לטעם טענות חלו ויגדל גם כאלו יעוררו על טובתו ואינו נדבס לטעם ועיניו נמיה: וישים סבה בהשלמתו ויחס אותם שסך כן סנה ובלוטים כהשלמת דבר שנהנו לו כמו הארץ היא הסכס

פת לחם

מה שחייב להם כפיפות לרבי הכרחיות ולעשות הפציהם גם בקצת מותרות כפי טעם העולם: ולהיות לבו שלם עמהם שיטעם נרטיסס כנפש חפלה ולא כלומם דברי: וירף ידו מהוקתם לא כדרך קנים בני אדם שמבדוים עול עבודתם על נשים וקדויותם טעום: ויסבב על מה בו יתעסק כביעות המצויים לטעם הטוב: ויורם אופני הוהליהם בעיניו התורה והעולם בו ויהי אותם ויולמם כאותם המצויים לטעם בעיני הכורא ובעיני העולם לעבודת הכורא לומר אך יתכנסו בעיני המורה ובעיני העולם שיעזיל לטעם לעבודת הכורא: ואהבה לרעך על המצויים והעולם לטעם ועל מים וירף ידו מהוקתם הטה כהפסוק לא תשנא את אחיך וכו' ויחסם קרוב לו הוא ויחס מוזכר ממנו: ולא ליחל הגמול ולא לקדם אצלם שיהיו חסיד כוונתו כעכבתו לטעם בלוטרי טובות הכורא ומני שיהיו לקבל גמול מהם או מטעם שכר גמלוהו טובה ויחל או לקדם על ומלת הקדם קדמיך וסדלי' כפתי' וכו' ויחל' כאלו למד' הסינה ודוק: ולא מאהבתו בו שיהיה לקבל כבוד ושכח כבוד בפועל ושנה נפש: ולא להשתרר עליהם שיהיו סדים אל שמעו: לקיים מצות הכורא בו פרט ג' מלוקות על כעטבת לטעם נפש שכול חייב לטעם מלך המורה אמר לקיים מצות הכורא

שוב הלבנון

באלהים בהצלרתו מהם כלפי מה שאמר למעלה בתועלת הכרי והכוד שנקטר ממרחם וכבוד משחם ומוחמתו כעולם אמר בהפך זה שיכנה בה' שיעיל אותם מניעתם: מהוקתם שאל. יגיע לטעם חיה היק פ' סיבות: ליחל לקום: ולא לקדם אצלם שיכניע עמנו לפניהם בעבודתו. כמו נמה הקדם ה' אהך לאלהי מרומ (מיכה ו'): ולשמור בריתו ופקודיו עליהם לומר שיהיה שימרו מה ברית ה' ופקודיו: לבקש חפץ וכו' לבקש חיה טובה ממי שהוא גדול ממנו או מחמת ממנו: וישים סבה בהשלמתו לכו' כשימלאו רצונו יהיו בעיניו כמו סנה אשר סבב לו השם יתעלה שניגע ידם מונו קף בעותו עמנו סבב לנעטו הדבר כבקשתו ויחס כמטל עבות האדמה שאלע"פ שחלום זורע ומרע ויפקן את הארץ ומחלה ע"כ הכל חלוי כהפך האל אשר יבדך ממחה: על יד אחד מרומ

ועל מה שאמר שירף ידו ומלוץ לטעם אמר ולשמור בריתו שברית שם הוא על גמולת חייך כמו ברית נח על מיטת מבוך וברית נבן עם יעקב אל עבדו אחד אל רעבו ולא נכריה לרביעל עם יעקב נאמר אם תעשה עמנו רעם בו וזל מה שאמר שיהיה אותם תועלתם בעבודת הכורא אמר ופקודיו שכן פקד לחותם הכורא יק' ולגדתם אותם בו יוכח מוחם כו' ונאמר ואת נטיסם ילמדון: לא ישיג רצונו מהם בו נגד מה שאמר קודם ליחל הגמול מהם אמר שלא חסדיים מלחם מן נטיסם שיוכלו לגמול לו כגמול: ויגע לריק בו' ומלח' שיגע לריק נבוע' וחסדי' שכרו גם כעוסי' ועל לפי שלא היחס כוונתו לטעם: יעזרם האלהים לגמול בו' נגד יחול הגמול וכל סכנדו ושבטת אמר וישים שבתו שיעל ועל כהשכרתו עליהם אמר חלוט טעום בעיטסם שיכסו גדול ונאחוס נטיסם ומחלתי יק' כרסם אל שמעו ומלח' שגלי כוונת סבב תופלתם נטיס' דונמח מלחמם זיל למוד מלחמם ופוך סכנדו לבל ויערך גמולו ייחס טעוסי': והשנים הישרים לו כשיביא בו' האופנים שיעיל לו להכנה כזס סס אלו כשיביא בו': וישים סבה בו' שכנתון ויחס על הכורא ואת האופנים הטה ויחס רך לטעם לרבי טעום לו דע' וישלם לו חפזו מהכורא: באשר ישים בו' וחס ורעס כהכורא לטעוסי' ממנס ומחם בו': יצטח הרע כחלה מתיחתו ויטעם לומר ויגמח למתיחתו עד שיטעם מרי ויכנה שמרעין' אהר וילדו כרבה סוב תכלית הוהיטם: לא תצמיח שאיך כנרעון וסוף נגד מה שאמר ויגמח ויג' מים ויכרי ויכרי אמר שיקים כחמה פגע ולא יעשה מרי: וכן כשיבקש

שער הבטחה

ידו על לבו הטוב לו ושהבורא הביא תועלתו על ידו וכידוע שאין הבורא מגלגל מוכה אלא על ידי הצדיקים ומעט הוא שמתגלגל הפסד על ידיהם כמ"ש חז"ל מגלגלין זכות ע"י זכאי וחובה ע"י חייב ואמר הכתוב (משלי יג) לא יאונה לצדיק כל און. ואם לא ישלם לו על ידיהם אל יאשימם ואל יתלה בהם קיצור אך יודה לאלהים אשר בחר לו הטוב בזה וישבחם כפי שידע מהשתדלם לעשות הצציו אע"פ שלא נשלם כרצונו וכרצונם לו וכן ינהג במיודעיו ואוהביו ובמי שנושא ונותן עמהם ושומשו ושותפיו. וכן אם יבקש ממנו כי שלמעלה ממנו או שלמטה ממנו הפץ יסכב לעשותו בכל לבו וישתדל להשלימו במצפנו אם יודמן לו ויהיה מי שמבקשו ראוי להשתדל לו בו ואחר כך יבטח על האלהים בהשלמתה ואם ישלימהו על ידו וישימהו סיבה לטובת זולתו יודה על זה ואם ימנע ממנו ולא יזדמן לו לעשותו אל יאשים נפשו ויודיע את חברו שלא קצר אחר שימרה וישתדל בו בעצמו אבל עניני חומדיו ומבקשו רעתו יעשה בעניניהם על הבורא יתעלה ויסבול הרפתם ואל ינמול להם כפעלם אם ינמלם חסד יעשה להם כל מה שיוכל לעשותו מן הטוב ויזכר בלבו שתועלתו ונוקו ביד הבורא יתעלה. ואם יהיה סיבה להזיקו יהשוב עליהם טוב ויחשוד את עצמו וכעשיו ברוע הקדמותיו אצל אלהיו ויתחנן אל האלהים ויבקש מלפניו לכפר עונותיו ואז ישובו אויביו לאהבתו כמו שאמר החכם (משלי טו) ברצות ה' דרכי איש נם אויביו ישלים אתו :

וּפְרִוּשׁ הַחֵלֶק הַרְבִּיעִי בְּעֵינֵי חוֹבַת הַלְּבָבוֹת וְהַאֲבָרִים שֶׁהָאֵדָם מְתִיחַד בְּתוֹעֵלוֹתָם וְנוֹקֵם זֶה כְּצוֹם וְכַתְּפָלָה וְכַסּוּכָה וְכַלּוּלָב וְכַצִּיצִית וְשִׁמְרֵת הַשֶּׁבֶת וְהַמוֹעֲדִים

מרפא לבוש

למנוח כו'. וכל הענין הזה והבאר היטב ע"ד מ"ש לטול כמה פעמים מדרכי ה' ונתקן ע"פ: ויהיה מי שמבקשו ראוי כו' שיהיה חסדו אדם שנקט ממך ראוי לשפוט לו חסדו טובה דל"כ מנע עמך ממנו כמ"ס צדוק שער ע"פ ע"פ: אל יאשים נפשו כו' (לא יטער על ע"ו רק ותלה בזה שמה ראוי שגומר סדר: ויסבול הרפתם כמ"ס חז"ל כל המעטור על מדותיו מעטירין ממנו כל פשעיו כ"ס עונות ותחלים מהם קלים :

טוב הלבנות

מרה החוק הוא הרפה הכל יהיה שזה ענינו: וכידוע וכו' ר"ל שמה מחמיר אם כן הדבר למה לי ליהדות לאדם הגומל עלי טובות מחמיר שהוא חסד ע"פ הדבור ועושה לו טובה בהכרח מחמיר גזר ה' אלץ שחייב ליהדות אותו מפי שע"ס הוא אשר גלגל הקב"ה טובה על ידי איש לדיק ונאמן לפי מה"ש שח"א שיוגלגל טובה ע"י רשעים כמ"ס חז"ל טובתן לא יאונה לצדיק כל און ר"ל אף הוא אם לבו נכון בטוח בה' יחשוב שזה החפץ שהקריה לפיו ודאי מחמיר לדיק יאל ולטובתו כל. מחמיר שאין הקב"ה מסבב סיבה רעה לדיק: אשר בחר לו הרוב מה כל' ה"ש" מנע ממנו החפץ הזה לטובתו: ראוי להשתדל לו בו כלומר איש כשר וישר: אדר שישירח וכו' ולא יערים להטעות חבירו לומר ששחל בנצילו והוא לא פעל כלום למענו: והוצרכו מהם חומדים לקחת ממנו ממה שהסיב לו הבורא: ואם יהיה סבה להזיקו ר"ל אע"פ שהטוב סיבב לו הדיק: ברית

פת לחם

מאחר כו' כלומר ועוד יש הנאי דבר שבקנין מאחד מהם פירוש מאחד מנני אדם חפץ שיהיה החוק מהם והחלף שזה כלומר שלא יבדל נטות יותר שיהיה הפלו ושלם כשבוט מנקט מן החוק מבטיחים מנקט מן החלף אחר שבוט מאמין שאין האדם רק למנוע והטעם הוא הבורא יח' על לבו הטוב לו ושהבורא כו' ששני בחינות הוא מחוייב ליהדות האדם כסודו ה"ל על טוב לבנו עמו שגילה משעולו שהוא חפץ להטיב לו אע"פ שהשגולל בעצמך תיחס לו יח' וכו' על שבורא הביא תועלתו על ידו וכו' הוא הסבב לתועלתו ומגלגלים זכות ע"י זכאי: ואלו יתלה בהם קיצור אל יתלה שניעת חסדו כסל לומר שסם נגלגלו וקצרו כשהשגוללות ועסקם דבר: אשר בחר בו שבודאי כו' יח' כהר למנוע ממנו דבר: במיודעיו ואוהביו ובמי שנושא ונותן כן לדיק לסיס: מסבב לעשותו כו' וישתדל להשלימו יעסק בסבות לעשות דבר וישתדל בתקנתו ותחבולתו כמלמונו כלומר שישתדל בעל האכפר לעשות כהנני כדרי בלא ויתנו ה"ל לכוונת ויכיר וליגיעות כמ"ס והנני לכת וכו': ויהיה מי שמבקשו ראוי כו' שבודאי אם רשע מנקט ממנו אינו מחוייב לדבר: ואם ימנע ממנו ע"י איזה מונע אל שלא חמדו לו דבר כסודו או הסבות הנצרכות לך: אל יאשים נפשו כי ע"י זה וכו' ויוי ממנו שחל והסבב מזה: שלא קצר שלא נפעל דבר: אחר שישירח נטות וישתדל בשלמו: והובדיו חומדיו קטנו: ויסבול הרפתם מה שסם מהרפים חסדו בדברים:

ואם יהיו סבה להזיקו אם יהיו האשמים כסם סבב להזיקו כלו' אם ויזיקו לו וקראם סכס עליהם האמת אינם רק סכס וממנו יח' סיחס לו כמ"ס ח' אשר לו קלל: ויחשודו אה עכבו וכעשיו כלומר שבוט חסדו כלו' וימנעו ממנו כמ"ס כוונתו על סכס כי סכס הוא חסד: ברוע הקדמותיו שהוא קדיים להכנס כרע עמו יח' ויתקן אל סכסוים ויבקש למנוע כו' הוא לבון כמ"ס להסתכן לו ולנקט מלפניו על מה (אחמ"ר ז) שכתלה ליר. האדם לסיס את כמ"ס דבריו ראו ויעורר ממנו מהרומים והסניסם וחמיר משדס נקטו כמו טעם מרע"ה כס' והסתכן וכו' ולנקט כו': בצום ובהפלה כו' הזכיר חתלה לוס ותחלס סכס מלות מושכלות והיו כיוונת סם קודם מתן הורס כסל האדם כ"ס לכוונתו על מהסכל על מריו וחמיר לרס מלות שמימות והקדיים כסס סכסוים שמתלה סוכהוה כסס סכס הוא סוכהוה על ככות יכרלס כנני כבוד כמדבר וכלולג לאשם לפי שקדמו כמ"ס כססוים שם לקדים אחר שבת ומורידים על סכס נעשות כחוטל והסכס ומועדים עיקרם שיהיה מלאכס גם פרס ליעט ושכח ולא שחר מלות לסי שיעיט ושכח סס שקוים כנני

שער הבטחון

והמנע מן העבירות וכל חובות הלכבות לא תעבורנה אל זולתו ותועלתם ונוקם מיחדים בו מבלי שאר ב"א ואופני יושר הבטחון ככולם על האלהים יתברך מה שאני מבאר אותו. ומאלהים אשאל להורות אותי האמת כרהמיו והוא כי מעשי הזבודה והעבירה לא יתכנו לאדם כי אם בהקבין שלשה דברים האחד הבחירה בלבו ומצפונו והשני הכוונה וההסכמה לעשות מה שבחר בו והשלישי שישתדל לנמור המעשה באבריו הנראים ויוציאהו אל גדר המעשה ומה שאינו נעלם מסנו כהם בבחירת העבודה והעבירה והכוונה וההסכמה על המעשה הבטחון על האלהים בזה טעות וסבלות. כי הכורא יתברך הניח ברשותנו בחירת עבודתו והמרותו כמ"ש (דברים ל) ובחרת בחיים ולא הניח ברשותנו השלמת המעשה בעבודה ובעבירה אלא בכיבות שהם חוץ לנו מזדמנות בקצת העתים ונמנעות בקצתם. ואם יבטח על האלהים בכיבות עבודתו ויאמר לא אבחר ולא אבזין לעשות כלום מעבודת הבורא עד שיבחר לו הטוב ממנה כבר תעה סדרך הישרה ומעדו רגליו מאופני הנכונה כי הכורא יתברך כבר צונו לכוון במעשה העבודה ולכוין אליה בהשתדלות והסכמה ובלב לשמו הגדול והודיענו שהוא אופני הנכונה לנו בעוה"ז ובעוה"ב. ואם יודמנו הסיבות ויתכן נמר המעשה בעבודתו אשר קדמה בבירתנו בה יהיה לנו השכר הגדול על הבחירה בעבודה ועל הכוונה לעשותה ועל השלמת מעשיה באברים הנראים ואם ימנע מן האברים נמר המעשה יהיה לנו שכר הבחירה והכוונה כאשר זכרנו במה שקדם וכן העונש על

מרפא לנפש

ופירוש החלק הרביעי וכו' והוא כי מעשי העבודה והעבירה לא יתכנו לא יתכן לעשות רק ע"י שלשה דברים אלו: הא' הבחירה בלבו תחלה ויבחר האדם כלבו כהסוד נעלמה שרלו לעשות דבר זה: והב' הכוונה וההסכמה לעשות מה שבחר שכבר התחיל להקין עצמו והשתאמן לעשות הדבר כנליכה וכוונתו אף עדיין לא נגמר: והשלישי שישתדל לגבור המעשה בו ומה שאינו נמנע ונעלם מחמתו דהיינו הנחמה וההסכמה שם בודלו כרשותו: הבטחון כו' ע"כ אם יבטח נכס על ב' לאמר שה' יתן כלבו שיבחר ויבטח לעשות מעותיו וסבלות אם יתשוב כך שיהי כפי יתכן כבר טיט וכן כרשותו לכוון במאוזו וכן שלא להמרותו כמ"ש נהיה ונכרת בחיים וכן כמה ספוקים כאלה: ולא הניח ברשותנו השריטת המעשה ולכן מה דלוי לכוונת על כ' ונחמת לו שיביע לנו ויעזר ביוצא בחירתו הסיבה לדי נמר כמו שהתקן דוד סתק ע"ה כמו שמסיים בסוף הענין מפני נמר המעשה אינו בידיו מאחר שצריך לדבר אחר להשתדלו וחס הכנות ולעצמם מומן שם יתכן הכנות ויבא לדי נמר ולעצמם כאלו חזן שיגמרו לא יודמנו הכנות כמ"ש לטיל כפירוש חזן והנכר ממנו

שוב הלבנון

הקדמותיו מה שקדם לו מן העונות: ומה שאינו נעלם ממנו בהם ר"ל אלו השלשה דברים שהם הבחירה, והכוונה וההסכמה לעשות, והמעשה. הנה השמים מהם שהם הבחירה וההסכמה לא יוכלו אלא ספק בהם שאנו יודעים מה בחרתו ועל מה הסכמתו לעשות אם טוב אם רע ואין ספק אלא על הנמר. לאשקי המעשה שצריך אל כמות מנחון הגמור ועל מאחזו. כמו היום והסתפלה האפשר שיהלם גופו. ויכזה וילכל פן לא יודמן לו ע"י הסוכה או הלולב. ויפולא ציה: הבטחון כו' מעות כלו' שאל לא יבחר אדם להדר אחר עשיית הטוב ולמנע עצמו מן העבירות רק יבטח בה' שיזמן לידו מעשה הטוב וירחיק ממנו הסיבות הגורמות לו עבירות הוא טעות גדול: כי הכורא וכו' כלו' הבחירה ודאי שהיא ביד האדם ונחן לנו כרשותנו: ולא הניח ברשותנו השלמת המעשה כלו' מלבד שהשלים המעשה ע"י סיבות הנרכיכות לה אינו בידיו מפני שהסיבות ההם אינם כרשותו: שהם חוץ לנו מזדמנות בקצת העתים וכו' כמו ד"מ למעשה הדקדק צריך שיזהר לו מעות ויודמן לו עני הגון, וכיוצא בזה, ואלו הכנות אינם בבחירה ולא בחפץ האל רק תלויים במקרה האפשר ובהזדמן רק שלמעשה טוב יש סווע קצת מן השמים. וכמ"ש חז"ל הנה לטכר מסייען לו והנה לטמא פוחזין לו. ובעדו רגליו משמנו ועמו מאופני הישע והמטוה. כמו ולא מעדו קרסולי (שמאל כו'): וסבלו כו' (כ): ומה שאלהיה בהשתדלות עישה פעולתו ולרדוף אחריה: והה יענו שהוא אופני הנכונה שזה הענין מן הבחירה וההסכמה לעשות הוא בכלל המצוה והוא עצמו מצוה כמ"ש ונכרת בחיים והכי כבר צונו על זה: ואם יודמנו הסבות וכן תאמר מה מצוה שצ"ח על זה מאחר שאין כאלו עדיין

פת לחם

כל המורה ואנן שפת סודי מועדים: וכל חובות הלכבות לא תעבורנה כו' כלומר שמנחות מנשיות ים שריים ענינים אל זולתו וחס אלו שזכר י"ש עוד הרבה שטובים אל זולתו אולם חובות הלכבות הם כולם בלתי עונדים אל זולתו: הכוונה וההסכמה שיכון יחידו אל הדבר הוא ויכסו לעשותו: ומה שאינו נעלם ממנו כו' הבטחון כו' פירוש הסתמון שיבטח האדם בבחירה וסכמה דבר שאינו נעלם ממנו כהוא טוב נמעשה האלפים: תרא סבלות ומערת בו בחירת עבודתו וברשותו לנמור כעבודה או נמני: ולא הניח ברשותנו אכל לא כיה כרשותו כשלמות וכו': ולא אבחר ולא אבזין כו' שמתחלה צריך האדם לכוון כאלו ספוק כמאמר רבי איזיהי דרך ישרה טובו לו כו' ולא"כ יעסוק בה כוונה לשמו י"י: עד שיבחר לו הטוב ממנה שיבחר לו מנעשה לשמו מה שהוא טוב יותר: כבר תעה מרדך הישרה כו' נגד מה שאלה לא אכנה ונגד מה שאלה ולא אבזין אמר ומעדו רגליו מאופני הנכונה: בהשתדלות וההסכמה כו' על עש טוב אמר כנשתדלותו שישתדל להשיג פעולת הטוב ועל

שער הבטחון

העבירה. וההפרש שבין עבודת הבורא ושאר מעשי העולם בענין הבטחון באלהים יתברך שישאר עניני העולם לא נגלו לנו אופני הטוב והרע בסיבה מן הסיבות מכלעדי שאריתם ולא אופני ההפסד והרע בקצתם בלתי קצתם כי לא עמדנו על איזה מלאכה מן המלאכות שמובה לנו ויותר ראויה לבקשת המרף והבריאות והטוב ולא באינו סחורה ובאינו דרך ובאינה מעשה מן המעשים העולמיים נצליה בשנתלגלל בהם. וכן הדין עלינו שנבטח באלהים בכחירתנו והשלמתה לעזרונו על מה שיש בו טובתנו אחר שנתלגלל עליהם ונתהגן אליו להעיר לבבנו לבחירת הטובה והראויה לנו מהם. אבל עבודת הבורא יתברך אינה כן מפני שכבר הודיענו אופני הרהור ופני הכונה בה אחריו בה ויעד אותנו כנמול אליה. ואם נתהגן אליו בכחירתה ונבטח עליו כהראותנו אופני הטוב לנו נהיה תועים בדברינו וסכלים בבטחוננו מפני שכבר קדמה הודיעתו אותנו דרכי העבודה אשר יועילנו בעולם הזה ובבא כמו שאמר (דברים ו) ויצונו ה' לעשות את כל החקים האלה וגו' לטוב לנו כל הימים ואמר בנמול העולם הבא (שם) וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות. ועוד כי עניני העולם יש שתשוב הסיבה המשובחת מגונה והמגונה משובחת אך העבודה והעבירה אינם כן כי המגונה והמשובח מהם לא יתקן מענינו ולא יתחלף

מראה לנפש

העטרה והעטרה כו' ולפי לא נגד כיום המעשה וכך כשער הנ' סדיט והוא יתקן וגמול על מה שחשקו עליו חף אם נעלם מצא עיני בחוק וכיום סע: וההפירש שבין כו' שבעבודת הבורא יתברך הכחירה והסכמה בשותפו ותלמו לכתור מה שיכנס למות ה' וכעניני העולם הדינו עתהו ואלר דקינו ונחלר כלל השער הזה שהיו לאדם לצפות נבי כלל טעמו ושאר הורא לו טעמו והכין כלל דרכיו וטעמו שמו שאלמו חויל הכל כדיל שמים חיון מראת שמים ולמר טעם כזה ששאר עניני עולם לא נגלו לנו כו' ונחנה לא נדע מה נעשה אם נתקשר בנחלכה זו או במה' ז' ויהי טוב לנו אז נחלמה: וכן הדין עלינו ולכן הדין עליו שמתלל לסי שיער' לטעם אטובה והראויים לנו וטוב ליסור לנו שגלות במעשה דיוני ולהשווה לידו גמר לטוב לנו: אבל עבודת הבורא אלו' כתר שמתנו ומחייט נלטהו לנו שטעם כל מעותיו ותקיו גלויו ודיוט נלפיו שמתויו הוא לטוב או שטויו' מלא' ויוטו' ונ' לטוב לנו כל הימים בעיה' ודקקת תהיה לנו וגו' הוא שכל סודי' שיש' וז' סמ' על ספק או קרא נגמו מלא' דקקת כי עבד הקי' לרבו שהיה חייב לעבוד אותו אם יתן עוד שכל בעבודתו כו' עייש וכמים המתכר כמה שטעם: ועוד כי עניני העולם כו' ועוד אף מכל להשמים על דעתנו לכתור במימי' זה או בזה שמתלכה כי כמה שטעם מלא' שהי' נעשר במלכה זו או בסחורה זו השפוחת אלנו ופי' אין יסור מאומה מזה שמתלכה ומימי' זה ומגונה אלנו איך אין חתנו יודע עד מה מקרה שפי' נתן לנגלו לטוב לנו וכן מלא' כמה שאוקיים המורים על זה כמי' שטעם מתשבות נגל איש ועל' ה' הוא הקום

טוב הלבנון

מעשה לזה אמר שאין נגד המעשה מעכב זאת המעשה שאפי' שלא יגמור מקבל שכל על הכחירה והסכמה לעשות כל עוד שיהיה בלשפת אלף שאם נומר העשיה השקר יומר גדול וכן הענין בעיני העבירה: וההפרש שבין עבודת הבורא אלו' קיקקת לך ח"כ גס בנחמון עקף האדם יהיה הדבר כן וזמיה אמר לעל שישלך את נפשו להליכות הגודל לזה אמר שיש הסרש גדול בין זה לזה: בענין הבטחון באלהים מה ששאר מעשי האדם הכל נמשך אחר הכחמון משל"כ בעבודת המורה: בסיבה כן החיבות שמתהיה אמת יומר טובה לנו לבקשת החמונו מכל שכל הסנות: וכן הדין לסיקר הדין נטון: לבחירת הטובה שנכתור סככה היומר טובה לבקשת המרף ומה שחלויה לאדם ההוא: בבחירתה שיעיר לידיו סכח המלימות עבודתו: ויצונו ה' לעשות וגו' לטוב לנו כל הימים הנה לזה עלינו מעשה המעשה וסגדוף אחר עשייתם לא שמתלה בנחמונו כבודתנו לנו הש"כ סכסח וזכה יהיה טוב לנו כל הימים: כי נשמר לעשות וגם כזה מלה עשייה שנתקב הסכות עליה צט שאנתנו נשמור הסכות אשר נעשה על יד סע עבודתו: הסכה המשובחת מגונה שאפי' שלפי הנראה היא טובה אפשר שאחריהם דרכי מות וכן להסך מה שגדלה רע ומר טעמי האדם אולי חסיה לו הדבר הזה כטעמו לתעשה ולסליסה גדולה וכמאלר

פת לחם

כור מרע אחר והסכמה שיהיה נלבו הסכמה חקק שאל לשמוע לזיו וזהוהר כו' כי הרע והחלו' אחר על שיהיה וכלל שלם כו' ששעיהו יהיה לנו שלם לשמו' ופי' ולא לאוהי טיה: לא נגלו לנו אופני הטוב והמכיל גריסי' כו' בסבה מן הסבות כו' שאין ידוע לנו איזה סכה הוא מיוחדת מכל הסבות לאופני הטובות כטעמו כי משאר סבות ואמר הטוב והמכיל נגד שני טעמים שאלר לקמן שסכבו הוא הדין הרע והמכיל הוא הדין הסכסד: וההפסד והרע שיש דבר שהוא מיוק לדבר וזלמו ומסכסדו לגמרי ויש שאינו מסכסדו לגמרי מיוק כמקרה זה נקרא רע לו ד"מ כחלה' האדם יס מילי מית' האדם ויש שאינו מיתו' אולם הוא מתלחו לו סחליס: ויותר ראויה לראיה יתק' מוולטה: הדרך והבריאות כלו' ולקש' הכחירות מי שטוה צרי' לבקשת ונגד שאר לרוב אלו' וטוב: כשנתלגלג בהם שטוק קרנר סרסכ שפטיס הוא קורא אותו שנתלגל לו: וכן הדין עלינו גריסיני: שנבטח באלהים בבחירתנו כו' שנעטת דיוני שירנו כמה נכתור וגם שיהיה סדרכ ענינו: אחר שנתלגלג אל ה' שנתלגלג בסכות הכלויה לסכבו עי' דבר זה ואלר שמתהגן אליו כי אחר כי אלר יהי סכסח נלבונו הכחמון סכסר: השובה הראויה לנו לשי שיש דבר שהוא טוב בעלמונו אולם אינו ראוי כפריות לזה האדם ודומת עין סכסח שהוא טוב אולם אינו ראוי להלם כהלות: ואם נתהגן אליו בבחירתה שירנו כמה נכתור: בהראותנו כו' שיראה לנו אופני הטוב: גרדה מועים בדברינו גריסיני' לומר דרכי מחותינו וזה נגד מה שאמר וצט נתתן וכיו' ועל מה שאמר ונכטת עליו כו' אמר וסכלים כטמונו: קדמה הודיעתו אותנו כי סכסר הרעע אוחנו כו': יש שתשוב כו' יש לך עת שסמדי שיהיה עד הנה שחכותת סכבו עכשוו למנוסה וכן להיך ולכן אין יכולת סכלים שחכותת סכבו עכשוו לרע כו' לא יעתיק מענינו לא יהיה נפקק מענין סכיה עד הנה אם מנוסה או מחוניה

שער הבטחון

אבל מה שראוי לבטוח עליו הוא נמר מעשה העבודה אחר בחירתה בלב שלם ונאמן והסבמה והשתדלות כבר לבב וכונה לשמו הנדול וכוה אנחנו חייבין להתחנן אליו לעזור אותנו בו ולהורות אותנו עליו כמו שכתוב (תהלים כה) הדיכני באמתך ולמרני ואמר (ס' קי"ט) הדיכני בנתיב מצותיך וגו' ואמר (ס') דרך אמונה בחרתי וגו' ואמר (ס') דבקתי בעדותיך ה' אל תבישני ואמר (ס') ואל תצל מפי דבר אמת עד מאד וגו' . זכר זה ראיה שבחירתו היתה במעשה העבודה אך התפלל אל האלהים על שני דברים אחד מהם ליזהר לבבו לחזק בחירתו בעבודתו בהרחקת טרדות העולם מלבו ועיניו כמו שאמר (ס' פ') יחד לבבי ליראה שמך (ס' קי"ט) גל עיני ואבימה וגו' (ס') העבר עיני וגו' (ס') המ לבי אל עדותיך וגו' והדומה להם. והשני לחזק אבריו על השלמת המעשים בעבודתו והוא מה שאמר (ס') הדיכני בנתיב מצותיך (ס') סעדני ואישעה הרבה כבודו.

וזני עתיד לבאר אופני ספסדי החלק הזה ואופני השלמתו והדרך הנכונה בו בעזרת השם: אבל פירוש החלק החמישי והוא חובות האברים אשר תועלתם ונוקם מתעבירים אל זולתו כצדקה והמעשר ולמוד החכמה וצוות כטוב והזהר מהרע ולהשיב האמנות להסתיר הסוד ולדבר טוב ולעשות הטוב וכבוד אבות והכנע הרשעים אל האלהים והורות בני אדם דרכי מוכתו ולחסול ענייהם ולרחם עליהם ולמבול חרפתם כשמעיר אותם אל העבודה ומיחל אותם ומיראם כנמול ובעונש ואופני יושר הבטחון כזה שיהיה האדם צופן בלבבו כל המעשים האלה והדומה להם ויבחר עשותם ויסכב אליהם כפי

מרא לנפש

זכתי כמלא מ"ז לז אדם יחשב דרכו וס' יסין למדו וכתיב ס' כי מסי' ממדו גבר ולדמ מה ויני דרכו וכן עוד כמה פסוקים . אבל מעשה העבודה סס ספוא כטוב ורציו עשיים המלוט הוא טוב לעולם ולא יאמה וכן סעניויה סס רעיש לעולם כמו שמוכרז: אבל מה שראוי לבטוח עליו הוא נמר מעשה ס' יעוד ויושיע חוטנו הסילא מחשבתנו כסוס לדי גמר יוירו א"ן ונל לקים כמ' ס' סדריני כלמתך ולמדנו וסילא דקדק' כי אהס אלסי וסי אודך קישי כל כיוס ליב כחירו מעמנו אל"ן וקישי אל"ן סטויסעני לעמנו רעוד כן סדריני כלמתך שאלול לגמד ולסליס כחירוי וכן כל הספוקים סמיני סוף ספוק הוא פירוש המלת הספוק כמו סמכתי דוק וסמכתי חס מה סמכוד וכל ז' רליס כו' א"ן כספלל כו' :

אבל מ' החלק הח' וכו' ולהשיב האמנות לסביב ולסגס מה שלקח כלמנו וכלמנו: והודות ב"א דרכי טובות דרתי ס' ויבקר סמויסי וסרסיסי וס' סמול על סמול וסילאס על סעונס . למ"ס: צופן בלבבו כלנו ונמלטנו יחשנו כל המעשים גרמס ומיראם אמר ויחמל ל' חומלת על סמול וסילאס על סעונס . למ"ס: צופן בלבבו כלנו ונמלטנו יחשנו כל המעשים

שוב אלבונן

זכמלמל ח"ל מצרכין על הרעה מעין סעונה וכו' : לבטוח עליו נקבלה סכנס ועמס: גמר מעשה העבודה גמר עשיים המלוט וענייה: וכונה וכו' כל' ועס זה סכל סולך אחר סכנס כמ"ס ח"ל גדולה ענייה לשמה ממטה שלח לשמה: ולהורות אותנו עליו כל' שיסיר ממך הסכלות מעיניו ויחזק בחירתו כדי שרע גם אופי עבודתו וזלזיה דרך נבקשה: הדיכני בנתיב מצותיך וקייס לחזק בחירתו: דרך אמונה בחרתי ל"ל שיה סעניויה הדיכני כנסיי מלוטך הייט אחר סכנר כמר דרך האמונה כנחיתו: סעדני ואישעה הייט לחזק נוט וסרני למטתו: כמעבירים אל זולתו טעם אל חניו: וצוות בסוב להורות לעס דך' : ולהשיב האמנות להחזיר לחניו מה שנקט לו כבקשה על חמיתו: ולהסתיר הסוד מה סעונס לחניו ויזק כשגילה הסוד או סגלי הסוד הוא כעמן שהולך רכיל וכמס' (מגלי י"ל) סולך רכיל מגלה סוד: ולדבר טוב על חניו: ולעשות הטוב לעמול גמול סוד עס ככריתו: דרכי סוברתו סובוט סעניויה וגמולו: וסיראל ארתם ומיראם מודיע להס נעמלת הסכר לעמי רעוט והטעם לעברי רעוט וס' יעניוה בני אדם כענוד הוכחמו ויכול חרמס: צופן בלבבו חוקקס על לוח לכו , מ' לבני זמנתי חמיתך: ויודר

מסעות ואמר לא יעקב מעניו ולא יתחף לסיוס סענו: אחר בחירתה בלב שלם ונאמן אחר שגמר נה בלב שלם ולא כעלויס ועל סעוד סיסא אחר ולמנו: ואחר הבחירה סול סססכמס סמיליני כדעתו סלל לזוי ממנס: והשתדלות לבקש סבות בבר לבב ולא כנפויס וסיוון לשנו סרניס ובה אנוחנו הייבים כלומר כגמר סמססס: ולהורות ארנבו כו' סריוט לט א"ן להשיב סעניויה ססל: שבחירתו היתה כו' סכרי כסוקן סדריני כלמתך סמיס חוקך קישי כל כיוס ונסקוק סדריני כנסיי מלוטך סמיס כי כו' סמילי ונסקוק זל סל וכו' סמיס כי למסססין מלמנו: ליהר לבבו סמיס מחשבתו מיוחדת לעבודתו יח' ולא לסכלי מלוט סעניויה ולחוק כחירוי סלאל אלול למנוח קיסי יסוד מוסד: גל עיני וסבימה כו' דעס סמסר כמל' גל לשון סרניס כמנו סס כסוקן גל מעלי סרפס ונה סכירוס ספסר ממנו וכן פירט סר"ק כולו: סעבר עיני מערדות סעניויה: ולכרוי החכמה סלמ"ד כש"ל לגמול לאתריס: ולהשיב האמנות להחזיר מס סמון לו כלמנוס חס כלולת ממון או סקסס סמנוס: ולהסתיר הסוד כי סעוד סעניויה כמוקם כסעניויה סעניויה כמס סמנוס וס' יבז סרניס וכו' : ולדבר טוב ולעשות טוב לדבר טוב על זולתו כלו' לשמחו לו כעמנו לו סונס: וכבוד אבות לכבוד אב אס: והכנע הרשעים ס"סל כסמ"ס וס"ל' סלמ"ד כולמ"ד לוכיח אוחס ולסכסיס לבנס ליראל סלסליס: ולהורות בני אדם דרכי טובות כלי' ליען אוחס סכנס כענייהס: ולהסיר ענייהס גרסיון: לרחם עליהם לרחם על אדם כעמנו לעמו: ולסבול חרפתם כשמעיר כו' לסכול חס סמסרסיס אוחס כמל ססס מעיריס לבנס לעניויה סכר"ל י' וסמיליס אוחס כעמנו על מעשי סעניויהס וס' אוחס כעמנו על סעניויה סע: צופן בלבבו כו' לכו' סמנס

שער הבטחון

מה שהקדמנו בחלק רביעי מחיוב הבחירה עלינו להתקרב אל האלהים בלבד לא לקנות שם וכבוד ביניהם ולא לקוות הנמול מהם ולא להשתרר עליהם ואח"כ יבטח על האלהים בהשלמת המעשה שכוון לעשותו מהם כפי מה שהוא רוצה בו ממנו אחר שיסבב עליו ויזהר כפי יכלתו בכל זה להסתירו ממי שאין צריך לו להודיע, כי בהיותו נסתר יהיה שכרו יותר גדול ממה שיהיה אם יהיה לאם יהיה מן הברואים כי אם ברשות יכור בו השורש אשר הקדמנו כי התועלת והנוק לא יהיה מן הברואים כי אם ברשות הבורא ית'. וכאשר יגדל הכורא על ידו מצוה יחשוב בלבו כי הוא טובה מאת הבורא יתעלה שהטיב זה אליו ואל ירשם בשבח אוחו בני אדם עליה ואל יחפון בכבודם בעבורה ויביאהו זה להתנאות במעשהו ויפסיד לבו וכוונתו לאלהים ויפסיד מעשהו ויאבד שכרו ואני עתיד לכאר זה בשערו בעז"ה.

אבל פירוש החלק הששי והוא כנמול העוה"ז והעוה"ב אשר יהיה האדם ראוי לו במעשה הטוב בעולם הוא שהנמול על שני פנים נמול בעולם הזה בלבד ונמול בעוה"ב בלבד ויש שיהיו ראויים שניהם על מעשה אחד ולא פורש לנו באור זה באר היטב אך ערב הכורא לעמו נמול כולל על מעשה הכולל ולא חלק הנמול על העבודות בעולם כמו שעשה כעונש על העבירות בעולם כמו שפורש המעשים שעושיהם הייבין סקילה שריפה הרג וחינק ומלקות ארבעים ומיתה וזרת ותשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה וזקן שור בור וזן ואש ונותן מום באדם ושולחת יד במבושיו והמוציא שם רע והדומה לזה אבל נמול העוה"ב וענשו לא פירש מהם הנביא מאומה כספרו בעבור כמה פנים. מהם כי צורת הנפש בלעדי הנוף אינה ידועה אצלנו כ"ש מה שתתענג בו או תצטער בענין ההוא אך פירש אותו למי שהיה סבין הענין הזה כמ"ש ליהושע (זכריה ג) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. ולא יהיה זה בעוד נפשו קשורה

מרפא לנפש

טובים חלם: כפי מה שראו רוצה בו ממנו כפי מה שפ"י רוצה מאלתו לעשות ולגו ומאוטו כן יהיה בעזרתו להשיג נחיתתו: ומה שלא יוכל להסתירו כמו תעלה לננו ויפלא כמו שכתבתי לקמן: יכור בו השורש כי כי התועלת כי וא"כ לאו סוף מוסק עמנו לפיכך: ויאבד שכרו מחמת סכס לזי האלה וזכח על מעשיו כבר קבל שכרו בזה כמו שכתבתי לקמן: אבל פירוש החלק הששי כי מהם כי צורת הנפש כי רש לומר שלא נוכל לזייר בדעתנו זורת כנס כלל: וזך כל שכן שלא נוכל לדעת כמה תתענג כנס לבד כמו שלא נוכל לזייר לזייר ממיקות סאור והנווסט כטלחם ולעזות תענג הדגים כפיס לך לחמ עין לא לחם וגו': ולא יהיה זה בעוד נפשו קשורה בגושו כי סכרי לחמ שס וזחלי אח יהושע סכסן סגדלו עומד לפני מלאך ס' וגו'. שיהי סכל נמלח סרומית וסעומדים סס סס כודלי רומים וכסיסלך כפיסס כודלי

טוב הלבנון

ויזהר כפי יכלתו בכל זה להסתירו ר"ל לעולם יחל אדם ירא שמים בסתר ולא יגלה מעשי עבודתו אם לא למי שצריך לו להודיע וז"ל ואלו עמד המעשה או במחשבת שאל"ה לעשות בסתר שאל"ה לחוש ממי התברות הרשעים בו וילגלו הלויס עליו כי לא יגיש לאדם שום חיזק מה שאינו ברצון הבורא וזה כוונת המחלל שאנו אומרים בטובח חסלתו לעולם יחל אדם ירא שמים בסתר ר"ל היראה והמנוח שאל"ה לגלותן שכרו יותר אם עשה לוחס בסתר: ערב הבורא ערב מל' הכמחה כמו (תהלים ק"ט) ערוב ענדך בסמרי קודם והכחוכים הסכל והענוג כפירות והמחוייב לכל מלוא ועבירה לפי ערכם: מהלכים בין העומדים

פת לחם

כסס לעשות אומס כשיעשו לידו ואל"ה כשיכורו לידו יבחר לפעוהס ויסכר כנות כססללות לעשות: ומרוב הבחירה עלינו אט מחוייבים לכון כשעת חזרתנו דברים אלס רק להסכיר אל האלהים בלבד ולא לקנות וכו': שם ויכור סס סוד כנסס סמו וכבוד סוד חלוקת סבוד כסעול: כפי מה שהוא רוצה כפי לזון סבור: אחר שסיבב עליו ששפול עליו: ומה שלא יוכל להסתירו ולכן סוד ירא שלא יכניס יזיר ללון לזון פניס כניל הכתובס לזס כסירוס סבור סו: וכאשר יגדל הכורא עיי מצוה שנגנל לזירוס אדם טובס על ידו: ויפסיד מעשהו סל יסו עששו לזון לפני יתי נס ואכד סכרו: לכאר זה בשעריו כסער המיוחל לזס דסישו סער כסעניס: במעשה הטוב בעולם במעשים טובים סודל סעס בעוה"ז: הווס שהגבול מל סוד מוסכ על מל סירוס: שיהיו ארוים שניהם גמול סני סעולמות: ולא פורש לנו כמי ססיכ נחלוס כמלת סורס כמו כי לא סורס מס יעסס לו (במקובס) כלומר לא נחשס לנו כחורס ארוס גמול על איה מסס: על העבודות בעולם שנס בעוה"ז לא חלק גמול סבוד לסי חלוקת המעשים סעניסס הדיעס לזירוס גמול על לזיס מעסס אף סעכוכסי עוסי כזיר סחלוקת על לזיס מס סיסס כ"ד ונכחוסי מיוס ויסח ונכחוסי מלקות וכו': שכתבתי בסוף: גבורי סטלים יוסח כמי נמלת הנביא כי נמלת סניסל עיס סל וכו' הנביחיס כנכחיס לחיו: בעבור כמה פנים פירש כמה עמיסס וחסד מסיס לפי סצורת כססס וכו': כי צורת הנפש סיס כנס סמלת לזיר סונס בין סחוקיים על מצות פלמות סדני: כמי שיריחי ססיס כמי לפי סחלק לו סי כיניס יזירס לסנין כמסכלות אלהיות: ולא היה זה כ"ל כומר כודלי לא נוכל לפרש כיעוד סס על לזיס גמול בעוה"ז סכרי כמלח לא סחקיים ככר זל ולא מאלנו כו אדם

שער הבטחון

בגופו אבל רמז למח שיהיה אחר המות שתשוב הנפש בצורת המלאכים בענין פשיטותה ודקותה ועזבה להשתמש בגופה כשתודרך ותזוהר והיו מעשיה טובים בעולם הזה. ומהם שנמול לעולם הבא ועונשו היה מקובל אצל עמי הארץ מהנביאים ומושלל אצל החכמים והניחו לזכרו בספר כמו שהניחו לזכור הרבה מפירושי המצות והחובות מפני שממנו על הקבלה. ומהם שהעם היו מן הסכלות ומעוט ההבנה בענין שאיננו נעלם ממ"ש בתורה ונהג הכבוד עמה מנהג האב החומל על בנו הקטן כשהוא רוצה ליסרו בנחת ולאט כמ"ש (ישעיה יד) כי נער ישראל ואוהבהו. והאב כשרוצה ללמד את בנו בנערותו החכמת אשר יעלה בהם אל המעלות העליונות אשר לא יבינם הנער כעת ההיא והוא אלו היה מפיים אותו עליהם ואומר לו סבול יגיעות המוסר והלמוד בעבור שתעלה בהם אל המעלות החמודות לא היה סובל את זה ולא שומע אליו מפני שאין סבין אותו. וכאשר ייעדרו על זה כמה שהוא ערב לו מיד ממאכל ומשתה ומלבוש נאה ומרכבת נאה והרומה לזה ויועידרו כמה שיצער אותו מיד מרעב ועירום ומלקות והרומה להם ויישב

מרפא לנפש

כנה נוף: כשתודרך בו כמ"ש שם אם נדרכי תלך וגו': ומהם שגמול העוה"ב וכו' היה מקובל בו שהנכחיים היו מודיעים אותם בע"פ כמו שרוב גופי חורס ופירושו המלות נלמדו בע"פ ולא כדרכי ממהם עומדים נכונים ויודיעים לתלמידים ועיניו נמים כלו"ך: ומושיבם אצל החכמים שבודולי עיקר שרר ועונם הוא נלולם הוא סכרי עוה"ב החיים קל"ם וטובותיו אינם מתמידים ואין אדם בעולם שיתעטע בעלימות שלו שלא יסור לו שום ענין ודאגה ומורא שמערבב עליו שמחה איך מי ששופט לרין יורד הכל בודולי יתמלכו כפי יקלתו ועונו הגדול מה שאין לניירו עוה"ב ובודולי הוא בעולם שכולו עוב וכולו ארוך ועיניו כספר הישר לר"ם שהארץ כזה וכו' בגי' ארץ שאיננו נעלם בו' שאין הדבר הזה וגם מחמתו שרוב הטעם שקלתו הסורס היו בעת שהיו עדיין נסללות ומטעם ספקנו כמו שמוכר כמורה דכתיב ולא נתן מי לכם לב לדעת ושיטת לראות ואזנים לשמוע עד כיום סוף: וכאשר ייעדרו על זה כאשר ינתיחוהו נכבול זה נמש שהוא ערב לו מיד כו': ויישב דעתו והלא מיישב

פת להם

יפרון שהחילו הי גוה"ש שיסבול יעור המלות האלה וע"כ הכוונה בזה על גמול עולם השמות כמו שכתב: אבל רמז הכוונה נחלה כמו היא קמו"ס: בענין פשיטותה שהיא שופטת ומקד חומר: ודקוהתה שיהיה עומדת דק מאלו המלות רומני: ויזכרה להשתמש בו שהעונות נחלתו מכל וכל מהשפעת נאבני גוה"ש לא הי שיהיה מושפעת מהנכסחו כפי כי לא דרך הישמשות בו כמו כבלי אומנות לא תשעש כבכיו: שחודרך והזכיר ויהיו מעשיה בו כלומר שג"י חשוי ע"י שחודך עוה"ב כו' פרט לשון זוך חומר לה ששמים רעות מניעים לנש מסך החומר ומחלאתו האחד מה שהוא עובר אותם שבעולות רעות ונעירות וסביע עכירות מוצייה החלות עם שאין זה עולם חלודם עליה כ"כ כמו שצדירות העשי"ב לא תמלט מקלה עכירות וזוהמה שזוהמת מחומותיו ונגד שיהיה אמר כשתודרך וזכיר או שהיה ככוונה נגד משפט ומחשבתו ועל המשפט אמר כשתודרך ועל המחשבתו כמחשבות ולא נדכריתו גשמיים אמר וזכיר כמדיח והמשכילים חסירו כו' ואמר קודם לשון זוך כדבר לא זו אף זו: היה מקבל בו' כלומר שרפי שגמול עוה"ב ועונשו בו עיקרי בגמול הסעונם מקדו אותם הנביאים לתלמידים והלך הדבר במסורת מדור לדור ולהכתי מדרות הוא יודיע גם נמוסכל נוסף על הקבלה לכן כשהוא מלבוש אותו נעונו כמו שפירושו מלבוש שירוב המלות: והחובות שירוב עכירות: מן הסכלות ומיעוט ההבנה סכלים נגנות החלות שפשיטות נחלתו אותם משפוקים אליהם ושיטת הסכנה במושכלות החלוקות: בענין שאיננו נעלם בו כיחה סכלותו כממות גדול כ"כ שאין נגלם ממנו מהם שאלו נחלום כמות נחמות המיות לנש תלמוד כמו שאלה הכשר ושר' תלונות ומיעוט הנגות בעניני תפלות נראה ממשעה ועל ומתלונות נכבדלים ועדת קרב: כשהוא רוצה ליסרו בגנות ובלא"ש הוא מלגלג החכמה והכוונה כשהוא רוצה ליסרו מיסרו נחת ונלאט כדדי שלא להכביד עליו כן הוא יתי לא לנש ליעד לנש עונתי עוה"ב שיהיה קשים מאלו: והאב כשרוצה בו' חתול דבר נגד עוה"ב ועשה מדרג נגד שפער:

מטוב הלבנות

האלה שיהיה קיום למשמות בעולם המלאכים: בענין פשיטותה שפוסה מבלי הרעכה היסודות: ודקוהתה רומותיה: ועזבה להשתמש בגופה כלו זה הכמות הגופניות: ותזוהר מל' כוזהר הרקום: היה מקובל אצל עם הארץ ר"ל כל האומות וכל בעלי דת היו מודיעים שעיקר השקר והטעם הוא בעוה"ב: וכל בעלי אמונות הכוזבות ועובדי עוב"ז אף הם היו מבטיחים לעובדיהם בשכר ועונם בעה"ב ולא על גמול עה"י כדרך שאמרו הרואה לשקר ירחיק עדותו. ונביא ה' אמר בזה להסב לנ בני האדם אחר עבודת ה' בעוד רוח חיים באדם, כל עיקרם לא באו רק ליישר את העם ולהכרות להם כזוה"ב מעניני גמול עוה"י אשר יפליח ה' בין עובד ה' ללא עבדו כדי שתחבר להם האמונה האמתית בעה"ב וממילא ידעו כי הגמול והעונם לעה"ב תהיה אחר עבודת הע"י והמחזיקו, וכענין שכתב הרב המחבר ז"ל: מהנביאים ר"ל שהיה מקובל מהם זיור עונם הרומח כפי האפשר להבניו לבני אדם רק עיקר מליחותם כבר היה מוסכם לכל: ממה שכתוב בתורה כמה שמרו ענין רוח קדשו ויטו אותו הרבה עממים בים ובתן וכיוצא בהם. וכמ"ה (דברים כ"ט) ולא נתן ה' לכם לב לדעת עד היום הזה: כי נער ישראל ואוהבהו כשתלמם בקרם שגמול על הכנת החומר והיו כמו ענר וקטן אין הבין עדיין רק מהלכת הקב"ה עליהם ומשמרו את השבועה שמשעב לחבונותו הלך עמם ללמדם בהדרגה לפי הכנתם שיהיה אז בהם:

אשר לא יבינם בו' כנער איננו מרין המעלות המוכנות לו לשגור ע"י התכונות הסם: יגיעת חומר: והלמוד שגיי יגיעות הם לאדם כנסף הכמה האחת שהאדם מוכרח להיות נאכר נאכר כנתי התכונה והכונה יקדע חמיר בין רגלי החכמים כמאמרם ז"ל לא תמלא בתכניתם ובמסרתם וכן אמר בשבוע לא אהם מושב לא אהים מחובבי בית המדרש והייעוט הסמים יגיעת הלמוד כעמלן כמאמרם ז"ל למען שיהיה חושיה שמתעב כחו של אדם: לא היה סובל את זה כו' נגד יגיעת המוסר אמר לא היה סובל את זה ועל יגיעת הלמוד אמר ולא שונת אליו: מפני שאינו כו' שירוב אינו מרין המעלות החמודות שמישים לו: ויועידרו ויזכיר אותו: מרעב ועירום כו'

שער הבמותון

דעתו על מה שיבטח עליו מן הראיות והמורנשות והעדריות הנלויות האמתיות יקל עליו לסבול יניעת המוסר ולשאת טרחו. וכאשר יגיע לימי הבחרות ויחוק שכלו יבין הענין המבזון אליו במוסרו ויכוין אליו ותמעט בעיניו הערכות אשר היה רץ אליה בתחלת עניניו והיה זה לחמלה עליו. וכן הבורא יתברך יחל עמו והפחידם בנמול ועונש מסהרים מפני שידע כי העם כאשר יתקנו לעבודה תל מעליהם סבלותם בנמול העולם ועונשו יכזונו בעבודה אליו ויתנהגו בה עדין וכן נאמר בכל מה שבספרים מהגשמת הבורא יתברך. ומהם שנמלח העולם הכא אף אדם ראוי לו במעשהו הטוב בלבד אך יהיה ראוי מן האלהים בשני דברים אחר המעשה הטוב. האחד שיורה בני האדם עבודת הבורא יתעלה וינהיגם לעשות הטוב כמ"ש (דניאל יב) ומצדיקי הרבים ככוכבים בעולם ועד ואמר (משלי כד) ולמוכתיים ינעם ועליהם תבוא ברכת טוב וכאשר יתקבץ למשתדל נמול הצדקתו אל נמול צדקתו ונמול אמונת לבו וסבלו יהיה ראוי לנמול העולם הכא אצל הבורא. והשני חסד מאלהים ונדבה וטובה כמו שכתוב (תהלים סג) ולך אדני חסד כי

מרפא לנפש

דעת סבן : תגל מעליהם חסור מעליהם סבלות מלשון ויגל את האבן : ויכונו בעבודה אליו רמז לומר לשם ה' יתברך : עדין ה' אליו כמו עדין כל בשר יבואו ולכן אמרו חז"ל לעולם יבטחו אדם נצוריו ואילו שלל לשמש שמתקן שלל לשמש כח לשם הרמזים ספרין בום כגשמת חלק ע"ש : וכן נאמר בכל מה שבספרים מהגשמת הבורא ר"ל מס שבספרים מספרים כבוד אל נמולות גשמות כמו די ה' פיט סי ויכולת הוא ג"כ כעבור פעם זה כדי שיעזו וינינו כולם יחד הפכו וסכסל שש לשם יורג ובורא ולרון כמו שמלרין בום כעשר הכור פרק י' : ומהם ועוד קטם כהעלם סיעודים סרוחיים : וכאשר יתקבץ לשתדלר למצודקתו מס שמלדקו ומוכח את האחרים אל תמול דוקת עלמו זה שראוי לגמול בעולם הכה נלי ספק כמ"ש ולמוכתיים וגו' : והשני מס שנתון סמ"י נמול לפוע"ב הוא פ"ד חסד ומדה כיו כמו שאמר : כי אתה תשלם לאיש כאשר אתה תשלם א"כ אך מולל סתמה לנכות נמול כערה"ב כי לא פדע מי עמו ולא נמול רחמה סתומה להודיע כל סתמיים לודע ולסודיע כל ו. רימז ככב לא"ש כום שהוא מורס את ב"א עגודים ה' כמ"ל לוס א"ן צ"ר לגעם נמול פוע"ב שהוא יודע כיו

שוב להבנות

וכאשר ייעדה מל' הכנסה : והיה זה לחמלה עליו מפני שהאב חומל על בנו : יחל הו"ד במידק והח"מ בצ"ר, כל"ו הכיח שיהיו בני אדם מיתלים בשכרו, והוא מבקש ספק הדנות שפעלנו יולל לאחר : תגל מעליהם יגולו מעליהם : סבלותם בגמול העולם מה שאינם מבינים נמול מע"ב : עדין וכלי אליו כמו עדין כל בשר יבואו : מהגשמת הבורא ית' ר"ל כתיבים המוריס כלול השי" ח"ו דבר גשמי כמו די ה' עיני ה' וכמו לא תגעל נפשי אחכם, וכל זה לא נאמר רק לשבד את האחזן ולהבין את הבליה מבינים ענין הרוחניות : גמול הצדקתו מס שהוא פועל להצדיק אחרים : חסד מאלהים לשלם שכר טוב ללודיק מצד מעשיו בעגמלו. אף כלי שיעור עבודת הבורא ללודיק לאחריה וכמו שהוא דבין שיהיה נחסס וככלל בעון אחיו שכל ישראל עובדים זה בזה עבתיים שגבליו וגם נלטימו ללמד אחרים ולהוכיח את עמיטנו בעצות עשה על כל זה מצד חסד האל אשר נבד עלינו אינו מקפח שכרו בעה"ב ולא עוד שאפילו הוראסם אחרים ומוכתח חזביו אינו כדאי לירט גמול מע"ב הגדול בלי עשור לולי חסדו ית' : ולך ה' חסד שמתחילך א"ש"פ שמשלם לאיש כמעשהו : כי אתה

פת לרם

בו' פרט כל הסתים מיעודים כנמוליס שכנגד המחלל סערב אמר רעב וגד המלוכה הנחל אמר עירוס וגד המרכיב סהאס סהוא ענין מנוחה וספטר אמר ומוקת סהוא ענין נעור וכויון וחס שלא פרט נמול סתק סתשסה שחמר לפי שאין מלוי כעבט סעולס שיסירי ארוס כנמול לפי שכל סעולס ח"ס כתיס וזה שייעד זה כנמול סכונ סכונס על סתשסה ומתק"ס סערבים : מן הדיאות והמבררשות נגד סערביס סתמיס סורר דסינו מלכוטיס נליס ומרכיב נחל אמר מן סררריות כלומר דסכויס סחומטיס כחוש סררריות ועל סמחלל ומתק"ס שאין כנמולס כניו רק מורגס כחוש סעטס אמר סחורגומיס ולפי שיש דברים שלל רחל אחוס על סרריס ולא סרריט כסס מררריות כל לא כסס רק שמתע מתק"ס מיעודים סהוא דבר ע"פ וסחוקק אליו ג"כ שמתק"ס דבר ע"פ סררריות סעולס עדים כגנוי ונכסרס על סררי סהוא וקדח אלל כרמכ"ס ז"ל לחונת סממסכות וע"א אמר סעודיות סגלויס סמליסיות עמי סעשדו עוליס כנררסות סתחמיס : ולשאת סררריות סוכר סלימוד : הענין סמבוזון אליו סהוא סעטסל סתמולס כנמול : ודייה זה לחמלה סתסכיה סעמנוטיס ענין ליעד לו מתקלס דבריס סערביס כמ"ל הוא מתקם תמלל סעיני חומל עולו כעיל : יחל עמו וספרדים בגמול ועונש יחל אחוס כנמול על מעשיו עובדים וספרדים עובטם על סעודיות ובעיטס כל פרט רק סתסמיהס כלומר סמוכטס לנכ נעוסי. יחל הו"ד במיריק : כאשר יתקנו כיו סמ"י כקבוץ כמו יתקנו כיו"ן כלומר כאשר יבו מוקטיס ונמוליס ככר כעבוד על מלכ חוק א"ו תגל מעליהס סבלותס סמ"י כמלת תגל במיריק כמק"ל תמק כמו ולסנו סמק כתיס כלומר סמק מעליהס סבלותס כמו גל מעלי מרסס וכו' : סבלותם בגמול העולם מס סק"ן סבלס ועוטיס עירק נמולס סעוסי : ויכונו בעבודה אליו אל סכורל ית' סעולס אכ"י יעשו ויכונו עשו ית' ועל כלל סתסכונס כעודס ובענין עדין וכו' כ"ש יבואו : וכן נאמר בכל מה שבספרים כיו כעבודתו סמ"י כמלת תגל במיריק כמק"ל תמק כמו ולסנו נאמר סמ"י כחול"ס כלומר סכן נערש כלל סשנ מולליס כספרי תירק מלילות מנשימים סכורל ית' כמו די ה' סויס עיש אל יליו וסונו אל שוטמס ועמדו רנליו ויכולת בום ככל אלו ככוונס לסכר חזון חוטיס כס כנמול : שירור בני אדם בו ירהיבם בו על עבודת כמעשיו אמר שירור כ"י אדם כ"ו ועל סתסכונס כמדות טובות אמר יוסיטס כ"י : גמול הצדקתו מס שהוא מלדוק את וכו' : גמול צדקתו כמעשים כפועל וגמול לחונת לבו כדעות לחיותיות וסבלו מס לסכל כל כח עליו יקבלם כחכמה ממנו ית' : חסד מאלהים כחמינה סעולס ונדבה כחמינה סכונס כחמינה עובטס ונעוט כחמינה סרריס

אתה תשלם לאיש כמעשהו. והעילה בזה כי אם היה בעשה האדם כחול היום כמספר לא יהיה שקול בטובה אחת מן המזכות הבורא יתברך עליו בעולם הזה כל שכן אם יהיה לו חטא ואם ידקדק הבורא עם האדם בתביעת הודאת הטובה יהיה כל מעשהו נכחד ונשקע בקטנה שכמזכות הבורא עליו ומה שיהיה מנסול הבורא לו על מעשהו הוא מחסד הבורא עליו. אך העונש בשני העולמים הוא באמת וברזן וחוב שחייב בו האדם אלא שחסד הבורא יתנבר עלינו בשני העולמים כמו שכתוב ולך אדני חסד (ס"ג ע"ג) והוא רחום יבפר עון גו'. ומהם כי המעשה הטוב מתחלק לשני חלקים סמנו נסתר אין משקיף עליו זולת הבורא כחובות הלכות והדומה להם וסמנו נראה על האברים איננו נסתר מן הברואים והם המצות הנראות על האברים והבורא יתברך נומל על המעשה הנראה על האברים בנסול נראה בעולם הזה. ונומל על המעשה הצפון והנסתר בנסול נסתר והוא נסול העולם הבא ועל כן זכרו דוד עליו השלום במלה שמורה על הענין כמו שאמר (ס"ג ל"ג) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' וכן דרך העונש הנראה והנסתר בדרך הנסול. והראיה על זה כי האל יתעלה ערב לעמו על העבודה הנראית על האברים נסול נראה מהר בעולם הזה והוא המפורש בפרשת אהרן בחקותי וכן ערב להם על העבירות הנראות הנלויות עונש נראה מהר בעולם הזה לפי שאין להמון העם אלא מה שנראה מהמעשים לא מה שנסתר והוא מה שאמר (דברים כ"ג) הנסתרות לה'

מראה לנפש

מעמלו: והעילה בזה כיון והטעם להם אין ראו לאדם נסול על מעשיו העוטים: כי אם היה בו' וכחכ כשליש דף ג'כ פ"ב קח משל מיש שבשכר רגלו או כסמו טעמו ובא אדם א' רשע גדול וכמכתמו הכרה רשאו חסד וקח בכרך הלל זה אוהבו כל ימיו אכבה עמו עלי ערך ולוין קסא כעניו כל מס שיטה עליו. והנה ספי' נתן לו ידיו ונגליו וכל רמ'א' הנריס וון ומסרסס וון ומשעט עליו ונתן לו נשמה שובל לב לריו נחיות. וכחיות דברים כאלה אכף פעמים כסס המטכות שטשס ספי' עמנו ואלו פינו מלא שיה בו' אין אנו מספיקים בו' ע"ש הסריק'. וכבר כתב המתנבד כאלף כחתימה קלם המטכות שטשס ספי' עמנו מיעט סיונו על החרטה כיון ותי שטיס אוחס מטידי נגד עינו או יתלכס לבו אל כי יתנבד: אך העונש בו' אלא שחסד הבורא יתגבר עלינו בשני העולמים ר"ל מס שמלס העונס נעוסי' בסוירין קלם' אוחס' לאחלס לא נחמס שטשס ספי' כ"ק אהכס ידעתי מכל משפחות האדמס ע"כ אקוד עליכס אח כל עונותיכס כסוירס על די ממש חול' דלס לא כן כלל אמרו כל סאומר קק"ס' ונתן וחתרו הייו אס' לא על ידי חטובס ווס כוא ג"כ חסד אל שמקלס חטובתו: כמיש מה רב טובך אשר צפנת ליראיך ר"ל הכובדים אח ס' כירלס וחסכס פנימית לסס נמסר כב טוונ לעולס ככא מעלס רב עובדך ותיקך כעובדי' לאוחס כחוקיס כן נגד כ"א כגי'א יודעסס מודקרו לכך פעלס לסס ג"כ טעוב כנגד כ"א כגי'א כגי'א מעולו ג"כ כלי': הנסתרות

פת לחם

וס שהוא מדת טובו ימי' ותפלו נסטיב: והעילה בזה כיון הטיבס מס כלומס הטעס כוס לפי סכל כיו': בתביעת הוראת השובה שיתנע ממנו סיוודס לו על טעוב אכר ספיב לו: נכחד וגשקע נכחד מלסוירסס כמו וכסוידו חתס לבשו וגשקע כלו' כלתי יכיר גס כטויר הדעת: הוא באמת בו' סנדולרי מס שמודיע מן כשטוס כטוס חוטס' אמת סו'א ודין כוא מיעט עליו שכי' סלדס כוא חייב בזה שנתר נע: סמנו נסתר בו' חלק אחד ממנו כוא מס סמסר כמני אדם שאין משקיף בו' וטבו: נראה בו' חלק גס מפס ממנו כוא מס שגראס וחינו נסתר וכי: הצפון והנסתר הלפון כלב כחובת סלכוס וסנסתר מס שטשס כטעל כססר: שמורה על הענין ככללה כלוי כמלילס שמורה ספי' ככסול': מה רב טובך בו' סנס זכר ככא: היכאס כסו'א טעובס כלב סלדס יודע ע"ז נסמול לפון וחי' אחד כסו'א ססססס בו' ימי' ומתדקקיס בו' כטעולות סנראות נגד עיני כ"א כגי'א כגי'א כגי'א מעולס וס'א פעלס' לנפן עכר לחוסס

טוב הלבנות

תשלם לאיש כמעשהו אטילו בשאין בו רק מעשיו הטובים מלד עלמו תגמלוהו נסול טוב לע"כ: על מעשהו אף כזירוף כל המעשים טובים אינו רק מלד חסדו ולס"ל לא זכרו הכיאים והטורה ידכרי הכריח והטוכחה גמול ע"כ מה מחרט עמו הדין אין אדם כדאי לגמול הזה ודי לא נגמול עה"ו ולא זכרה הטורה רק מה שהוא ראוי מלד הדין. דומה לזה דרשו חז"ל כספיקתס סללו לגבוהה חופס מה יכא עטוס. אמרה המצב החוסחת היא חמסס. סאלו לטורה וכו' אמרה יצא אדם ויתכפר. סאלו להקב"ה בו' אחר יבא ויעשה טפושנה. והכן זה. ומחר מלל היא מקום לוסידי כטורה ענין גמול הטוב שכעלס הכא. לא זכרו ג"כ עונס עה"כ. אע"פ שהוא מתייב לאדם לפי מעשיו עכ"פ: בשני העולמים מה שמהס לו חסיד כטו"ה' עד שיעשה ספוכה. וכשיעשה ספוכה חסי' סוודך לחמו סוסרס מן העונס לע"כ: הוא רחום יבפר עון ספקה"ס מלד רחמנותו מקבל ספוכה ומכיל ספוכה לחסויס וכמ"ס למלה כסס ספיקתס: אשכר צפנת ליראיך וסירלס היא דבר ככלב: ודראיה על זה ספי' יגמול על כמסעיס הנדליס גמול נראה: ערב לעמו ככמיס ייעד לעמו: לפי שאין להמון העם אלא מה שנראה מהמעשים להיות ספיקר היעודיס המכריס כפ' אס כחקוטי כככר ועונס ולאמו כגמול ועונס כלל האומה כידד מה שכייע מן הע"כ והעונס להס מלד הכלל. כמו וחסוי גשמיכס כעחס ונדפסס אח אויביכס, וככסר כקללות, וכל"ס רמז"ל סקך כדי שירלו עם הלרן לייסר העובדים על המנוס ודכקס דרך עבודת ס' מלד כלל האומה. ולפיכך העיד

שער הבמותון

אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם ואמר הכתוב (ויקרא כ) ואם העלם יעלימו עם הארץ ונו' ששתי אני את פני באיש ההוא ונו' אך העבודות והעבירות הצפונות כלב דין גמולם על הבורא יתברך בעולם הזה ובעולם הבא על כן הניח הספר פירוש גמול העולם הבא . ומהם כי הגמול והעונש הנזכרים בספר דברי הנביא בגמול העוה"ז ועונשו לאנשי העולם וספני שהיה יהושע בן יהווצרק בעולם המלאכים אמר לו (זכריה ג) ונתתי לך סהלכים בין העומדים האלה כי זה דרך היחול וההפחדה שיהיה בראוי לזמן ולמקום ואתה הבן . ומהם שגמול העולם הבא אין תכליתו אלא להדבק באלהים ולהתקרב אל אונקו העליון כמו שכתוב (ישעיה נח) והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך ואמר (דניאל יב) המושכילים יזהירו כוזהר הרקיע ונו' ואמר (איוב לג) לאור באור החיים ולא יגיע אליו אלא מי שרצה הבורא בו ורצון הבורא שורש הגמול כמת שכתוב (חפסיס ל) כי רנע באפו חיים ברצונו

מראש לנפש

לחי אלתנו למנוח ולגדולת סוף נעמו וסגולת מה שאנו רואים מי ששטח מעשה רע לנו ולבנינו לגער כדע מקרבנו כך פי' רש"י : ואמר הכתוב בעל העולם יעלימו ע"ה וגו' ר"ל כיון שעלימו לנפש אם כן ענינה שלו נסתר לכן חייב כרת כתיב שמים שזוף ארצו כספם ממקורם ונכרתה משם ואין להחלק לעוסיב אבל אם לא יעלימו ויעשו אומו כמכ"ד אז ים לו חלק למסויב כמ"ס במשנה : ומהם כי הגמול כיו' ר"ל כמקום מורס סיו כ"ס כעוסי"ס סיס רלוי להאידיס בגמול ועונשם כעוסי"ס כי אין אדם ממתייר מדבר שאינו מודיע בו ומגן אותו : ובאפי' שודות יהושע בן יהווצרק בעולם המלאכים כמיס נחלתם הפניו וירלמי את יהושע סהקן סגדול עומד לפני מלך' ס' ונו' ושאר הפניו ומשמע שם שכלל סיס גמולס כעוסי"ס כללו עמדו בעולם פעלויו וישו' נתיב וסיס כי אין מגלים לו נללס אלא מה שזוף דבק בו אז קרוב לסדק בו וזה מנואר פחד נחמתם סלחתי סביח חכמתם סקבלה וס קבלה וס אמרו וחסם סע"ל' : ולא יגיע אליו אלא מי שרצה הבורא בו ר"ל כשיחכס ים . את החדס וירלם בו כחג את

פת לרחם

העיד בהם ספ"י על העבודה הגדולה מפני שאין כלל העם יודע לייסר העובדים רק כמה נעלה מן המעשה . כי הנסחכות לה' אליהו ואין הכלל מעגם עליו . וכמו כן בגמול ועונש הנראה מוכר בעוה"ז הוא סדק רלואי להעיד גם כן כדרי שרלוי ויקחו מוכר לפגוש מדברס הרעס . ממה שכתבנו העם מתיישים בקלקלתם סיפק כבודס מחלטי ה' משל"כ בעושה האסתר : ואמר הכתוב ואם העלם יעלימו ונו' ונתתני פני ונו' ומה מנואר שהעונש מעל עבירות הגדלים מוחל על כלל העם ואמר בידס לנעום ואין הקב"ה מלך' את הפעל אש להפגע על אוחס העבירות בעוה"ז . רק עמסס מיק' בעוה"ז וכמס"ה ונחתי פני בלית יהוה ונמשחתו והכרתי אותם מקרב עמס וכרת היינו מיחה ספחומיות ונחתי ימיו : דין גמולם על הבורא ית' בעוה"ז ובעוה"ב כל' אין הכלל נעום עליו בעולם הזה רק דיע מוכר כדרי שמים בעוה"ז : בגמול העוה"ז וענישו לאנשי העולם ר"ל לפי דקיוסם נחומר ותענוגות הגשמיים אשר לבכם פונה מידל לדרוש נכונסם גוסס ולסמוד על

למוסיס כן וגו' וסכן : ואם העלם יעלימו בו' ושפתי אפי וכו' הרי שיעד הפעום ממנו ית' על דבר כוליו לכל : על כן חנייה הספר פירס גמול עוסיב לפי שהגמול סזוף כוף כלל על ספעודס כלפניס וספסית לכן סניחו ספרי קודס מנלך גס גמול כח עלים וספסית' : באמת בספר דברי הנביא בו' סגמולו עלים כעמל' כסטר מספני הקודס סס דברי סניחי כל' ספסילתס נחלס כספניו סגמול' מוכר עס סניו סעולס ולא סזוף יסכך מוכר זס שאלו סיס נלל כספניו ססוף יסכך כמדבר סיס מוכר כשי ארבות עולמו סרוחסי אולס כניחי סזוף כן אדם ומדבר עס נני אדם בלית סדריס כשי ארבות עולמס איה וספ ספסילתס כחלס נפי כהרף כללו סוף ית' מדבר כעוד נלמרו כרנס פעמיס וסכניס עמכס וכו' וסף אפי וכו' וכחלתי עליסם וכו' אספ"ס ליהוים נשמתם לאזוי סכמון מפי סניחי כחלס כספניו אנושי' : בעולם המלאכים שפיסם נשמתו מוספסם כחלוסי עמס ועומדס כעולם סעלויו : כי כן דרך כן סוף מנכס כמדריכס כיוחל על כגמול אף כס ספסילתס לנכר כשי סרלוי למקום ולזמן : שגמול העוה"ס הבא אין הכליחו בו קטר כפניסם כוחל סוף כן ספסילתס סיעוד כעוסי"ס סוף סרובכ אלו ים וכדריקוס כלורו וס לא יסכן אלא כרצון ככורס בו וסניו סוף פננסו כגמול כמו סכמונ סייס כרנו' א"כ ככר גמל' נקודס יעוד עוסי"ס

דעמו . ואין עונש ולעבר הרחמי העניג לנשמתם בעוה"ז מהשם כענייהס למחומה כדרך עונש ולעבר גשמיים . וכמה כספי"ב כהכר לכרוד כמה שחמר רוחה לוי יעדי . אלתכס שמיס דוספרי מיעודיכס . ר"ל שהסכר כענינו רלויס כקיוס ירלחם סס יוסר עוסיבם מלפי סמונח סללנו בני כרית , וקציב אכל סס ללחר סמונ' (ר"ל לעוה"ז) ועל כל זה כל אחד מהם יחס כוחר סניחיה אלה פסיס ויחר וסאך כעבר וכעול עוה"ז וביניעות סניחיות וירס' הסכר כעוה"ז עכ"ל . ולפי זה יעד הקב"ס כגמול וסיעודס כעוה"ז לפי הפנין שהם מקיוס ומספסילתס כזמן שהם חייב ונכמוס מלכס דיימו קיפוס כחומר סוף ועמידתם בעולם השפל : בעולם המלאכים ספיח אים משכיל וסאך וככר סרד סדק סחלות חמור ולמלס למדריכס כחוכה סיס עיקר הסכר סללו ספמונ כרוחסי וסיח סזוק מלחולס אלו קי כשדו בעוה"ז כחכמת סחמתם וליח כחכ כחמה הבן : אין תכליתו אלא להדבק באלהים וכו' סנת זלס סהזוכה סיה שסאכר כרוחסי סוף אים רק דכיקוס כע"ה' וזה יגיע לנו כשמתמס לנעום ללחר מלות ספסוקיות והכך כמתמס כקיוס מנחיו יסכך ולא סרלחס כמחטס כרוחסי וספסילתס לנכר כרוחיות סלל סעלס וזו סלל כמסד יסניחלו כלל ידו . אף שאלן אנו רלויס לסכר סיה סחמז מעשיו רק מלד סחזו כי ככר פעלס . וכסמכר כמסד לחר סחזיו סכמדות כחכמות עוליו לז סחמתו ספיקוס כחכמה סחומר סוף וסל"כ ככר ספסילתס עמיס לסאכרס אלו יסכך אס לל כסחקדסה מסומלחסה כסזוך כחמלה כניחסה כעודס לחכמיס . ולס"ל סכר וסעום כעוסי"ס

שער הבטחון

ואמר בפירוש אם בחקתי. רמזים שמורים על הדין מאלהים והוא מה שאמר ולא תנעל נפשי אתכם ואמר ופנתי אליכם והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם. והבטחון על האלהים כמה שיעד בו הצדיקים מנמול העולם הזה והעולם הבא על העבודה שישלמנו למי שראוי לו וכן ישלם העונש למי שראוי לו מן הדין על המאמין. ובטחנונו על האלהים בזה שהשלמת האמונה באלהים כמ"ש (נבאית מו) והאמין בה' ויחשבה לו צדקה ואמר (תהלים ס) לולא האמנתי לראות בטוב ה' בארץ חיים. ואין ראוי לבטוח על מעשהו הטוב ליבטיח נפשו בנמול העולם הזה והעולם הבא. על מעשהו אך ימרח וישתדל בהודאה לטובות הבורא המסידות עליו לא לתקות נמול עתיד שיתחייב לו במעשהו אך יבטח על האלהים בו אחר ההשדות לפרוע הודאת הבורא על גדל טובתו עליו כמו שאמרם רבותינו ז"ל אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס מרא שמים עליכם. והיה אחר מן המשמשים את הרב שלא על מנת לקבל פרס והיה מורא שמים עליכם. והיה אחר מן החסידים אומר לא יגיע האדם אל נמול העולם הבא במעשהו אם סדקדים עמו כחשבון במה שהוא חייב לאלהים על טובותיו עליו אבל בחסד האלהים עליו על כן אל תבטחו במעשיכם ואמר דוד בזה (שם סג) ולך אדני חסד כי אתה תשלם לאיש במעשהו: אבל פירוש החלק השביעי והוא בחסד האלהים על בחיריו וסגולתו בעולם הבא ברוב הטובות אשר לא נוכל לספרם ואופני יושר הבטחון על האלהים בו שיתעסק בסיבות המניעות אותו ואל מדרגות החסידים הראויים לזה מאת האלהים יתברך בחסרו. והוא שינהג במדות אנשי הפרישות המואסים בעולם הזה ולהוציא אהבתו

פרטא לנפש

כן יא ונאמר יאכב בטורה את האדם אין לך נמול גדול מהו כמו שהלך נוס ר"ת בפסד יאמר שער החמישי עיני סג וכתיב בקדמם וכו' כבאחי לטול דעת בעל שליח ז"ל עיניו שבר הסתר בחוסר ספק כולם יודעים דוחיים בעולמות פליונים וסג נאמרים נלשון הקודש שגלגון כל ממקום קדוש וסג נקראים בעלם כן ולחנותו שאלתי הלשון לברכים נאמרים ולימודים נאמרים עיני סג בלחן: והבטחון בו בזה שיעד בו מן הדין על המאמין בו ר"ל מי שיש לו אמונה שלמעט סג רחיו לו (לחמין נאמורה שלמה שגסס יתברך לא יקנה שבר שום כריס או בעולם סוף או בעולם סבה ופי שאלתי מהמין כן או חסותם סוף אינו בכלל ישראל שחיים כפי כמו שאמר נאמורה שאלתי סג' מה שבנינו שגברו כריס מהל וסיסס לו זרע נקטתו ויחבב לו (לחמין נאמורה לכות ולדקס: ואמר דוד לולא האמנתי וגו' פי רש"י אם לא שאלתי נסאקיס כבד קמו ני עדי וכו' וכו'. לולא יקור עליו למדע שדעו רבוישו (כריס דך ד') ידע חיי שאלתי חופן סבר לנדיקיס לעוה"כ אלל אינו יודע אם יש לי חלק שמשם אם לא שאלתי יגידם החסד ע"כ: ואין ראוי לבטוח על מעשהו בו כמיס לטול כצער כשלישי פי"ט בלחן ע"כ ומכין:

אבל פירוש החלק השביעי בו ואופני יושר הבטחון על האלהים בו ר"ל מתי ויכול לנטות סג' יתברך שיהיה לו רכ פונ הלשון לנדיקיס: שיתעסק בטובות המניעות אותו בו כשיעשה המעשים שגמלים למדרגות החסידים דכיתו שינהג נמדות

פת לחם

שפיר נאמר כפי בחקתי וכו': והבטחון על האלהים בודאי יש לנו לנטות שיקים יעודו שיעד נמול למי שצריך וכו': מן הדין על המאמין אלו חריכס יטובות מוסכות נלמה והבטחון ששחתיב סג שמן סדין סוף על סחמלין לנטות עליו פי' שגלות כגמול ככיל: מהשלמת האמונה בו שמי שאלתי נוסת נוס אין אמונה שלמה וסנעחון סוף הסלמת הלמונה: והאמין בה' כמה שיעד לו הנוע: ויחשבה לו צדקה כוף ית' חסכ סלמונה לנדיקיס ולדקס כן שפרו כוב סמאגזול: לולא האמנתי כיו סדין לו סכמון קורל לנטון כגמול לחונו: ויבטתי נפשו ולכתיית עלמו: שיהי כגושו כמו שגמר כל עלמותו כו': ויחשבה כילו ישתדל להסתדר מנוכס וקיסס לספר לסס ולטווח כפתיס כמ"ס נמנוכב וקיסס וסלגונו: לא לתקות גמול כיו שלל ועסס זה ככפיל סוף מקור לסגיו על סג נמול סוכ צונון סתיקד שיתחייב לו ממנו ית' על סג: אבל בחסר כיו אלל בודאי יסג כחלס גמול עש חסד ללכיס: בחסר אלהים סגמול סוף כחוס סמד ככיל: על בחיריו וסגולתו אמר בחיריו לשון רבים וסגולתו נלשון יחיד לה סגלת ככיס נמלא כמקור על כריסו כמו שאלו ככיס פי' וז"ל ידע כל רכיס לומר כחיריו סמא"כ תולר סגולה סוף ונמלא רק על סקונו וסיסס לו סגולה: ולהוציא אהבתו ובחיריתו בו שגרת מלכו חכמה עלמו וכחיריו כחשוקיסו סגמיות וכיסים נלכו

אינו נמך לפי דין ומתעב כמו עונג וגמולי עוה"כ רק הם כמעט ומפסיס ככסב ולטון האל לעשו רטוט ככירוף כפיהס יחד, וזה כהילוק סוף בין חירון זה לחירון ככסב למעלה ח"ל וזהס סגמול עוה"כ אין חרס רחיו לו כמעשו וכו' וסגן: ואמר וכו' רמזים כריס רחיה כלמה זחס סגכרה ככסב ככריכות כפי' כחלס: ואין זה עיקר הדירון שעדיין קשה למס לא וככס העיני סזה ככירוס רק כמ"ס כמקור וכמו שספרס ויולך. שישלמרו למי שראוי לו מי ספסלים סתמות כוכוך סמרו ולרלוי להקרב אל סור כרוחרי יבמת סה"כ ילסו לו וימךן חרסו עליו כגמול עוה"כ סוף שאלתי רחיו לו סמד מעשו: מן הדין כלו' סעגס כל עליו סמד דין החיוב סתחייב עליו: מהשלמת האמונה כמלס לחמונה סגיבוס ומקבל סכר על לחמונה כזה: ויהי מורא שמים עליכס ככר' שלל סחכוב סלמו כככר כככריס"כ אינו נמך רק אחר חסד ולטון האל כן יסיה סעגס כככריס"כ סלמו גמיע על מעשו רק סמד סרלון נגד. וכדעס כמ' סלכסריס"כ סגכרס למענה. לזה חסר ויסה מורא שמים עליכס ר"ל מורא עונג סלמענה יסיה עליכס ע"כ, סעגס מע"כ סוף מן הדין ככריס"כ וכו' סללון: אהבתו ובחירתו חכמה

שער הבטחון

ובחירתו מלבו וימיר זה באהבת הבורא יתברך ולהסמך אליו ולהשתעשע בו ולהשתומם מהעולם ויושביו ויתנהג במנהגי הנביאים והחסידים ויהיה לבו בטוח באלהים שיתחדש עמו כמה שהתחדש בו עמם בעולם הבא אבל מי שיבטח על האלהים שיוכחו לו מכלי מצוע מעשה הוא הבטיל והפתי . והוא דומה למי שנאמר עליהם עושים מעשה ומרי ומבקשים שכר כפינחם . ומסימני אנשי המעלה הגדולה הזאת שיוורו עבדי הבורא אל עבודת הבורא והסבל בעת הנסיון והצרה ושיקל בעיניהם כל דבר אצל קיום מצות הבורא יתברך כמו שידעת מן הענין (נלאשית כג) והאלהים נסה את אברהם וענין חנניה מישראל ועזריה בכבשן האש ודניאל בגוב האריות ועשרה הרוגי מלכות . ומי שבחר בטוח בעבודת הבורא מן החיים בהמרותו והריש מן העושר והחולי מן הבריאות והצרה מן השלחה ונמסר לרין הבורא ורצה כגורתו . ראוי הוא לחמד הבורא עליו בגוועם העוה"ב אשר

מרבא לנפש

לאנשי הפרישות כו' : ולהסמך אליו לגומר שישקל כל ענינו על הליכות יוה הכורא יתברך : ולהשתעשע בו ריל כל טעשונו וטעמנו יהיה בלאנה ה' יתברך : ולהשתומם מהעולם ויושביו שלא יהיה לו נחת רוח כפתחנו עם אצבי העולם רק יתרחק משימח וממנוצחות : ומסימני : אנשי כו' שיוורו בו' : כיון שאר מוכס רניס ונחת רוחים חליו נו ואליו הוא לגמול העולם סכא כפ"ס לעיל ע"ז ומאור כיוור כפ"ו טעמר האכס ע"ס כחורק : ותסבל בעת הסיסון והצרה כו' אס מניע לו נסיון כל כנושו ואו כמנוו ושאר לרות טעמי מנסס אר ספרוקס אס עומד בלאמונו ועוד לנו כה' ובחרונו כמו טעמס אכרסס חליונו ע"ס ודסמונו לו ככל דור ודור : ומי שבחר בטוח אס רניס ח"ו לספרונו לספרות הכורא סוה כורר יוחר כמות ולעמוד בלאמונו ובעבודת ה' חליונו רניס כחיים ולספרות הכורא ח"ו וכן כורר כריס יוחר מנורס כו' : ראוי רוא לחמד הבורא עליו בטעם העוה"ב כו' וטבל לגומר טעמו של דבר כי כל המנוע טעמס ספרס חליו רנכר כריס יוחר מנורס כו' : ראוי רוא לחמד הבורא עליו בטעם חילוי מי הקיימונו ואלסס סתלס טעמי אס כל טוב לאדם ואחר כך עושה המנוע לגמלו אכל מי שמוכר נפשו וגושו וכל אסר לו על קדושת ספס יתברך ללכמונו אס קן כל עובד העולם סוה וחיו רניס נחשכ בענינו גלוס נגד ארבת ספס יתברך אס כן ארף לא יהיה דליו ולכר עובד לזיקוקס ומכריס כריסס ואחר סכעסס מיני כסענון סולס סוכרס ומנכרס ומעיקס כסכר לכווחוס לזיקוקס כעכר סתמחס כריחוור קנח כסכר אחר כך חילי כסענונו סטעמי טעמנו על הסמך סמוכל על כל כריוב סוה סיניור כומוו חטויע לישראל ויננה ירוסלס ויננה כיה כומוו וימיס ססס יסור יאר הרע מלב עמו ולסס קטניס וגדוליס ודעו אס ה' יתברך סרעס כדכתיב כי מלחס הארץ דעה אס ה' כמיס לויס ומכסיס כו' עיון שס כחורק . ומה שלס הניסו סתמכר מווס דבר ככל ססכר מלויס ססמך כומו על סכרי רנימו סעריס גלון' : כמו סתמך כסווס ספקדמס והעורר להביא ארוחו כריחוס ח' ומה שלס הניסו סתמכר מווס דבר ככל ססכר מלויס ססמך כו' : עיון שס ובכסר סלמונו רניס' מרד מי מלמריס ארוכיס ונלאשית אחר על סתמיס סתמיס ומה על סלמונו סלמונו סס סביאר כל הכריסס סולס הכריסס קיור מדכריס כסכר וסירות שלי עיון שס ורליו וכנוו לסעמיק דכריס כסכר סוה וסרמלו כישע וסיריס למולוי דעס וככר סכלתי קיור מדכריס כסכר כריסס וינעס ק' :

לחם

סמורת זס ארבת סכורל יח' כו' : ולהסמך אליו שימסור כסכמו ועטניו אליו יח' : ולהשתעשע בו שיהיה זכרון כורמס יוחי ללבו כל טעשונו : ולהשתומם מהעולם כי שיהיו זכרונו טעמי עושו ומנעס וינעיס סמס ונעדר סולס או כסוונס שימחוס ויטפלו כלנו מהעולם ויושבי ארץ סס מניסס ללס סכלית ויכלו ואחר סככל כו' וימלס עניניס כומו ואלסמחוס על סמלס : שיחברו ויכריס כו' סיניור לו נחת עובד כסכרו בעוסי' כריל : מכלי מצוע טעמס כו' סכעסס מעסיס טוכיס סוה זוכס על ידס לגמול ומלס סעמפס סוה סמונו'ל כומו לנין כסנוול וסכל ואליו עושה ומקוס לסכיו גמול עוסי' מכלי כו' : הסייל והפתי כסענונו סוה סוה סכלות וינעיל לו מלד סמו כולו סכסכו להסכרל כמכסכו ולל ימלס סעמי' ויכ גס כסניונו כסנוול אס מלד סכור כעל וסס מלד סליון לו מעסיס סיניור עליו ולוס קרס סמי סתמס כריסו : עושים מעשה זכרי כו' סמורתי לא ימלט מהחול ל' כו' : ומסימני אנשי כו' לסכר מי עוסק אל המנוע סולס : בעת הסיסון והצרה שיש נסיון סכל ללסר כסענונוס סלסוס לליוס דכר אכור כמעשה דכר סתמס סולס סכור סולס ויכנס ירו : ושיקל בעיניהם כו' כסכר ככר סכור ככר על טעם כריסס נעיסוק קל ומורדר דכר ככדי קלייס כסענונוס מלס סכורל ססלסס סתמכר כככוס כסענונוס ארן סעלונוטי סלמוס :

שוב הלבונו

ארבת עולם סוה וכמיכמו : וימיר זה באהבת הבורא יתברך ארבת העולם וגמול הספוק שדרך האדם להשתוקק על עניי העוה"ו ותענוגיו , אל ארבת הבורא בדרך סוה מן הארבת : ולהשתומם מהעולם ל' סתמחוס סוה כסעססס עומד וסוקק וסוסי : כסמחמונו . כמו ולסמחוס ארדון ספניע (ישעיה ל"ט) : מכלי מצוע מכלי מעניס טוכיס סיניור למעמיס כינו וכן חסד האל : שיוורו עבדי הבורא וכו' ממתח סרבת ה' העוירה ככל גופס לא יוכלו להסחפס מלסכריס על קיור עבודת ה' מזולתס : מן הרחייס כו' סיניור וסוכין ארוחו לעבור על ליחס כעירה סלמונו עליהס כיהכר ואל יעבור : והריש מן העושר כמו הענינו יוחר מן העשירות שלס כמסמס וסכס כענייה או סיון אס כל סון כומו וכל יעבור על אסח סמונוס ה' : ונמסר לרין הבורא מלדיק עליו אס סדין ומקבל כלאכס כל המניע לו מן סררות וסיסוריס :

סכר ארוח אבררס וככר ידעס מן כריחווס וקלונ סמועויו הנמל כו' ע"ס כסענוס זו כמ"ס ויכסס אכריס כוכוק ונכסכו ולל מלד סוה יויון מקדונו כו' : וענין חגיגה מישראל ועזריה ונג מוס גרלס סכרס מן סויויווס ספרי לא כנענו סמוכת סלמונו וסכרל וכל סתמנו אליו לומר לסס כי ארבתס סעונו נגדו כמלכס לא סתחין ארוחו כו' וכן קרעל לא כנעס ולא כינוס סמנוו להסכלל ג' סעמיס ככל יוס כעסס סכסס כמו סלמל כו' קכל יד סכר עכד כו' : ועשרה הריגי מלכות מללנו כריני עקיבא עייס שקכל סכור כסמס וסכר כל ימי כו' . וכורולו נגס ככריני קלנו סכר כריסס וסויוו וסויוו סלל : ומי שבחר כבורל ללמונו ווללס נגס סכור סכרווס גמללו סריכס סמכרל למנוע על קדושת סמונו מנחיוס ולמרות עינו ככורול יח' ח' : והריש מן הדישר כו' סכרונו על סמר ל' גמללו סריכס מוס סמכרל נעסס ונכרונו ומסס סכרל וסנוו כל רכוסס אריחיס ומסס סעמדו כענוייס קסיס וסחולו ומסס סמכרל מכלי

שער הבטחון

אמר עליו הברנב (משלי כ) להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אסלא ואמר (ישיעס מד) עין לא ראתה אלהים וולתך יעשה למחבה לו ואמר (מלכס לט) מה רב טובך אשר צפנת ליראך: פרק ה אבל ההפרש שבין הבוטח על האלהים חולתו בענין התעסקו במסבות המרף אומר כי הבוטח באלהים יברל מוזלת הבוטח עליו בשבעה ענינים: אחד מהם כי הבוטח באלהים רוצה בדינו בכל עניניו ומודה לו על הטובה ועל הרעה כמו שכתוב (סס קח) חסד ומשפט אשריה ואמריו ר"ל אם חסד אשריה ואם משפט אשריה ואמריו חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה. ואשר אינו בוטח באלהים מתהלל על הטובה כמה שנאמר (סס י) כי הלל רשע על תאות נפשו ונו' ומתקצף על הרע כמו שנאמר (ישיעס ח) והיה כי ירעב והתקצף וקלל במלכו ונו': והשני כי הבוטח באלהים נפשו במנוחה ולבו שלו מצד הנזרות לדעתו כי הבורא ינהיגו למובתו בעולמו ואחריתו כמה שאמר דוד (מלכס סג) עין לא ראתה חסד וכמו שבמנוחה נפשו ובטוח באלהים הוא בטובה בצער הדיר ודאנה ארוכה ואבל ועצב להוסיף ולהרבות ולכונס וברעה מפני שהוא קץ בה והוא כנגד תאוותיו ומדותיו וכן אמר החכם (משלי מ) כל ימי עני רעים ונו': והשלישי כי הבוטח באלהים ואם יתעסק במסבות לא יסמך בלבו עליהם ולא יקהה מהם תועלת ולא נוק מבלתי רצון האל אך מתעסק בהם לבחור בעבודת הבורא אשר צוה להתעסק בעולם ליישבו ולזיינו ואם תגיעהו תועלת או ידחה מהם הנזק

מירפא לנפש

אבל החפוש כי ר"ל עינים מתעסקים בכנות במחלוקת או נזו' ומפס"ג ים המרש גדול נישוטס: אררז מהם חייב אדם לברך על הרעה נתמשה כמו על הפוסט: והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ומנה למעלה בנאומר שחין מן שם: והשני כי ולבו שלו מצד הנזרות לבו נבטוס על כל מה שיגורו עליו לדעתו כי הוא יודע שכל מה דעירי המחנה לבו עמיד: הוא בטובה ואלו הוא עבונס ר"ל כן הוא נלמד כי: וברעה ואלו רעס הוא עליו פשיעה שהוא נלמד משני שהוא קץ בס: כל ימי עני רעים פי עני רעים חיו בשכל לבנות ים ופעל לבנותו. או פירוש מי נדענתו עני ואלו שמה נתקרו כל ימינו רעים. מל"ס:

השלישי ליישבו ולזיינו הוא עוסק בעניי סעולס סוס ליבשת סעולס שהוא מוזס מוזס לעול ח אפשר לעולס כלא בוזס וכלא נדעקי: או ידחה מהם הנזק כולגז ע"י סכסג דחס לח סמק ע"י עזל עליו:

גוב הלבנון

פ"ה ההפרש שבין הבוטח על האלהים חולתו בענין התעסקו במסבות ר"ל הסתפק שבין העוסק בנטות והוא נוסח כח' ויין העוסק בסכנות וליטו בוסח כח' כי גם הנוסח כח' לרף עם במונו לעטוק בסכנות כחומר למעלה: ולבו שפך שוכן בנלוס: לדעתו ממי שהוא יודע: במובנה בצער אנס"י שיש לו עוכס הוא נלמד: כל ימי עני רעים ועני הוא מי שחין לו: הסתפקות וכמ"ס חו"ל חזרה עשיר השמח בחלקו: ואם יתעסק במסבות אנס"י עוסק בנ"ג כפעולת הסתפקה: לזיינו מ' חיוקן' או ידחה

הטובה ולבו שלו על זמן קרעס כמו שמלכר לקמן: לדעתו כי תבורא בו' אומר כי סוכס כולגז נענחה על זמן מתיכנסו שגו לו בו' ואמר נבטו במנוחה על זמן מתיכנסו כמ"ס חו"ל ג' ולסופ' ומהרבות ולבונס ונגד זו חמר מהלס נלמד וכו' ג' לזכות שהוא מוטער חמוד לסוכף וספוט גדולס לטרבות סוכו מהלכל ועבד לבונס ענגד אכנסת סערב ונכנס סמנוס סכסוכס מוטענן כחיות סוכו מוטער על חוספס פונג כדבר סוכו ועל אכנסת סמנוס סוכו ממון ונכוסים חמר סוכו חזק חמוד לבכונת סמנוס ונגד מה סוכר קוס רק סוכו מפור כסס וכנס וגורס לו פיוור כמסך חמר סוכו עכב לעונס חומו עם סס שמעלס חרמנו סוכו כבדס סוכו מלכ על פיוטו כחיו נטוט מחכרס סוד שכניסנו לכסו וכל זו סמנו סוכוסו ובזמן הרעס כח' חלמוס חמד ממני סוכו קץ קב וכו': כגגד רמזרתו בו' סחלסס מתפעל וכן כדבר חס מתמרון סמוטרות ועל זו חמר כנגד תאוות וחס מתמרון סכסרה ווס ונלס כחיו חלקוקס קוללות לזו סוכרי סוכו סתפעלות לנכסו כמו מי סוכו קץ נכנסו סוכו סתפעל ככילו סוכו סתפעלוס וכן לסיסין חס סוכו סתפעלות למדותיו כמו מי סוכו רגון סוכו מתפעל סממעייתו ענדו ולסופין מי סוכו כעל נחת סוכו מתפעל מתמרון סוכוס: כל ימי עני רעים שכנסו כעל נחתו סוכו עני תחיס דעתו כרי': אם יתעסק במסבות סוכוס סוכרו או סוכרוס: לא יספור בלבו בו' ככסמח דעתו להתעסק כסן לא יסומך בלבו עליוס וחל"כ לא יקוס לפסיד סיסס תועלת וגם לא יחמד מראושו ניוק מוכן לקח לו על ידיסן סוכו יודע כנודלס לא ימי וכו' או יחסם רלון סלל רלון חסל ויחמר כחסי לגרוס וכל לכרתקת ניוק כמו ספרס לקמן שמי חלקוקס חלו כחמרו חסס מניססו קוטנלת או יחסם סוכו ועד זו חמר לקמן ולחיוט לזון כלו יזין כלו' לסיסין כו' כדרוס סמנוסס מן סוקס: לבורר בו' כלו' סוכוסיתו נכסס סוכו כח' סוכוסיתו כעסס סוכו לקוחס סוכו לזרו ימי' וכו': ליישבו כדליינו סוכו י"ט לזס לתעסק שיכוסו על מולס כמי"ס למכס יצרס ולזיינו סוכו לזין מלוי סמנצ'ין כמו חמוס מוקיס מתוללס ככל סוכוס:

פ"ה החפוש כי ר"ל עינים מתעסקים בכנות במחלוקת או נזו' ומפס"ג ים המרש גדול נישוטס: אררז מהם חייב אדם לברך על הרעה נתמשה כמו על הפוסט: והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ומנה למעלה בנאומר שחין מן שם: והשני כי ולבו שלו מצד הנזרות לבו נבטוס על כל מה שיגורו עליו לדעתו כי הוא יודע שכל מה דעירי המחנה לבו עמיד: הוא בטובה ואלו הוא עבונס ר"ל כן הוא נלמד כי: וברעה ואלו רעס הוא עליו פשיעה שהוא נלמד משני שהוא קץ בס: כל ימי עני רעים פי עני רעים חיו בשכל לבנות ים ופעל לבנותו. או פירוש מי נדענתו עני ואלו שמה נתקרו כל ימינו רעים. מל"ס:

יודה האלהים לבדו על זה ולא יוסיף בהם אהבה וחבה יתירה ולא תנחם נפשו עליהם יותר אך יחוק במחוננו באלהים ויסמוך לבו עליו סבלעדי הסיבות ואם לא יועילוהו הסיבות ידע כי יבואוהו מרפו כשירצה ה' מאיה ענין שירצה ולא ימאס בהם בעבור זה ולא יניח להתעסק בהם לעבודת הבורא. ואשר איננו בוטח באלהים מתעסק בסיבות לבטחוננו עליהן שהן מועילות אותו ודוחות הנזק מעליו ואם הן מועילות אותו ישבח אותן וישבח השתדלותו בהן ובחירתו אותן ולא יפנה אל זולתן ואם אינן מועילות לו יניח אותן וימאסם וישוב הפצו מהן כמ"ש הכתוב (חנןקו ב) על כן יזכה לחרמו ויקטר למבמרתו : והרביעי כי הנוטח באלהים כשיותר לו דבר על מזונו ויציאנו כמה שמפיק רצון הבורא יתברך בנדיבות נפשו וטוב לבבו כמ"ש (ד"ס ט כט) כי סמך הכל וגו'. ומי שאיננו בוטח באלהים איננו רואה העולם וכל אשר בו די פרנסתו וסיפוק צרכו והוא חס על מזונו מהשלים חובות הבורא וחובות בנ"א ממנו ואיננו מרגיש בו עד שיאבד ממנו ממנו וישאר וזלתי כמ"ש החכם (משלי יט) יש ספור ונוסף עוד וחושך מיושר אך למחסור :

והחמישי כי הנוטח באלהים הוא מתעסק בסיבות העולם להכין מהם צדה לאחריתו וסיפוק לבית מועדו ומה שיתברר לו בו הצלת תורתו ועולמו מתעסק בו ומה שיהיה בו שום הפסד בתורתו או מביא להמרות הבורא איננו מתעסק בו שלא יביא לעצמו מדה תחת הארוכה. ומי שאיננו בוטח באלהים בוטח על הסיבות ותנוח דעתו עליהן ולא ירחק מדבר מהם ויתעסק במשובח ובמגונה מהם ולא יחשוב באחרית ענינו כמ"ש החכם בהם (ס"ד) חכם ירא וסר מע :

מרפא לנפש

ע"כ יזכה לחרמו על אשר שפטה מחתק לו כמו שספרטס סיניא למי וסי כי רשע מכסיר את סליוק עיי"ש ולכן וזכה לעבודה יוכנסו עליו ויסוף דקרא כי נכמה סמן חלקו שעל ידי עבודה כוכים שלו כסם חלקו שמן. ומאכלו כריחה טוב ושמן : והרביעי כי כמה שמפיק רצון הבורא כו' ר"ל לעשות מן מזונו נדקום וגמילות חסדים וכוסי וסיק לזון מסי : כי סמך הכל וסידר נתנו לך כמו זמנו לך וזכוס אלרגיל על סכרס סגולה וכסללה סגדכו דוד סמלן עליו סלסום וסרי יסכאל לנתין כיס עיי"ש : וישאר זולתו ויסלר כוול זולת סמיון :

והחמישי וכו' וספוק לבית מועדו וסיסו לו ססקוק לעולם סנל : ומה שיתברר לו בו וסרי אסרו נכסמו יניול לחמו :

פת לחם

או ירחק מהם הנזק מלת מהס פירותיו ומסנתם ועל ידכס : אהבה וחיבה בו' נגד שני חלוקות סכלח סועלת וסרהק נוק סענד סכלח סועלת אמר סלכס וסכס ונגד דחיס סנוק סכול מנות סנפס אמר לו מות נפשו וכו' : ירחק במחוננו סכלח סועלת וסמון לבו נדחוס סוק כמו סמוך לבו לא ירחק וכו' : סבלעדי ססבות וסיס נעמונו ולנו סמוך סללסיס לבדו וולת ססכוס : כי יבואוהו מרפו וכל לו : ולא ימאס בהם כו' לא ימאס ססכות ולל ויסח מלעסוק כסס : לעבודת הבורא לבי סכול וכו' : לוס סלכסוק כסס ולרנו ככך מלל סכס סול ענדוהו ימי כיל' : ישבח אותן כו' סול מסכת ססכות כמו לבי סמנכס סכלח וממן סליוס ססוריס ויוסס : ויסאס בהן ויסלס אופן נס כנטיי ארכסוי ורדחיקס מלכססוק כסס : על כן יזכה כלומר על כן לפי סרולח ספחו מללח כעכדו עבודה סליוס ע"כ סול אומו נעטין סענדוס כע"ל סיס וספסן מוכן מסיול כי וידעס סספסיס חלד וכמו סכר מלעלל ומחקק וקלל וכו' : כי סמך הכל כו' וסחר סכלסוק וידע וממן סמנונו וסי סכל ומסלו סול חוק לו כודלי ימן כדוח כדיכס וסול לככ : די פרינסתו כדכריס סללכריס סככרת וספוק כדכרי כמסוקרס סכול מסקוק : הובות הבורא צמלות סכין ארס למקוס : ואיננו מרגיש כו' לא ירגיש כסכות נוקס וסכסיס סיכילו סחלוס על מזונו עד שיאבד ממנו וכו' : ורשוך מיושר כו' סמונע מלחמ כסי סכיוכ יסרר וכוונת ככחוב סלף סשסי סקלוס סס רכסס סנכ ססיוור סיחר לינו נוכן ככלמסרס ו"ל סמכוכו כו' סלפסמיס ויסרוס ע"ל אולס יס סל' די ויסרוס כי סלררס נוקס לו עוד ויסר מנכ ססיס אולס סכוסך מיושר סול א"ך למכסור : צדה לאחריתו כו' סמון ארס וסל על מנכ ססלסוק סמנו נלכחו כדך כמיס וגם ארס לא עשו לנכ סכיוס לנכ ארס וכלנכ סנפס מנכ סעולס עד סכיסס למקומה סלודס וסכ"ס רכי סלוי אורחל רחיקל ווודין קליון. וכלכר סכל סנפס למקוס סכיועד לנכ סכסוק סס כסס סככיסס נללח נלחיס ועל זכ אמר וסיפוק לבית מועדו : ומה שיתברר לו בו הצלחת תורתו ועולמו כו' נרסינן כלומר סליוס מתסוק רק כמכ סכרור לו סלילח על ידי כעניני קורחו ועולמו : חסדס בהרורו סמפסיר לו קיוס מלות סוקרו וסו נגד ענכס סוכ ונגד סול מעט ארס לו סגול' להכמות כדור' : בוטח על ססבות סכלח סככמתו להספסן כסס וסל' הנוח דעמו סלסס ומסוקרר כלככו סכודלי יסנ מנכ סקוקו : במשובח ובמגונה מנכ סכוס אולס סכסס כמיסכיס עיי"ש כדס וסככל לו סמנונ : אר"ב

טוב הלבנון מהם מן בני אדם הטובים בה' יותר נכון לנרום חניניהו מועלת מהם או ידמה המזן וכו' : לעבודת הבורא כלומר כמה שזה להתעסק בעולם ולישבו כמ"ס בכמוך : יזכה לחרמו ויקטר למבמרתו כרשע יניש זכח וקסורת למודו ורסחו אשר הלילה מששו על יס : וישאר זולתו כלי סמון : ורשוך מיושר אך למכסור מי סמונע עלמו מעשות הישר במשטו יסחר מזונו סחלוס : וספוק לבית מועדו מה סיוכל להכסוק ככיס עולמו אשר יועד עמה כסכרד נפשו מעליו ומסודל לבדו סל' מהו : הצלת תורתו קיוס וסרוח וסכס סמכסל ממנה כעבור ססקיו : ועולמו קיוס עבודה סכורל : מדה תרת ארוכה חולי כמקוס רסוח : במשובח ובמגונה כמותר לו

אמר

שער הבטחון

והששי כי הבוטח באלהים הוא אהוב לכל כחות בני אדם ודעתם נוחה עליו מפני שהם בטוחים מהזקתו ולכם שלם מחמתו ולא יפחדו ממנו על נשיהם ועל ממונם והוא נ"כ בטוח מהם מפני שיוודע שתועלתו וזקוק אינם כיד נברא ולא ביכלתו ועל כן איננו מפחד מהזקתם כאשר איננו מקוה הנאתם וכשהוא בטוח מהם והם בטוחים ממנו יאהבם ויאהבוהו כמה שכתוב (תהלים לג) והבוטח בה' חסד יסובבנו . ומי שאיננו בטוח באלהים אין לו אהוב מפני שהוא ככל עת חומד אותם ומקנא בהם וחושב כל טובה שהגיע אליהם סרה ממנו ושטרפיהם לקחים מטרפו וכל מה שנמנע ממנו מתאוויו הוא בעבורם וכירם להגיעו אל תאוותיו ואם תבואהו רעה או פגע בממונו ובניו יחשוב כי הוא מאתם ושכירים להעביר הנוק ולרחות הרעה מעליו . וכיון שקדמו אלה ההקדמות בנפשו יבוא בעבור זה למאוס אותם ולדבר בהם ולקללם ולשנוא אותם והוא הנמאם בשני העולמים והמנונה בשני המעונים כמ"ש הכתוב (משלי י) עקש לב לא ימצא טוב : והשביעי כי הבוטח באלהים לא יאבל בהמנע בקשה ולא בהפקד אהוב ולא יאצור הנמצא ואיננו דורש (מ"א חושש) ליותר מטרף יומו ולא יעלה על לבו מה יהיה למחרתו מפני שאינו יודע עת בוא קצו ובוטח באלהים להארץ לו בו ולהחלי מרפו ומונו בו ואיננו שמח בעתיד ולא יאבל לו כמו שאמר הכתוב (סס ה) אל תהוה לל ביום מחר כי לא תדע מה ילד יום . ואמר בן סירא אל תצר לצרת מחר כי לא תדע מה ילד יום מחר יבא ואיננו נמצא מצטער על עולם שאינו שלו אבל דאגתו ואבלו על מה שהוא מקצר בו מחוכות הבורא ומשתדל לפרוע מה שיוכל לפרוע מהם בנראוהו ובנסתר מפני שהוא חושב במיתתו ובוא יום האסיפה ופחדו שיבואהו המות פתאום

טרפא לנפש

והששי ב' מחמתו מחמת סעוה ובעניו : יחשוב כי הוא מאתם רעס לומר מחמת עינם רעס עליו . כ"ג : והשביעי ב' לא יאבל בהמנע בקשה ב' אם נמנע ממנו מנוקד וכן אם יחסר ממנו דבר שיש לחסוד מזה אליו מתחלל : ולא יאצור הנמצא דבר שהוא מלוי כעולם אינו אורג אותו לנומו : ואיננו שמח בעתיד אם מנתינו לו נמש שעיניו : לפיכך אינו שמח כוכ וכן אינו מתחלל בהם שביים : כי לא תרע מה ילד יום ש' רע' אל תפתח רעשו לדבר - שמעיד להיות ליום מחר כי לא תדע מה יארע סיום שמה היום וילד שום רעס ונטל מחשבות מחר : אל תצר ב' מחר יבוא ואיננו פירוש אליו ימות קודם שיבא מחר ממלא הים ומצטרף היום על עולם שאינו שלו כי איננו : ופחדו ב' יסיף לו

פת לרם

אהוב ב' ודעסח נוחס ממנו שאינם מפרדים דעסח להסתר ממנו לכן בוא אסוד לרם : על נשיהם ועל ממונם תסס מליטוס הכתוב באזהרה : אל תתמודד שדעס שס חסס וקוין שזית וענד ועספה וצור ומחור סכל נכלל כסס ממון : איננו ביד בררר ולא ביבלרתו שאינם מוכיסי כיד שוס נכרס כעוסל ונס צרנס ויכלתו נצמ : חסר סובבנו סכל סכנרלרס חסר מפיסב מחסדיס עמו כלומר לוסינס ארו ומהקוקיס לסחמד עמו : חומר אותם חומר מס סעידס ומקנא כס פירס משמוק רעסס : סרה סכנו כללו סעינס ססרר סיסס כידו וסס ממנו חליסס ווס סכרר סנווס ועל מונו חמר סמדס סטרפסיס וכ' : הוא בעבורם כלומר בגרמסס ונידס לפיכך וכו' : או סדמס לו סלל סלל גמלו לו מיטעס חתופיו חמסס חמר שיש כידס לכניע לו חתופיו וחינס מניעס לו סרר סנוח ארוס : או פגע רע סחמונוס : כי הוא סחמס סבידרי כס גס כן שמי חנוקות סל' : למסוס ארוח פט ארכסס מיני גנוח ננד ארכסס חלוקת גל' ענד סמועסס חתופיו כסי דמיונו חמר מוחס כסס ועל שאינס רוליס לכניע עליסס חמר ולרבר כסס סכרס לו עליסס על לו ומדרי כנינוסס וקורל עליסס מדס סדוס ויוצלו ועל סכנילרס עליו רעס וטענ חמר ולקלל ארוס על שאינס רוליס לפסל מרעונו חמר ולשכח ארוס כי לפי דמיונו סס סכנילס ארוס וסמחיס כריחו לכן סל סרר סנוח ארוס : הנמסס ב' על סס סרר סנוח חס סכל ארס כסנלס כסס וכ' ונגד סס סררר נורס לעלמו סכיל ישינר ארוס חמר וסמוס : ומהמנונה ב' המעוניס פירוש כסי ממוקווס וסיינו ניכ כ' סעולמוס : עקש לב ב' סכנילס כוטס קרלס כן לפי סלכו נוסס חקוקת סכורר ח' סכור סכילוק היסר סכססג סעינס סרוס מהכיל כעיוסו לקסס לו וכללי חמר פרימיס סכל סלדוין : בהמנע בקשה כלרס חנעט ממנו חקוקת : בהפקד אהוב כלכר יחסר ממנו דבר לחסוד לו וכתלס חמר כלכר ימעט ממנו סלל ריפס קססו וחלרס חמר על דבר ססיס כידו ככר וענד ממנו ולכן חמר כוס לטון אסכוס סכורר זרדק על דבר ססיס ככר כידו וסס אסכוס סל' : ולא יאצר הנמצא שמה סנמלל כידו לא יסריר עמלו ללכור ולסמור ארוס : ואיננו דורש ב' איננו מסתדל לכסאי חסר מטרף יום כיומו מפני שאיננו יודע ב' כלי' וסדין נוטן כן בשינוי ללרס סכנילס חמר מפני כ' : ב' ארסס ב' ארססס ורלוסין סררו כ' ב' חמר סכנילס כחוי יום חמר וסרר נלך לכנווס עליו יו' שיפירן סיוו ח'כ מס לו לכנווס כחוי לא סעסרו : ואיננו שמח ולא יאבל ב' איננו שום כקוקת ארוס עוכס סמוכנת לו לעפיס וכן איננו מתחלל ודווג על ארו רעס סעטירס לנח עליו : אל תתחלל ב' חו על טובת מחר ועל רעס מחר כנידו כדרי כן סירר : חמר יבא ואיננו ב' חמלס דבר נוכחס אל חרפס כל סכרס כלסון כסכר חמר יבא ואיננו כי לא יקדק לדבר נוכחס ללרס חמר יבא וליקין מוסס אל חפסח כ' וכו' : דמרטו ויבאלו ב' ננד עסס טוב וכו' מרע : כ' ברררר ובינסתרר שיש חנוכות נליסיס דמטיס כעיועל ויש חנוכות סכריסס דסיינו מס ססיס מקרר מחוכות הלכנות : חושב כ' ב' חתוהו וביים האסיפס מחסכה סמיסס סכוונס על מיחס סנוק וסיעול חתופיו ומסכסח חליסיס ככוונס על חליפס כססס לעולמס וסעיסיס נלכריס כי כ' נכרין מיחס כנוק ויחלס חתופיו ונכרין חליפס כססס ייגל על עווסיו סעכניסס עלוס סכסס למקווס : ופחדו שיבואהו ב' חמלס פחד ססיס כלומר סכמד סכור ממנד סיוחסי סכמוס

ובחסור לו : בשני המעונים כשי לירותיו כל' כע"ז ועכו"ל" : בהמנע בקשה כשימנעו ממנו נקשמו : בהפקד אהוב כשיחסר ממנו אויב : ולא יאצור הנמצא לא יעשה לו אורג ממון : פתאום ביומו

שער הבטחון

כיומו ויסיף לו השתדלות וחריות להרבות לאחריתו ולא ידניש על מה שזימן לעולם הזה והוא מה שאמרו שוב יום אחד לפני מיתתך ופירשו בו ישוב היום שמא ימות לבחר ונמצא כל ימיו בתשובה כדכתיב (קטלם ס) בכל עת יהיו בנדיך לבנים. ואשר איננו בוטח באלהים ירבה אכלו להתמדת פנעי העולם עליו ויפקד אוהביו וימנעו ממנו בקשותיו ויזימן מהון העולם הרבה כאלו במח מן החליפה וסרה מעליו אימת המות כאלו ימיו לא יתמו וחיו לא יכלו, איננו זוכר אחריתו ומתעסק בעולמו, איננו מעיין בענין תורתו וצדתו ובית מועדו, והיה בטחונו באריכות ימיו בעולם סיבה לאורך תאותו בעניניו וסיבה לקוצר תאותו בעניני אחריתו, וכאשר יוכיחנו מוכיח ויורנו מורה ויאמר לו עד מתי אתה מתעלם מחשוב בצדתך ועניני בית מועדך, יאמר עד שיהיה לי די פרנסתי וספוקי ולכל אשר אתי מאשה ובנים עד סוף ימינו תנחם נפשי מדאגות העולם ואפנה לפרוע חובותי לבורא ואחשוב בסיבות הצדה ליום המועד. וראיתי להראות פני סכלותם וטעותם בדעת הזאת בשבעה ענינים אגלה בהם נדל טעותם. ואם יארכו דברינו בעבור שיש בזה מן הבייש והתוכחה לבעלי הדעה הזאת והם כת בעלי המשכונות. ענינם בזה כענין הסוחר שהוא מוכר באשראי למי שאינו מאמינו וימשכנהו בעת המכר מפני יראתו כמעט אמונתו ושלא תמצא ידו לפרעו. והראשון מאופני התשובה עליו שנאמר לו אתה האיש המסתפק בנורת הבורא ושאיננו מאמין בנודל עצמתו אשר חשך אור שכלו וככה נר תבונתו בנכור אפלת תאותו עליו הטוב לך לבקש משכון ולקחתו אלא מרעך וחברך אשר אין לו רשות עליך ולא מצותו עוברת עליך אבל השכיר כשהוא משתכר אצל בני אדם אין טוב למשכן שוכרו שכרו קודם

מרפא לגוש

ר"ל ממהם שהם טלף וינאכו כמות פחאוס ויולד לך מוסף כשהתלות חריותו לככות לעולם כנח וגם אינו מרגיש מה שיזימן לעולם סוף כי כל פעמי העולם סוף איננו נשׁ לו; ובית מועדו י"ג זכר מועדו; ויהי בהחוננו באריכות ימיו בעולם ממהם שזכר שאלרץ ימים על האדמה לך עסק הרבה נעטיט העולם סוף לזכר תאוות וטובה עניני אחריתו: ואם יארכו דברינו חף שנענך להלרץ קלף כוח אין לחוש כי נתקוס תאלמו להלרץ אינו נשלי לנלך: מפני שיש בזה מן הויס כו' והם כת בעלי המשכונות רלנו לומר שקוק משכון מאלו ייתכך מלון מעולם כדו שזיסי כעווס חס ספיט הכנס וזיס שזיסי לך די פרנסתו עד סוף ימיו כשיסיס סודו כל טוב אזי יטלם לה' ויזון עזרוס מלון וממל' באשראי כדקפס וכלואס: בגבור אפלת תאותו ס'י נתיקד וכג' נשוא' ר"ל ממהם שגנר עליו אפלת תאוותו כעולם סוף ולכן חשך אור שכלו וככה נר תבונתו שאינו מנין חלילו מוטל לראשון שאינו שזס אדם ויולד להכתיש תאוות: השביר לך לבקש כו' מלת סעוד לך ס'אל כפתת כלומר

שוב הלבנון

בויכוח ויקדימו המות יוחר משיעור המקף אשר השליח לו דהייט פרנסת כל היום: ויפקד אהוביו וכו' כלומר דולג תמיד שיסמך לוהביו ובקשבו: מן החליפה שיחלף עמידתו מעה"ל אל עולם הנח: וצדתו גדה לרכו אשר הוא הולך אל בית עלמו: סיבה לאורך תאוותו ו כחוסנו תמיד כי יסרך הכנה להסיק רלנו געה"ל כי עוד כחול ילרץ ימים: באשראי נעלמות: עצמתו חקקו: בגבור אפלת תאוותו עליו כהתגברות משכונת החלואס עליו: הטוב לך הכלאי לך: אלא מרעך לון זה נכון רק

פה לחם

המות פחאוס מוסף לו כשהתלות וכו': להתמדת פנעי העולם כו' שפנעי העולם כשהתלות על האדם ומלוי הוא משקדו וארכיו וימנעו ממנו וכו': כאלו במח מן החליפה נעשון חלף סל' לו (סר סתיסיס כ'): כאלו הוא כשוח שלא יעבור מן העולם וסרה מעליו כו' כעל מן מלוקות סניל עבר סכוא מחלבל על גפנו כחלוא אמר כלוא סוף כעווס כו' עמי שזכר סל כהנעניס סס הורלח שזס כחלוא אינו מחשבל עסס כיכ ועל עכוא מומין מלון העולם אמר וסרה מעולם אימת המות שזו נודלי סיס חלומ ס יתרון לו כסס כי ערוס חלום עסס ולל ויעלל סוף כיוס עכרה: אבל ימי לא יחמו וחיו לא יכלו ג'כ ג'כ נגד כ' מלוקות סניל: צדתו ובית מועדו שרסיס לפיל: ויכירנו מוכיח ויורנו מורה יכא עמו כתיבתו לנכר לו נעטע ענלמות וקילצו ויוורנו דרך כחיונות ויאמר לו עד מה כו': די פרנסתו נשאר לרכו וספוקו כמון: עד סוף ימינו כשיסיס תחת ידינו מוכן שיעור שיסיס לנו עד סוף ימיו או תמות נעטט כו': לפרעו חובותי לבורא ככחתיס שאלו יחיב נלאלות רלנו ית' גם ככחתיס מתכנת סלס כו': וסבות הצדד כו' סככות כהמעיטע לו סלס וסס כהעמיס עמיס: ואם יארכו דברינו חף שנענך להלרץ נדברים: סכלותם ושעוונתם שיש נעטיט סכוא סכוא דברים שמלרסיס ללדס סכוא סכל נגור כלחך כהעמיס כעם שאלון לסס כינת אדם ויש כסס דברים שאלום משלסיס תאוות כ"כ אלוס מוריס לו סכוא עועס כמו השני תחתיס וכשעי וסכעיני: מן הבייש והתוכחה נגד עני מלוקות סכלות ועעות שחלום מתכתיס כשקורליס עליו סכל ועל סעעות חלמך והתוכחה שיכירנו ויעטו: כסבור באשראי כהסיס: מפני יראתו כו' ושלא חלוצו כו' מפני שתי כחיות חס מפני שאלום מחלמינו ואם מפני סכוא ירל מן לל תמלל ידו או לרענו: מאופני החראבה עליו קהושיס כהלואס שזס לנו להכיר עליו סוף: שנאמר לו סנו' נחמליס: והתלל בגיורת הבורא שחלס מקטיני חלמס כהמסויסו כגיורת הנורל כלומר אל כס כהכנת סלדס וזכירי סס כגיורת הנורל אזי לל בגורל עצמתו עולס כמו כהספוטות סנחנתו סמפי כסיסיס עד עיור חלרץ סכרי סקקוק כהנעטת גוה כעוונס כא לסס מלל דמיונס ויורס כתיקונ מתקן כנודו: אשר חשך כו' בגבור אפלת כו' כהתגברות סחלוא חלילנו אור שכלו: אשר אין לו רשות עליך ולא מצותו כו' נגד הסכיר והעבד שאלמ לקמן סססכיר חלמ' שאלן מלואו עוברת עליו ככל זמן חלמס כמות פעולתו סוף כהשמוס וסעבד מלואו עוברת עליו כהחלע ככל מקום ויכל

שער הבמותון

החוב עליו ושמא לא ישלם לו מה שנדר לו מן העבודה בעבור כלות ימיו ובא קצו. והיה אחד מן החסידים אומר לבני אדם, בני אדם היתכן שיתכע אתכם הבורא בחובות מתרת ביום הזה וכן כמה שאתם חייבין אתריו בשנה ושנים. אמרו לו היאך יתכן שנהיה נתבעים בחובות הימים שאין אנו יודעין אם נחיה עד שנגיע אליהם ויחייבנו בהם אבל אנו חייבים עבודה ידועה בזמן ידוע וכאשר נגיע לזמן נתחייב בעבודה. אמר להם וכן ערב לכם הבורא יתברך לכל זמן ידוע מרף ידוע ועליכם בו עבודה יתירה וכאשר איננו תובע אתכם בעבודה קורם חיוב עפ"י כן ראוי שיהיה בפניכם בשות. ימנע אתכם מלבקש מרף שלא הגיע עתו, ומדוע אני רואה אתכם מבקשים ממנו מרפי שנים באות, אינכם יודעים את שייכים יגיעו אליהם ותבקשו להקדים לכם מרף מי שלא נברא עדיין מאשה ובנים, ולא יספיק לכם המון לבדו אלא שאתם מקדימים המון ומותריו לזמנים שאינם ידועים ולא ערוכים לכם, ולא די לכם שאינכם מקדימין לו עבודה לזמן עתיד אלא שאינכם מחשבים עם נפשותיכם כמה שהתעלפתם מן העבודה כמה שעברו מן הימים אשר לא התעלם מהשלים לכם מרפם כם. והרביעי כי הממשכן את חבירו הוא ממשכן אותו לאחת משלש עילות, אחת מהן שמא יעני ולא תשיג ידו והשנית שמא יקפוץ ידו על מה שיש לו אצלו ולא יוכל להפריע ממנו והשלישית מפני שהוא ירא שמא יסות או שלא ימצאהו והמשכון רפואות המדיום האלה בין בני אדם, ואלו היו במוחים בני אדם קצתם בקצתם מאלה השלש מדות היה ננאי להם למשכן מבלי ספק. והבורא יתברך אשר לא יאותו לו אלו המדות יותר הוא ננאי גדול וסופלא שימשכנו אותו וכבר אמר הכתוב (מינ נ) לי הכסף ולי הזהב וגו'. והחמישי כי הממשכן את חבירו תנוח נפשו במשכון מפני שהוא מקוה להפריע ממנו ולהינות בו או בתמורתו,

מרפא לנפש

התכדק טוכח חדיסי ויגדל ויכדד המוב עליו ולא יוכל לנאס כ"כ ולקשר שלא ישלם כעבור כלות ימיו: בחובות מתרת שתכדדו סיוס על סוכות כתיבות. ס"ג: ולא די לכם כי אלא שאינכם בו' שנימים רבות סייסם מחלומים מלענדו אוחו כראו וכל זמ לא הפעלם מכס ונתן לכם כל ארכס וטרכס: והרביעי בו' לחתם משלם שלום. סינות וטעמים: תנוח נפשו במשכון כהמשכן הוא כמנוחה ודקטק על מותויו משי סכוח מקוס אס לא ישלם לו וישתמ כעשכון או שימכנו:

טוב הלבנות

עליו סיהיס וימר חייב להכדד על הסוכות אלו מה שיכדד עליו לשלם: מה שנדר לו מן העבודה מה שהאדם מגוס בשפתיו ולומר אס יתן לי ה' קד וקד אעבדו כקד וקד: בעבור כלות ר"ל או כעבור כדדות המוכ כי רכ הוא אחר סיגיע אליו רכ הסוב או כעבור קולר ימיו: בחובות מתרת ביום הזה כלו' שתלמנו היום מה שתחייב לו ביום מחר וכמה שתחייבו אחר טנה או טניס: עד שנגיע אליהם כניה חייבים כעבורו: עבודה ידועה בזמן ידוע ר"ל נחייב עבודה כפי ערך הזמן שעבר עליו: ועליכם בו עבודה יתירה כלו' לחתם חייבים וימר להכדד מהסעודה ממה שהול חייב לכם מהקדק: אשר לא התעלם וכו' ר"ל שאלע"כ לא מיעט מכס מונומיס: שמא יקפוץ ידו יסחוס ידו כמו ועגולה קפלה סיה (איזו ה') והמשכון רפואות המדיום אלו יס לו משכון מחבירו הוא כמות מכל אלו החלומים וההלומים: לא יארתו לו: לא יכנו לו: לי הכסף ולי הזהב ואך סייך לבקש ממנו משכון דבר מה מאחר שעדיין הכל כרשעו: בתמורתו שילטיפט כחמר או שימכנו:

פת לחם

כס: כלות ימיו ובא קצו נד שחי חלוקח כמות סלרס אס מדר כלנו ויסי סקלריס לו מוון לידתו כידוע שכל חדיסי לו וימס קלריס וחס מדר נזיח טניס על אוחו שחמס טנחחייב עליו משפט מוח: בחובות מתרת ביום הזה שיכדד אהכס סיוס החובות שתחייבו לו ביום מחר וכ"כ מה שתחייבו למה או לנשים: עד שנגיע אליהם ויחייבו בהם כודלא לא יתכן שניסיס נתכניס עד שנגיע לזכות סיהיס ולי ויחייבו כבורל כס: עבודה ידועה בזמן ידוע לומר כמות סידוע לנו כמנו חייס בו סדיעו זמן כסוח אנו יודעים כ"כ סלנו חייבים לו כעבודה וכן כמות סעודי כחאר גיע לו או סיהיס חייבים כעבודה: לכל זמן ידוע בו' כמות סידוע לכס שחמס חייס בו כוח ערב לכס סיהיס סלרכס ודוע לכס כלומר מוון כידעס: ועליכם בו בו' פליס מוטל כמות סיוס לענדו אוחו ענהיס יידיס: קודם חיוב עתה סייין נקיר' שיהיה בפניכם בשות שחמס כושט על פניכס וסוח לזון כחכוח כעבור סיהיס וכלתו על פניכס וכו' וחמרו מ"ל זו כנוסס: ימנע אתכם כסוכות ימנע אהכס: מרף שלא הגיע עתו שעדיין לא סיעט עת סלרכי: אייכם יודעים שחייכס יודעים: מאשה זכריס וסיוס יקח לגנע וקתו אכס כחורס ועוד לא נולדס: שאינם יודעים ולא ערוכים לכס שיש דבר סעודי כתי ידוע חולס סיוס מוכן ועודן לכל נודלא מדר כתיבו כמו ודך מכל סעמיס כענוס כמלאה אף סעדיין און אנו יודעים ומסריס סיוס סיוסו למכס סיוס ערוך לכל נודלא חולס כיוחס סעמידיס כמו סחין סלרס ודע ומכר כסס כן אינכס ערוכיס לו לכל נודלא כתיב עפ"י סכות ודיווח: אשר לא התעלם בו' אכס סוח וכו' לא הפעלם כלהלעט כו: שמא יקפוץ ידו למדנת סיוס: לי הכסף ולי הזהב על סניס סלרכיוס און כידך להכיר דחיס כי מי כער לא ידע סעודיס כידך סוח סיוס מי וקיס כס סחין בו מדת סעול סיו סכילות רק על סלרכיוס או בתמורתו שחמר שיקנו לגמלו כפרעון חונו ייסכ ממיס כסכף כו' שאלע"כ ולי יתכדד רכ לו ויטען למי שילמס:

מעותות
יסבור ידו כדון ולא ירסס לרעו: או שלא ימצאהו סלך לנדינת סיוס: לי הכסף ולי הזהב על סניס סלרכיוס און כידך להכיר דחיס כי מי כער לא ידע סעודיס כידך סוח סיוס מי וקיס כס סחין בו מדת סעול סיו סכילות רק על סלרכיוס או בתמורתו שחמר שיקנו לגמלו כפרעון חונו ייסכ ממיס כסכף כו' שאלע"כ ולי יתכדד רכ לו ויטען למי שילמס:

אבל מי שיחשוב כי כאשר יקדים לו הבורא די שפקן תנוה נפשו מצד העולם שמעותו שקר מפני שאיננו בטוח בהשאר הממון אצלו שאפשר שיקרהו פגע מן הפגעים הסבדילים בינו לבינו כמ"ש הכתוב (וימי י"ו) בחצי ימיו יעזבנו. ומה שמענו ממנוחת נפשם בהניעם אל חפצם מהון העולם כזב וסכלות מהם בבקשותם כי אפשר שיהיה סבה חוקה למדת לבם ולצער נפשם כמו שאמרנו רז"ל מרבה נכסים מרבה דאגה. והששי כי המקבל משכן מחבירו אלו היה ברור לו שיפרעהו קודם זמנו ויגמלהו תחת המתנתו ככל מה שיש לו אצלו לחסד עליו לא היה ממשכן אותו בשום פנים. והבורא יתברך אשר ידענו מנהגו הטוב עמנו וטובו הנדול עלינו הדרשים גם ישינים ושהוא נומל על מעשה הצדקה והעבודה כמה שאינו עולה בדעת כל שכן שיוספר כמו שכתוב (יעסיס מד) עין לא אתה אלהים וזולתך יעשה למחכה לו יותר הוא גנאי גדול שנמשכן אותו. והשביעי כי הממשכן את חברו אינו ממשכנו אלא אתה הוא יכול למלות מה שממשכנו בעבורו מהון העולם אבל הממשכן הבורא ית' בהקדמת הטובות אין לו יכולת לשלם העבודה עליהן ולא מוכמח פורע מה שיש עליו מן החובות הישנות כ"ש החדשות שהאדם הצדיק איננו פורע חובות מובת האלהים עליו אלא בעזר האלהים לו, כמו שאמר אחד מן החסידים כתשבחותיו, ואף המשיביל היודע אותך לא כמעשהו יתהלל כ"א בשמך וברחמיך אשר הבינות את לבבו לדעת אותך כי כך יצדקו ויתהללו כל זרע ישראל לאמר באלהים הללנו כל היום ונ'. ובין שהשלמנו בשער הזה מה שהיה ראוי לו מן הדברים כפי השנתנו ראוי לנו עתה לבאר מפסידיו הבטחון באלהים. ואומר כי מפסידיו השערים הקודמים בספר הזה כלם מפסידים הבטחון. ומפסידיו עוד, הסכלות בענין הבורא

מראה נפש

אבל מי שיחשוב בו תנוה נפשו מלך טעום סיכיה לו מנוחה נעולם הוה לו ידו הממון: טענותו שקר כי אף על פי שהוא טעות לוקח ממון. מסכ"י כמו שנבאר ממנה טעמים אשכ"ח אם היה נעוה הממון וישאר אללו ולעשות בו כל מה שאלו טענותו שקר לנפש אה לוקח ממון מאינס נכדי ועשיר בלינו מכיר אותו הע"ש טענה ולוקח ממנו במשכון אך ממחר בלינו מכירו אינו שקר כי על כל פנים הוא נעוה כממשכון ממנה טעמים אכל זה שלקח ממון ממנו יתברך כל די טענה בדעתו כליל אלה אף גם לא חסיל כלום טענותו כי עדין אינו נעוה שיאמר הממון אללו נעוה כממון כ"י לרש לומר ואף אם יתברך שיאמר הממון אללו כי הוא ימות כתי ימיו כמו שיקרא בכל יום: ומה שיטענו ממנוה נפשם כ"י לרש לומר ואף אם יתברך שיאמר הממון אללו ולא יקד ממנו עם כל זה איננו יודע טענותו לכסס יתברך על ידי הממון כי הואי יביאנו הממון לטירדה ולנער ויחר ממה שיהיה קודם לכן כי מרבה נכסים מרבה דאגה: ויגמלהו תחת המתנתו כ"י כשכיל סימחון לו חינוה הוא מפגש לו ככל מחמת חסדו וטובו נודעו לא לקח ממנו ממון: והבורא יתברך בו כמה שאינו עולם נדעה שיפגש כ"י ככר טוב על מנוה אחת: אלא אחר שהוא יכול לבלבאות כ"י דרך מלך אם משכנו על מנה עילוני לו על משכון או אף וסוכים לוקח הממון ואם לאו אלא יקה ויחלד וידע שאין לו יכולת למלואת הכסף ויתברך עבודה ודקה ככל כל טענותו שמתברך מהם יתברך ויפגש לו משלם ק"ה הוא נעוה כ"י יתברך כמו שאל"ל על סטוק מו הקדימנו ואלס מו עשה מוזה אם לא נהיה לו נוח וכן חסילי ממנוה ומסלוביו הוא מלחו יתברך: כמו שאמר אחד מן החסידים כ"י כך יצדקו לרש לומר כעוררתי וקבלו: ואומר כי בחסידיו השערים הקודמים כ"י ריל סחורן להאמין כנודע עולם כמו שנבאר שם וכן נכתימה לנחנו כנבויחיו ולקבלו

פת לרם

בעלמו או ימכרו או יתקף ארוה עם עלותו נחסך אחר ועל המכירם וההליגי אמר לו בתשובתו: מצד העולם חסד נכס מהדאגה מרז טיפוח כנודק נעולם הוא טעוה ושאק גרסינו: בינו לבינו בין כהדס וינין הממון ואמרו טעות ושאק כנודע או שאלו טעום כיה או גם סוף כעלמו יודע על ושאק כישו כלהמלל לו וכן לקמן אמר לנוס ו טעות ומסלוב: התחת המתנתו עניו מה שממיו לו מסיום עד אוחה טעם: כשל מה שיש לו אצלו כסבלס על סך שמניע להכרס אללו כנודע לאו דעונו: להכרס עניו מממת חסדו הוא ממשכן עליו: מבהגו החוב עניו כ"י אמר מנהגו הכוונ על טיפוח הכרסים הכסתיים ועל כסענה נמוחות אמר וטובו כנדול: הרשיים גם ישינים מה שקלנו ממון קרוב הוא קורא חרשים וממון קרוב הוא קורא ישינים וכו' לנן הכתוב (פסיר כשירים ו): מעשה הצדקה כפין אדם לחבירו ומה שפין אדם למקום הוא קורא עבודה: שאינו עולה בדעת כ"ש כ"י בו השכר לנפון אינו נתנם יבור כדעת הכסתיים כ"ש שלא יחסר כ"ש אלא אחר שהוא יכול לו חינו ממכנטו אללו אחר כסוף יודע בעלמו שיש לו מן סטוק שיעור כ"י שהוא ויכול למלואת חסדו כ"י ערך שווי כממשכון: בהקדמת הטובות מה שאנו קוראים משכון מה שאלס ממשן ממנו ויתברך שיקדים לו טובותיו: אין לו יכולת כ"י ולא מוכמח כ"י אין ויכלמו גרסינו לו יתברך ענוה עניו טובותיו וכן וזומר הוא ומה הטובות הישנות למעו כ"ש נהדעות: השערים הקודמים

טוב הלבנון

מעוהו שקר ר"ל אפי' יביאנו לי' טעוהיה כפי מה שכחז לפני זה בכמה לדדים. עם זה הוא שקר מלך עצמו אפי' לפי דעתו: תחת המתנתו בעבור שהוא ממתין לו: לחסד עליו מממת טעוהיה חסד עמו: שאינו עולה בדעת אין הפסל יכול להשיגו: יעשה למחכה לו לנכסה ומיתל על מה חסד כ"י שישלם לו עפי' פעלו שאז ישלם לו יותר הכנה מן הכליו לו: אלא אחר וכו' כלי' אינו נוטל ממנו משכון רק על דבר שיכול ליקח לחבירו מן הממון ושאר עניני שלם: בהקדמת הטובות שממשכן האלו ואינו עובד אותו עד שיקדים לו טובותיו על מה שיהיה עובד אותו לעמיד לנוח: היודע אותך המנין מוכמח עליו: מפסידיו הבטחון הדעות שנבארם אשר מפסידים בעלמו שיש לו מן סטוק שיעור כ"י שהוא ויכול למלואת חסדו כ"י ערך שווי כממשכון: בהקדמת הטובות מה שאנו קוראים משכון מה שאלס ממשן ממנו ויתברך שיקדים לו טובותיו: אין לו יכולת כ"י ולא מוכמח כ"י אין ויכלמו גרסינו לו יתברך ענוה עניו טובותיו וכן וזומר הוא ומה הטובות הישנות למעו כ"ש נהדעות: השערים הקודמים

שער הבטחון

ובמדותיו הטובות כי מי שאינו מכין רחמי הבורא על ברואיו והנהגתו עליהם והשגחתו ומשלו בהם ושהם קשורים באסוריו לא יניח ולא יסמך עליו. ומהם סכלותו במצות הבורא יתברך ר"ל תורתו אשר הזהיר בה לסמוך עליו ולכמוח בו כמ"ש (מלאכי ג) ובחגוני נא בואת ואמר (ישעיה כז) כסחו בה' עדי עד. ומהם נטותו אל הסיבות הקרובות אשר הוא רואה אותם ולא ידע כי העילות כל אשר תקרבה מהמעולל תבעט יכלתם להועיל למעולל ולהזיקן וכל אשר תרחקנה יהיה כח יכלתם להועילו ולהזיקו יותר חזק ונראה, כמו המלך כשהוא רוצה לענות אחד מעבדיו מצוה משנהו לעשות והמשנה מצוה השר והשר מצוה השומר והשומר מצוה לסרדיו והסרדיו מצוה הנוגשים והנוגשים מקיימים המעשה בכלים פוכנים לו, ואשר יכלתו מעומה מכלם להקל מצערו ולהוסיף עליהם הם הכלים מפני שאין להם חפץ והנוגשים יותר יכולים מהכלים וכן הסרדיו יותר מהנוגשים והשומר יותר מן הסרדיו והשר יותר מן השומר והמשנה יותר מהשר והמלך יותר מכלם מפני שאם ירצה ימחול לו, וכבר נראה לך כי הלישות העילות וחזקתם להועיל למעולל תהינה כפי קרבתם ורחקם ממנו. והבורא יתעלה אשר הוא תכלית העילות ברוחק מן המעוללים ראוי לבטוח בו ולסמוך עליו לחחק יכלתו על תועלתם ונוקם כאשר קדמנו מן הדברים. וכללו של דבר בענין הבטחון כי יתרון הבטחון מהבטוחים באלהים כפי יתרון ידיעתם אותו ואמונתם בהגנתו עליהם רוב השגחתו על מוכתם :

והנה הילך בתחלת ענינו בומח על שרי אמו כמ"ש (פסלים כג) שבטחיו על שרי אמי. ובאשר תחוק הכרתו משיב בטחוננו על אמו לרוב השגחתה עליו כמ"ש (שם קלא)

מרחא לנפש

יתקן כפי חלויו לו ופי שחוק ממנו המעשים האלה ועל כמשיחיהם כמו שנתבאר לעיל כוח בודאי אינו מצוה נסי : ומשכיריו עוד ופי עוד מספידים לנפשו; הסכלות בענין הבורא שאינו מנין ששם יתבדך כוח מן גדול ונראה ומכונן בכל מעל: ומסודרות הטובות אין מתנה עם נדחיות נחמד ונכתמים וטוב לנס כל זכרם המיד: ושהם קשורים באסוריו על הכניות קצורים בו ויתבדך ממש שכל ידיו כל כל המחלוקות ששאלם ומהם כוח סכל סדור ואין מי שיוכל לטעה דבר חוץ מיראת שמים כמנהיג נידו כל אדם: ומהם סכלות במצות תברא כל שאינו לומר שורש כי שמתגדל לראש דעת אלו יבטח נסי: בשם ובחגוני נא בואת וכל הפרשם שם על מעשר נחמד כמעט שאלם אלוהים (י' נוינה) כי אדם קובעים אופי ואחרתם נפש קבעוהו המעשר וההוצאה (שאלם נחלים מן הכהנים וטלויה סיא ונחלי) שאלם אדם נחלים. כל מן שאני שולח קלס נמשע ידיכם והשט"ל ואופי אדם קובעים בניו כלו כאלו אדם כל המעשר אל בית חלוצו ופי מרף נסיו. לנס' ולראי כי שם נסי כי ממש. ובחגוני נא בואת אדם כי נבואת אדם לא אשאל נבם אם ארצות ששמים והירקות לנס מרם עד כי דו וגו' כל הפרשם מיון שם ועיון מ"ח נעשר ג' פי ממעטו המעשר מכל אדם חקן ס' לראש קטוח מטוס גדולה מאד ונחמד אדם המעון וזכיריו וישין וקצתם וקצתם: במדור בה' עדי כי ביה חי שור עולמים סגל אדם ומחמס עומדים: ומהם נטותו אל הסיבות הקרובות בו' לרעו נחמד שם כוח ממספדי שכתבתי פי אדם סלמד מפיס מנחמו אל ספידם הקרוב לו שם סלמד רוחם שפמנו פרנסתו וכבר עזב דברם כוח נטון לו שרמחו: ולא ידע כי העילות בה כי סדור קרוב אליו שפמנו ארנסתו כמו מוטע להם לו פרנסתו מהדבר שחוק ממנו שסוף פילס ופינס לנס סדור ודברו וס לנדב אדם עדי שפמנו לראש לו כל הכתומים שמתמו יתבדך נקראים עילות ופיטות ופי"ל כוח עילת כל הפילות ופינס כל הסיבות והסלם שהקל מכל הפילות וסוף נקרא מעולל ואדם חסין: וכללו של דבר בו' וראים פוכתה ע"ל כוח מפי שאלם שאלם נחמס נותח על שרי אמו ואח"כ על אמו ואח"כ על אמו וכך עד מדרגות שדך וטוה נחמס כי כל מי שיש לו ידיעם ישרה גם

פת להם

במחשבו בורא: והנהגתו והשגחתו וכבר יתכן לרוב מנחם ונחלי מנחם כמו שכתבתי הפתך לכתיבים שם והכונים פפי' מיר המוסס ברעונו אולם אינו המנחם נעלמו עליהם לכן חלק אדם לשמים: לא יניח לבבו עמדת המקדים ולא יסמוך עליו כפימות לעיני: ולסמוך עליו כלרכי אומן סכוכ ולבעות עליו נצרכי אומן הפסיד: נפשות אל הסבות בו' דעתו נטות אל הסבות הקרובות למלות כסס שפנת מחלו: כי העילות הסבות כל אשר יתקדכו אל סכוכתם סמם שפנת וכו': שאין להם חפץ אין כסס לעון וכו': יתרון הבטחון: מהבטוחים בו' יתרון מעלת כעטחון ככח כפועל מנני אדם כעטחוס בו דיחיו על הפילות כוח על המדור כוח כפי יתרון ידיעתם ופי: על שרי אמו כלומה על שדכים נעמסם כי עשיון אינו מוכר

ממונה ומקד על דמי הדיוקות מן האמות, וכן פי' בערך: בכלים פוכנים מקל ולטעה: חפץ ידיעם ובחיה: יתדך יבורים יכולים להעלים ממספר המלקוח ולמעט ממן מלקוחו: ימחול לו הכל: יתרון ידיעתם שידעיים ומדינים סכליה ממעלתו על כל הפעולות והסבות והכל מליים בו יתבדך: והנהגה הילך כצוה מלך להכביר העיני: שדי אמו שדים נלמד וליט מנין פוכת אמו הפגנתה עליו לרבות אמו מחלבה:

שער הבטחון

אם לא שויתי ודוממתי נפשי כנמול עלי אמו ונו'. וכשתחזק הכרתו עוד ורואה כי הנהגת אמו אל אכיו משיב בטחונו אליו *למעלת הנהגתו עליו, וכאשר יחזק גופו ותתכן לו תחבולה בטחיתו כמלאכה או סחורה והדומה להם משיב בטחונו אל כחו ותחבולתו מפני סבלותו בכל אשר קדם בטובת הנהגת האלהים. ואמר אחד מן החסידים שהיה לו שכן סופר מהיר והיה מתפרנס משכר ספרותו א"ל יום אחד היאך ענינך א"ל כטוב בעוד יריו שלמה ולערב היום ההוא נגדעה ידו ולא כתב בה שאר ימיו והיה זה עונשו מהאל יתברך על אשר בטח על ידו. ואם יתכן לו מרפו ע"י זולתו מן הכריות ישיב בטחונו אליהם ותנוח נפשו עליהם, וכשתחזק הכרתו ויראה *חסרונם וצרכם אל הכורא יתברך ישיב בטחונו אליו ויסמוך עליו בענינים שאין לו יכולת בהם ולא יוכל להמלט מהמסר בהם אל גזירת הבורא כמו ירידת הנשמים בעת הזריעה והליכת הים והליכת המדברות מאין מיס ובבא שטף ובנפול הדבר בחיים והדומה לזה מן הענינים אשר אין בהם לאדם שום תחבולה בשום פנים כמ"ש (יזמיה ב) ובעת רעתם יאמרו קומה והושיענו. ואם תחזק הכרתו באלהים עוד יבטח בו ג"כ במה שיתכן לו בו קצת תחבולה כמו הבאת המרף בסיבות המסוכנות והמלאכות המינעות את הגופים ויניחם לבטחונו באלהים שיטריפהו במה שהיה קל להתעסק בו ויחלה מהם. ואם תחזק הכרתו באלהים יותר ישיב בטחונו אליו בכל הסיבות הקשה מהם ויקחו עליו כחמלת הכורא בכל ברואיו ירצה בהם שיהיה מצורת האלהים לו כלבו וכושי וכושי ובגראוהו ובנסתרו וישמח בכל אשר עשה לו האלהים חיים ורוישי ועושר ובריאות וחולי, לא יכסוף לזולת מה שחבר לו האלהים ולא ירצה אלא כה שרצה לו ונמסר אל האלהים ומשליך נפשו וגופו אל דינו, ולא יגביר ענין על ענין ולא יבחר על זולת מה

מרא לנפש

וכהגמלוהו עליו יו לו כמחון יומר בה' (*מחמת סחוף מנין טוב יומר לטוב עליו): (*חסרונם מחון שלכם שאין מחון שלכם ולכם גם כן אל סגולה וסנדק. ר"ג): ולא יגביר ענין על ענין לומר שזה סדק חזק וטוב יומר לכם פתנסו מודק אחר

פת לחם

לח לחו ואין לו זולת לזר כשדים: כי הנהגת אמו אל אביו כוח רוחא לזר כהגת אמו כוח מוחסת אל אביו כחוף המהיג ענינים כדלנו: למעלת הנהגתו עליו כלומר כוח מרגיש וס מחמת סגנון וסגן כלמו אחר שנחמטה סחוף הנחמטה עליו בכל פרטי עניניו שחייב סוף שאלנו ענין להטות עליו ומכיר אותו מזה סגנונו סחוף מנין עליו לפרקס מדבר המעור אופו: ויהיבן לו כו' ירגיש דעמו שימכן לטיות לו תחבולה והסגולות בעלמו על מחיתו: מפני סבלותו כו' זה סחוף נטות על כחו ואינו נטות על סגולתו יתברך כוח מחמת סגולתו בכל סגולות אחר כחו כוח הקודם ע"ס סגנונו יתברך אותו: ואם יהיבן לו כו' חזר ומסר מנתנון כלדס א"ך סוף נעקח א"ך א"ל ענין ענין לזכות: ויראה חכרונם סוף רוחא ומכיר א"ך כחם חכר לטיותו לעלמם וסגן נזכרם אל סגולתו יתברך: ובבא שפף ש"ך מיס רגיש סמחריס מקומות סמחריס לטס: בסבות המסוכנות ממחמסם וז' כספוק אוליו כוח נופא א"ך נטות עלה ככנס סמחל לזולת כו': ויחמס לבטחונו כו' יומס לעל יתעסק עור כסס ויחמס כללכיס שטריתסו כסס כו': לעבודת האלהים כעשש עוב ונשחמט מלכות כסור מעט: וכאשר תחזק הכרתו כו' בחמלת הבורא כו' שזכיר יומר ממלת סגולת: ירצה במה שהיה בו יקבל כדלנו מה שיהיה וכו': בלבבו ובחושיו כו' שאמר שיקבל יהיה סדק מרד ונראה כמחשו: ובגראוהו ובנסתרו ונעניני סגולותו וכוסכריס: כחיות וחיים מוח כו' וקביוו ומוסס: רוישי ועושר ובריאות וחולי פרס ככח' כו' דגריס ככוללס דכיונו כו' ומזוי וחי שעל בני אחר מוח וחיס ועל מזוי אחר וחיס ועושר ועל חוי אחר בריאות וחולי דכיונו חיים על נטת לו חיים על נטר ר"ג: לא יכסוף לזולת כו' ולא ירצה כו' ונגד מלקות סאסור וכעומר אחר לא יכסוף לזולתו כו' שאלנו נכסף כלל לזרן כעס כעיוו יתברך אחר סחוף יתברך כח לו סדק סטוב כר"ס ונפתח נמיס ועל חלקס כסיס אחר ולא ילד וכו'.

ונמסר

טוב הלבנון

הנהגת אמו אל אביו כמחנה ומחמטה אחר מסיכסם חשטע עליו כו' הסוב הכל כוח מחמטה א"ך אביו: במלאכה או סחורה כדלנו כי כמחון אביו ומחמטיו ומסיכסם על מחמטותיו ומלכתו א"ך כוח סונה עלמו אחר זה: מפני סבלותו וכו' ועדין כוח בער ולא ידע כי אין עשירות מן האומנות, וכל הסדק שקדמיהו עד כה מיד ה' יהיה זאת: ואם יתכן לו וכו' חזר ונעט כדלנוס ערכו שיש עליו סמוך על מעשה ידיו ויודע שפלות ערכו כעיוו א"ך יכמוך על חשועת בני אדם וכמדומה לו שאין לרז' לו כמחון בשום דבר יותר שא"ך אס יכסידו אכריו כזאפן שלל יוכל להשתעק בדברי מחיתו, עדין גם בני אדם גם בני אדם לא יעזבו: ובנפול הדבר ממח דבר ומנסה ר"ל: הבאת המרף בסיבות המסיכונות כלו' שיעוצב הסדק הזה מלהכניס עלמו כמקום סכה. רק נוסח כהסס שימין מוחו ככל מקום: ויכוין בהתעסקו וכו' כלו' שישם אל לבו כי אין מעור לה' להמייח פרימח כל אדם ככל דבר: ואם שטח עסק כדלנו מלאכה כוח כדי לממור עבודת אלהים אשר לזו שפעסוק כענינים המסכנים מחמטו וכמ"ס לעלה: ובחושיו כמחמטה חוסיס אשר כדלס, ימסר כל פעלתו לגזירת הבורא: מצות וחיים וכו' יהיה לה' ויכרעו על מחמט א' מקביוו וכינו כמו על חיים, וכן על העניות כמו על העשירות: יכסוף יחשוק:

ולא

שער הבמהון

ובכל. האלהים ישימונו בן הבוסחים עליו הנמסרים לדינו בנראה ובנסתר ברחמיו, אכן:

נשלם שער הבמהון. לאל אחרון וראשון:

מרא לבנש

ושבר מלי שברו על ס': ובכל לשון אם עתה וכן כפלי: ואלהים ישימונו בן הבוסחים עליו הנמסרים לדינו בנראה ובנסתר ברחמיו אכן:

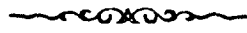
פת להם

כל חסדי נז: ותחלה כמ"ס יחל ישראל אל ס' כי: וחבוי כמ"ס ושם למחסו לו: ומסכתו כמ"ס סקונו כי ס' יסכסס סמוך למ לא יחל: ושבר כמ"ס שברו על ס' אלסו: ומסעד כמ"ס סעונו ולסעס: ובכל כמ"ס פ' ס' יסו כסלק וסמוך נגן מלכ: בן הבוסחים עליו כססנת לרכס: ונסמר לדינו בעת צרתם רל כסעסס סגלס וססמסס: ברחסו מוסק על סלססס יססמו:

(סס כ): ככל כמו כי ס' יהיה כסמך (סמלי ג):

שוב הלבנון

במותו ממוסס: ומשען כמו ויה ס' למסען ל' (סהלס ית): ותקדה כי ממו מקומו (סהלס סב): ומחסה כמו והמסו ס' יחל סל' (סססס ט): ותחלה כמו כי ק' ס' סהלתי (סהלס לח): ורסכו כמו סכו ל' סלס ס' (סססס ג): וסמכיה כמו סלך סמכתי מנסן (סהלס טז): ושבר כמו שברו על ס' אלסו (סהלס קט): ומסעד כמו ומסון יסעדך

הניבא גופיה משמע דסבידא ליה אין מלד לישראל מתרסינן בחלוין כפרק ראשון האי אתתא דהות מהירא למשקל עפריא מתוחי כרעי רדבי הניבא אמר לה שקילי לא סנתריע מילתך אין עוד מלבדו כתיב. ומקשינן והא אמר רבי יוחנן למח בקרא שפם כשפים שמתחישין פמליא של מעלה. ומשני שאני רבי הניבא דנפישא וכותיה. ורואח של דבר אברהם אבינו שלא זכת כשפים אע"פ שיפס להם כח גדול והוא הדין למלך דהא אין עוד כתיב. על כן אני אומר דמר אמר קרא וכו' אמר דהא ולא פליגי. דרבי הניבא מיירי בישראל דלא נפישא וכותיה. ורבי יוחנן מיירי בישראל דנפישא וכותיה דמיא דאברהם. וקרא נמי כשומרי תורה לתיב. ולי אמרינן אין מלד לישראל בישראל דנפישא וכותיה. הני מילי למעט מרעת המלך. אבל אין חסידות מעולה ולא זכות סמיך. שיהיה מי שגדל בבערבת (מלדה) שלמה בשלשלת: ורואח של דבר אברהם אבינו שלא זכת להרבות בניו מעררה כמו שהרבה מקהלת. היינו דקא אמר רבא כמותך קפון חיי בני וסמוני לאו בכותא תליא מלחא אלא כמולא תליא מלחא. דהוא רבא ורב חסדא תרווינו צדיקי הוו. סו קצלי חננא ספרא וכו' כצלי אהא ספרא. ועם כל זה לא תועיל לדבר לחיות שלם בשלשת הדברים האלה כרב חסדא שיהיה שלם בשלשלת אבל תועילה לו זכות למלאות יסו כפי מעורבת מלדו כרכתיב את מספר ימיד אמלא. וכן תועילה לו זכותו לתולד ואם לא הרבה בניו וכו' אמרינן שאין הזכות מעולה לבמל כח המולד לגופו. הני מילי מלד כללי כמו מערכת מולדו כרכמינן בערבת נידא מלד דאליב עלימא דהוד אברייתא תאמר דמתולדה בשעתא דמוני אבל גופי פרימא כמו המקריסן המתדחשים כמו תחלים וקצירת מולדו וסיותה כלא ערו ובלא יומו וחסותה להם יש כח בכות לבמל אותם. על כן אמורו חרב הזה מונחת על צמורו של אדם אל יבעז עצמו מן דרחמיס והצדיק ומדריב נתמן בר יצחק נמי אין מלד לישראל. דאימיה דרב נתמן בר יצחק אמרי לה כלדאי בריך נגבא להו לא שבתקיה גלי ורשחא אמרת ליה לא תגלי רישך כי היכי דתתו אימתא דשמיא עלך דהא קיימא לך הכל ביי שמיס חוק מיראת שמיס. וליכא מאן דפליג בהא. ולא שוככי דראש גהש לדעת שמיס. אלא נאות דתא לתתוי ולהוכיר. תעד שוככי דראש סמוע אותה מתיבש לכל דבר. ואמר תהום, אין תתין בפני תאנתה תעמידת העינים:

אמר בעל המחבר אחר זה השער התחתי לכתוב בו מה שפירש ותיבם רבי אשר דל כמה שאמריו רדל אין מלד לישראל. ומאנא במקום אחר חיי בני וסמוני לא בכותא תליא מלחא אלא כמולא תליא מלחא. וצדיק ליישב אלו הענינים כדי ליישר חלב ולחשיד פעות בני אדם הבוסחים על המולד לזיב בנידם לערסם וכאדך חיים ואינם יראים מעונש הבורא ומרשיעים על זה. והאמת הם פועים כי אינם נצולים במולד מפני העולם והכבדו זה להראות חסרון דעתם הגוהם. רבי הניבא אומר מלד מחסין מלד מעשיר יש מלד לישראל. רבי יוחנן אומר אין מלד לישראל. איכא דקשיא ליה תכא טובא היכי פליגי אמראי בתא מלחא. ככתובים ונתקן ונדרש היבס בראה גמורה בשקל היעת הבורה. כתוב בתורה וחסידותי מלחא מקרבך ועוד כתיב וחסיד ה' סוכן כל תולי וגו'. ובתיב לא תחיה משכלה ועקרה בארץ. ובתיב כי לא יחיה בך אביון וגו' ובתיב רק אם שמע תשמע בקול ה' אלתיך תבוט. הרי נתבאר מן התורה שחביביות ותועיל תעניף ותעולה. ומלאת הימים חסונים. והעושר העוני. אינם תליס כי אם בעבודת ה' וחסידת מעותיו ולא בקול. ושנוי בבכאים כמו שאמרה הנה בתפלתה כי לא יענה ה' ולו נתבנו עלילות. ואמר ה' ממת ומטה מורדי שאל ויעל. ה' מוריש מעשיך משפיל אף מרומם. ועוד כתיב והני יוסף על ימך חסם עשרה שנת. ומסולס ככתובים ובתיב וראת ה' חסותך ימים ושנות רשעים חקצוניה. ונמנא בשקל היעת שאם אמת תוא שכל הדברים תלויס במולד. למח יתפלל אדם לפני בוראו לתת לו סמח נפשם והלוחים ברבע ולתת מסר על פני הארסו. ואם כן רוב חסותנו הם ללא תועלת וללא צורך. תועלת תועלת לומר כדברים האלה לירא ה' ולחשבו שמו. כי דבר ידוע תוא מן כתובים וכן הקבלה וכן תיראה לעין כי יש אנשים שקוראים להו תוא יענם. ואם תשיב ותאמר כל מה שבא בתורה ובבכאים בענין הזה הוא בוסן שישראל יושבים על ארסותם ושכינתו שורה בישראל. אבל אם חסרו שני הדברים האלה יש מחלוקת במה. אם כן ותיב מייתי רבי יוחנן רואח מרמי קרא כח אמר ה' בר. תלא בוסן שאמר הנביא דבר זה לא חסר מישראל דבר משני הדברים האלה. ועוד רב דתיב מייתי רואח מאברהם תלא אברהם שלם היה בכל. ועוד הוא רבי

